

Lester Sumrall

Kitörés a függőségekből

Fordította: Szöllősi Tibor

**Amana 7 Kiadó
2004**

**A mű az alábbi kiadás alapján készült:
Lester Sumrall
Overcoming Compulsive Desires**

ISBN 963-86410-5-3

TARTALOM

Előszó a magyar kiadáshoz

I. rész A küzdelem

- Első fejezet Vágyak szorításában vergődve
- Második fejezet Ellenállhatatlan vágyak
- Harmadik fejezet Miért válunk rabokká?
- Negyedik fejezet Hogyan tartanak rabságban a kívánságok?
- Ötödik fejezet Miért nem szabadít meg Isten azonnal?
- Hatodik fejezet Segítenek vagy akadályoznak az érzelmek?

II. rész A győzelem

- Hetedik fejezet Nézz szembe az igazsággal!
- Nyolcadik fejezet Legyen meg a Te akaratod!
- Kilencedik fejezet Egészséges szokások kialakítása
- Tizedik fejezet A krisztusi példa követése
- Tizenegyedik fejezet Állj ellen a sátáni befolyásoknak!
- Tizenkettedik fejezet Kérj segítséget!

Előszó a magyar kiadáshoz

Lester Sumrall e könyvében a kényszerítő kívánságok, a démonikus vágyak hálójából való szabadulásról ír nagyon gyakorlatias módon. A probléma jellegéből fakadóan az Olvasó hiányolhatja, miért nem ejt szót - kézenfekvő megoldásként - a gonosz szellemek kiűzéséről. Jó tudni, hogy a szerző a démonűzés egyik úttörője volt a 20. században, tehát nem ez irányú ismereteinek vagy tapasztalatainak hiánya, netán - vélhetné valaki - ellenérzései késztetik arra, hogy a rögeszmés kívánságoktól való szabadulásról más megközelítésből beszéljen. (Ismeretei pótlására az Olvasónak olyan kiváló művek érhetők el magyar nyelven a témában, mint Derek Prince Démonológia című írása.)

Valójában a szabaduláshoz radikális szakításra van szükség a bűnnel, mert Isten senkit sem szabadít meg az ellenségétől, amíg egy úton kíván járni vele. Másfelől a démonűzés önmagában nem hoz teljes megoldást, Jézus a Máté evangélium 12. fejezetében figyelmeztet rá, hogy a sikeres szolgálat is kritikus állapotban hagyja az embert: elindulhat a lelki gyógyulás folyamata, ám a nemtörődöm viszonyulás akár még sokkal súlyosabb kötetlekbe is visszavetheti. Magát a gyógyulási folyamatot Sumrall az elme megújításának bibliai elvével írja le: a rossz, bűnös reflexeket, gondolkodási sémákat a Szentírásban közölt isteni gondolatokra kell cserélni, majd az értelmet azokkal folyamatosan kell táplálni.

Meggyőződésünk szerint Lester Sumrall sikeres, kipróbált pásztori szolgálatában megérlelt látásai és tanácsai nemcsak a zsarnoki szenvedélyek szorításából szabadulni akaróknak nyújthatnak hathatós segítséget, hanem pásztorok, lelkigondozók is haszonnal forgathatják.

A Kiadó

I. rész

A küzdelem

Első fejezet

Vágyak szorításában vergődve

1988 februárjában az ismert tévéevangélista, Jimmy Swaggart beismerte, hogy szexuális kapcsolatba került egy prostituálttal, és mint később fény derült rá, ez a bűnös viszony megszokott életgyakorlatává vált. Amikor felekezetének vezetői a fegyelmi eljárás részeként arra utasították, hogy maradjon távol a pulpitustól – hosszabb ideig, mint szeretne volna –, ő ezt visszautasította, és túl korán visszaállt a szolgálatba. Vajon mi lehet az oka annak, hogy Istennek egy embere, aki ezeket vezetett Krisztushoz, ekként tette kockára jó hírét és szolgálatát?

Egy évvel korábban Jim Bakkernek, a PTL hálózat vezetőjének szolgálata is összeomlott, amikor nyilvánosságra jutott, hogy szexuális bűnöket és anyagi visszaéléseket követett el. Ezt megelőzően ő és a felesége sok ezer dollárt költött ruhákra, autókra és ékszerekre – még akkoriban is, amikor az adásokban már rendszeresen gyűjtött a csőd szélén álló szolgálatának megmentésére. 1989 végén rábizonyították, hogy a szolgálat pénzügyi alapjának megteremtésében és felhasználásában gazdasági bűncselekmények sorozatát követte el. Hogyan művelhetett egy Jim Bakker ilyen dolgokat?

Gordon MacDonald, az Inter-Varsity Christian Fellowship népszerű elnöke is 1987-ben mondott le posztjáról, amikor házasságon kívüli viszonya kitudódott. Vajon mi készítette arra, hogy fájdalmat okozzon a feleségének, és sebet üssön Jézus Krisztus Egyházán?

1988-ban Gary Hart elnökjelöltsége is gyorsan véget ért, miután házasságtörő kapcsolata nyilvánosságra jutott. Abban az időben ő számított a demokrata párt legesélyesebb jelöltjének. Miért tette tönkre országunk legmagasabb hivatalának betöltésére szóló esélyeit néhány órányi bűnös élvezetért?

1986 vége felé Ivan Boesky befektető elismerte, hogy illegálisan szerzett információk alapján folytatott kereskedést a tőzsdén. Elítélték, büntetése az lett, hogy százmillió dolláros bírságot fizessen a kormánynak, és soha többé ne folytasson tőzsdei tranzakciókat. Vajon mi készíthetett törvénytelen lépésekre egy már igen sikeres embert – aki olyan vagyont halmozott fel, amilyenről mások csak álmodnak – csupán azért, hogy gazdagságát még jobban gyarapítsa?

Az újságcikkek címei a hozzájuk hasonló híres emberekről szólnak, ám távolról sem csupán rájuk jellemző, hogy bűnös kívánságoknak engedve tehetségük legjavát vesztegetik el. Ott van például az a kanadai hölgy, aki a Decision magazin 1988. januári számában mondja el történetét: hogyan lett egyre erősebb a vonzódása egy Doug nevű férfihoz a munkahelyén. Ez a hölgy boldog házasságban élt, és mint írja: „A hűtlenség állt a legtávolabb tőlem, amire csak gondolhattam.”

Ennek ellenére élvezettel hallgatta Doug hiúságát legyezgető bókjait, mígnem „hamarosan már a személyes problémáimról is beszéltem neki, és olyan bizalmas dolgokat tártam fel előtte, amiket egyedül a férjemmel lett volna szabad megosztanom. Mielőtt észbe kaphattam volna, a gondolataimon mind erősebb képzelődés lett úrrá. Eleinte csak néha fantáziáltam, de azután odáig jutottam, hogy szinte minden gondolatom e körül a férfi körül forgott.

Képzletben újra és újra felidéztem, milyen lenne Douggal együtt lenni. A férjem iránti hűség olyan színtelennek tűnt már a rám váró, hívogató kapcsolathoz képest. Hogy nagyobb legyen a kísértés, Doug ajánlatot tett: találkozzunk munkaidőn kívül.”

Szerencsére (vagy inkább azt kell mondanunk: a gondviselés folytán) ez a hölgy megszakította a kapcsolatot, mielőtt még Doug ágyában kötött volna ki. Később még visszatérünk rá, hogyan szabadult a kényszerítő vágy karmaiból, amely romlással fenyegette az életét. Most csak annyit szeretnék hangsúlyozni: mindannyian sebezhetőek vagyunk az elemi erejű kívánságokkal szemben – az ehhez az asszonyhoz hasonló átlagkeresztényeket is beleértve.

Szomorú tény, hogy Amerikában évente nyolcmilliárd dollárt költenek pornográfiára, és minden héten száz új pornóvideó kerül forgalomba. Úgy becsülik, az alkoholizmus következtében minden esztendőben hatmilliárd munkaóra vész kárba az Egyesült Államokban. 1985-ben ez a nemzet egyedül az állami lottózókban mintegy huszonkétmilliárd dollárt kótyavetyélt el; ehhez az összeghez még hozzáadhatjuk a törvényesen működő kaszinókban és a különböző illegális fogadások folytán elszórt milliárdokat.

Ráadásul – sajnos ezt kell mondanunk – ezek az adatok csak a jéghegy csúcsát jelentik. Sok más kimutatást közölhetnénk az elterjedt kokain- (és más tiltott, illetve legális kábítószer okozta) függőséggel kapcsolatban is; nem beszélve a sürgősen kaczatok vásárlásáról, arról, hogy egyre nagyobb adósságba verjük magunkat, csak hogy a hön óhajtott dolgokat azonnal megvehessük magunknak; az elhízáshoz vezető és egészségünket veszélyeztető féktelen étvágyról – és így tovább. Úgy gondolom, túlzás nélkül állíthatjuk: olyan társadalomban élünk, ahol az embereket ellenállhatatlan kívánságok uralják.

Egy ősrégi probléma

Ám hibát követnénk el, ha úgy vélnénk, a bűnös vágyaknak való behódolás csak modern korunkra jellemző. A Szentírásban sok világos példát találunk ugyanezzel kapcsolatban. Ott van Sámson, aki az erejéről és végső soron az életéről mondott le, amikor fellobbant benne a szenvedély egy pogány nő iránt. Noha Delila botrányosan nyilvánvaló szándékkal törekedett arra, hogy Sámson ellenségei, a filiszteusok kezébe adja, hősünket megvakította testi gerjedelme és önteltsége, és mézszárszékre vont birkaként tette sorsát a nő kezébe.

A vagyonos nemesifjú azért fordított hátat az üdvösségnek, mert jobban szerette a pénzt Krisztusnál, aki arra kérte, hogy ossza szét a javait, és legyen a tanítványa. Ugyan érezte magában a fennkölt készletét az Úr követésére, de a materializmus visszatartó ereje nagyobb volt. A magvető példázatában Jézus tökéletes leírást adott az ilyenfajta kényszeres kívánságról: „Amely pedig a tövisek közé esett, ez az, aki hallja az ígét, de e világnak gondja és a gazdagságnak csalárdsága elfojtja az ígét, és gyümölcsöt nem terem.” (Mt 13:22)

Az ostoba Nábál eldobta magától az életet, a családjáét és szolgálíét is kockára tette, mert ez a részeges és kapzsi ember megtagadta a segítséget Dávidtól – a királytól, akit Isten kent fel. Dávid és emberei megoltalmazták a gazdag Nábál nyájait és munkásait, ő mégis otromba módon elutasította, hogy ételt adjon Dávidnak, sőt sértéseket vágott a fejébe. Miközben pedig Dávid arra készült, hogy elégtételt vegyen a tisztességén ejtett gyalázatért, Nábál királyi lakomát csapott, és úgy berúgott, mint az albán számár. Egész háztartását csakis a felesége, Abigail bölcs közbenjárása mentette meg a pusztulástól.

Az emberek életét uraló bűnös, kontrollálhatatlan vágyak végkifejlete a Róma levél 1. Részében tárul fel. Pál apostol itt olyan emberekről ír, akik „bár az Istent megismerték, mindazáltal nem mint Istent dicsőítették őt, sem néki hálákat nem adtak; hanem az ő okoskodásaikban hiábavalókká lettek, és az ő balgatag szívök megsötétedett... Annakokáért adta is őket az Isten szívök kívánságaiban tisztátalanságra, hogy egymás testét megszeplőssék... Akik teljesek

minden hamissággal, paráznasággal, gonoszsággal, kapzsisággal, rosszasággal; rakvák irigységgel, gyilkossággal, versengéssel, álnoksággal, rossz erkölccsel...” (Róm 1:21, 24, 29) És a sor folytatódik, világosan mutatva, milyen hitványságokra képes a mindent leuraló kívánságtól vezérelt ember.

A legtöbb esetben az emberek nem tudják, hogy rosszat tesznek, amikor teret adnak helytelen készleteseiknek. Amint a Róma levél rámutat: „bár az Istent megismerték...” – valahogy mégis a bűnt választják. Miért? A válasz egyszerű: a bűn kívánsága erősebb bennük, mint az a vágy, hogy engedelmeskedjenek Istennek, és az Ő tetszését keressék. Mihelyt pedig valaki behódol a kísértésnek, és úgy dönt, áthágja Isten törvényét, legközelebb és azután ezt még könnyebb lesz megtenni. Nem kell sok idő hozzá, és a bűn szokássá válik, majd elkezdti őt irányítani. A végeredmény pedig: zsarnoki erejű, ellenállhatatlan kívánság – és egy szellemi vereségre kárhozott élet.

A Biblia ezt a folyamatot így jellemzi a Jakab levélben: „Hanem mindenki kísértetik, amikor vonja és édesgeti a tulajdon kívánsága. Azután a kívánság megfogván, bűnt szül” – szokássá váló, folyamatosan elkövetett bűnt –, „a bűn pedig teljességre jutván” – amikor már emésztő erejűvé nőtte ki magát – „halált nemz” (Jak 1:14–15-ben).

Nagyjából ugyanezt egy bölcs ember ezekkel a szavakkal fejezte ki: „Először kialakítjuk a szokásainkat, majd a szokások formálnak bennünket.” A lelkes és író, A. W. Tozer pedig így fogalmazott: „Mindannyian annak végtermékei vagyunk, ami után sóvárgunk.” Azok pedig, akiknek szokásait és kívánságait a bűnös szükség uralja, biztos úton haladnak a szellemi pusztulás felé.

Következzen a jó hír

A probléma azonosítása után most itt az idő, hogy elmondjam a jó hírt is. Habár a kísértés folyton ott ólálkodik körülöttünk, hogy vétekbe ejtsen és körülfonjon kényszerítő vágyakkal, nem szükségszerű a vereség. Van esély a győzelemre! Isten, aki szeret bennünket, és gyermekeinek csak a legjobbat akarja, gondoskodott a megoldásról, hogy a nyomasztó erejű, leuraló kívánságtól mentes, szabad életet éljünk, és kizárólag Neki vessük alá magunkat. E könyv lapjain a győzelemnek és szabadságnak ezt a tervét akarom megosztani veletek.

A terv föltárásában egyszerű utat követünk. A könyv első részében megvizsgáljuk, miért is vagyunk olyan sebezhetőek a kényszeres vágyakat illetően, azok hogyan irányítanak bennünket, miért nem szabadít meg tőlük Isten azonnal, és az egészben milyen szerepet játszanak az érzelmeink. A második részben azokat a lépéseket fogjuk tanulmányozni, amelyek által Isten a szabadsághoz vezető útról gondoskodott. Meglátjuk majd: nem könnyű ez az út, de a Szent Szellem segítségével célba érhetünk.

Erre pedig nemcsak lehetőségünk van, hanem ez Isten akarata a számunkra. Amit viszont Ő akar az életünkben, annak megtételéhez vezetést és erőt is ad nekünk. Amint az 1Korinthusi levélben olvassuk: „Nem egyéb, hanem csak emberi kísértés esett rajtatok: de hű az Isten, aki nem hágy titeket feljebb kísértetni, mint elszenvedhetitek; sőt a kísértéssel egyetemben a kimenekedést is megadja majd, hogy elszenvedhessétek.” (1Kor 10:13)

Tarts hát velem – ismerjük meg a kényszerítő vágy természetét, és tanuljuk meg, hogyan élvezhetjük az Úrtól kapott győzelmet! A következő fejezetben azzal kezdjük, hogy megnézzük, mivel is állunk szemben, és milyenfajta bűnös kívánságok uralják leginkább az emberek életét manapság.

Második fejezet

Ellenállhatatlan vágyak

Hogy korunkban milyenféle kívánságok döntenek leginkább rabszolgáskorba az embert? Lássunk most néhányat ezek közül! Az alábbi példák olvastán ráismersz-e saját vagy ismerőseid küzdelmére?

Moira, a karcsú, tizenhét éves lány hetente háromszor fehér cowboysizmájában ellátogat a „Névtelen Nagyevők” elnevezésű csoport összejöveteleire. Vajon miért? Hiszen sohasem volt kövér, mégis naponta négy ízben rogyásig telezabálja magát. „Bármit magamba tömök pusztán kézzel” – szokta mondani.

Moira így jellemzi feneketlen étvágyát: „Sara Lee citromtortával indítok, majd rátérek a csokiöntettel gazdagon borított, kétliteres jégkrémre. Miközben az iskolában az órán ücsörögök, a pénzemet számolgom, és sorolom magamban, mit is veszek majd belőle. Utána azt is kiírlöm, mit lophatok az élelmiszerboltból úton hazafelé.”¹

Az élelmiszeripar kétmilliárd dollárnál is nagyobb éves reklámköltsége megteszi a hatását: Amerikában több millióan túlsúlyosak. A kipróbált diéták kilencven százaléka kudarcra van ítélve, és zömmel még ifjaink sem felelnének meg egy általános erőnléti tesztnek, mert a túlsúlyosság miatt nincsenek formában. A diétás kellékeket és ételeket, tévéműsorokat és könyveket forgalmazó ipar évről évre jobban virágzik, mert tudjuk, túl sokat nyomunk a mérlegen, mégsem vagyunk rá képesek, hogy időben felálljunk az asztal mellől.

A játék vesztesei

Egy másik, sokakat uraló, ellenállhatatlan kísértés ma a játékszenvedély, és gyorsan nő az olyan alkalmak száma, amikor fogadást köthetsz. Nevadában és Atlantic Cityben minden nap új kaszinók nyílnak, és közben ezeket a sorokat írom, Indiana államban, Gary városában megszavazták, hogy törvényesen üzhessenek szerencsejátékokat. Ott van azután a ló- és agárverseny, a pályán kívül történő fogadás, a politikai választásoktól a bokszmeccsekken át az egyetemi futballmérkőzésektől mindennel foglalkozó törvénytelen fogadóirodák, nem beszélve az egyre növekvő számú állami lottózóról.

A játékszenvedély markában vergődő emberek rendkívüli képességet mutatnak az önsalásra. A mindinkább halmozódó veszteségek ellenére egyre azzal hitegetik magukat, hogy a következő fogadás majd óriási nyereséget hoz, és életük könnyű és fényűző lesz. Egy kényszeres szerencsejátékos felidézti, mire gondolt a New York-i Aqueduct versenypályánál leparkolva: „Ott nézelődtem a standoknál, hatvanezer ember volt odabenn. Hat dollár lapult a zsebemben, és tízezerrel tartoztam. Mégis ez járt a fejemben: nézd csak azt a sok embert ott bent – az összes pénzüket én viszem haza!”²

Amikor türelmét vesztett házastársa a hazárdjátékost rákényszeríti, hogy nézzen szembe a szenvedélyével (túlnyomórészt férfiakat sújtó problémáról van szó), és ő könyörgőre fogja: ne hagyja el, mert ígéri, megváltozik, „nem arra gondol, hogy ezúttal milyen kemény eltökéltséggel fog leszámolni a szenvedéllyel, hanem hogy vajon még mivel manipulálhatná az asszonyt. Kínok kínját állja ki, ha nem folytathatja” – állítja egy szaktekinetly.³

¹ Jean Seligmann, Helping Fight Against Extra Helpings, *Newsweek*, December 5, 1988, 78. o.

² Constance Holden, Against Ali Odds, *Psychology Today*, December 1985, 34. o.

³ *Uo.*

Egyértelmű: emberi sorsokat irányító szokásról van szó, amely megfosztja őket a logikus gondolkodás és a jó döntés képességétől. Egy bölcs ember szavaival szólva: „A szokások kötelei olyan gyengéknek tűnnek, hogy észre sem vesszük, mígnem már eltéphetetlen erővel kötnek gúzsba.”

Lehet ezt szeretetnek nevezni?

Legtöbben ismerjük Shakespeare híres történetét Rómeóról és Júliáról. A romantikus szerelmet dicsóíti, és – úgy mondják – megmutatja, milyen mély ragaszkodást szülhet az ilyen szerelem. Valójában azonban arról a mérhetetlen ostobaságról tesz tanúbizonyságot, amit egy másik személy iránt fellobbant kényszerítő vágy sugallhat.

Emlékezetek felfrissítésére: Rómeó és Júlia két ellenséges családból származó tizenéves volt, fülig szerelmesek egymásba. A szülei és rokonságuk olyannyira rosszaláltak házassági szándékukat, hogy Júlia úgy érezte: trükkhöz kell folyamodnia, hogy együtt lehessenek. Mialatt Rómeó a rejtkehelyén tartózkodott, Júlia egy jóindulatú, ám megtévedt paptól kapott kotyvalék segítségével a tetszhalál állapotába juttatta magát. Úgy tervezte, Rómeó majd titokban visszajön, föléleszti őt, és boldogan élhetnek egy távoli helyen.

Szerencsétlen módon Rómeó akkor értesült Júlia „haláláról”, amikor még nem tudták vele, hogy az egész csak egy ügyes húzás. Meg lévén győződve róla, hogy valóban vége mindennek, futott a kedvese sírboltjához. Amikor megpillantotta a ravatalon, előntötte lelkét a gyász. Egy cirádás beszédben elmondta, mennyire semmit nem ér az élet gyönyörű Júliája nélkül, majd mérget ivott, és a helyszínen kiszendvedett.

Röviddel később Júlia fölébredt a szer okozta mély álomból, és látta, hogy Rómeó ott fekszik holtan. Maga is kivágta a cikornyás szónoklatot arról, hogy az élet teljesen céltalan jóképű Rómeója nélkül, azzal ő is öngyilkos lett. Így ért véget tragikus módon és értelmetlenül két reményteljes ifjú élet.

Ne értsetek félre: én hiszek a mély szerelemben egy férfi és egy nő között. Isten nagyszerű ajándéka ez a számunkra, és a feleségemmel mi is forrón szeretjük egymást. Ám amikor egy személy annyira belebolondul valakibe, hogy senki és semmi másra nem tud gondolni – ha reményei, tervei és érzelmei annyira a szeretett személy köré összpontosulnak, hogy úgy tűnik, semmi értéke vagy értelme az életnek, ha nélküle kell folytatnia –, a szenvedélyes vágy hálójában vergődik, ami bárhonnán is nézzük, egészségtelen. A dologban a legrosszabb az, hogy olyan ragaszkodással és szeretettel fordul az illető felé, ami jog szerint tulajdonképpen egyedül Istennek jár ki.

Sajnos napjainkban általában az ilyesfajta romantikus szenvedélyt értik szerelem alatt. Két ember meglátja egymást, kölcsönös fizikai vonzalmat éreznek, élvezik, ha együtt lehetnek, és gyorsan „egymásba szeretnek”. Nem állnak meg, hogy átgondolják: ők ketten máshonnan jönnek, más értékekkel rendelkeznek, és mást várnak a kapcsolattól. Nem gondolják végig, mit is jelent egy életre szóló társ kapcsolat kialakítása és ápolása. Nem csoda, hogy olyan magas a válások aránya!

Pénz, pénz

Az első fejezetben Ivan Boesky példájával mutattam rá az ellenállhatatlan pénzsóvárság problémájára. A legerősebb kívánságok egyikéről van szó, amely materialista és karrierközpontú társadalmunkban fékevesztve tombol. Igazából semmi sem új a nap alatt; világos példát láthatunk erre az Ószövetségben, ha Józsué könyvét fellapozzuk.

Józsue könyve 6. fejezetében láthatjuk, milyen nagy győzelmet adott Isten Izrael gyermekeinek Jerikónál. Arra utasította őket, hogy hét napon keresztül masírozzanak a város körül, majd a hetedikén a papok fújják meg a trombitákat. Ekkor a védőfalak leomlottak, Izrael pedig beviharzott és elfoglalta a várost.

A hódításra vonatkozó isteni útmutatások között szerepelt az is, hogy Izrael népe semmilyen értéket ne vegyen magához – nem lesz hadizsákmány. Itt történt a baj. Egy Ákán nevű héber férfi nem engedelmeskedett a parancsnak. Meglátott egy kis aranyat, ezüstöt, szép ruhát, és máris nem bírt a mohósággal. Elemelte ezeket a dolgokat, és elrejtette a sátra alatt.

Ennek eredményeképpen amikor Izrael Ai kicsiny városa ellen fordult, Isten népe gyalázatos vereséget szenvedett. Az Úr megengedte, hogy veszítsenek egy sokkal silányabb hadsereggel szemben, mert egyetlen ember semmibe vette a rendelkezését. Amikor azután Isten Józsue előtt leleplezte Ákán bűnét, és ő magyarázatot kért, Ákán így felelt: „Láttam ugyanis a zsákmány közt egy jó babiloni köntöst, kétszáz siklus ezüstöt és egy arany vesszőt, amelynek súlya ötven siklus volt, és megkívántam ezeket, és elvettem ezeket, és ímé elrejtve vannak a földben, a sátoromnak közepében, az ezüst pedig alatta van.” (Józs 7:21)

Ez az ember nemcsak önmagát volt hajlandó veszélybe sodorni, hanem a családját (büntetésből mindannyiukat halálra kövezték) és az egész népet is, csak hogy kielégítse az anyagi javak utáni sóvárgását. Valóban, ahogy a Megváltó mondta: „Mert ahol van a ti kincsetek, ott van a ti szívetek is... Senki sem szolgálhat két úrnak... Nem szolgálhattok Istennek és a Mammonnak.” (Mt 6:21,24) Aki szereti a pénzt, mindent megtesz a megszerzéséért, tekintet nélkül a következményekre.

A pénz szerelmesei azonfelül nem ismerik ezt a szót: „elég”. Már említettem, hogy Ivan Boesky roppant gazdag volt, mégis áthágta a törvényt, csak hogy növelje a nyereségét. A texasi Hunt testvérek apai örökség folytán már dollármilliárdok fölött rendelkeztek, amikor szinte mindent elveszítettek, mert megpróbálták fölvásárolni a világ ezüstpiacát a nagyon további gyarapításának reményében.

Jézus tökéletesen leírta a hozzájuk hasonlók gondolkodási sémáját az ostoba gazdagról mondott példázatában: „Egy gazdag embernek bőségesen termett a földje. Azért magában okoskodék, mondván: Mit cselekedjem? Mert nincs hová takarnom az én termésemet.”

Ez az ember olyan sok áruval rendelkezett, hogy nem tudta mindet elraktározni – sokkal többel, mint amennyire szüksége volt. Vajon mihez kezdett vele? Talán az éhezőkre gondolt? Vagy eladta a felesleget, és Istennek adta hálaáldozatként? Netán gazdasági tanszéket alapított a jeruzsálemi egyetemen? Nem, ezek közül egyik sem jutott eszébe. „És mondta: Ezt cselekszem: Az én csüremeimet lerontom, és nagyobbakat építek; és azokba takarom minden gabonámat és az én javaimat. És ezt mondom az én lelkemnek: Én lelkem, sok javaid vannak sok esztendőre eltéve; tedd magadat kényelembe, egyél, igyál, gyönyörködjél!” Az egészszet magának akarta felhalmozni, hogy hízásnak induljon és lustálkodhasson – mit sem törődve Istennel vagy mások szükségleteivel.

Isten véleménye tömör és velős volt ezzel az emberrel kapcsolatban: „Bolond, ez éjjel elkérik a te lelkedet te tőled; amiket pedig készítettél, kiéi lesznek?” Majd Jézus levonta a végkövetkeztetést: „Így van dolga annak, aki kincset takar magának, és nem az Istenben gazdag.” (Lk 12:16–21)

Kérlek, értsétek meg: nem kell gazdagnak lenni ahhoz, hogy valaki a pénz és a rajta vehető dolgok rabszolgájává váljon. A hitelkártya könnyű elérhetősége milliók számára nyitott ajtót a súlyos adóssághoz, és gyakran még fel sem fogják, mi történt, amikor már nagyon komoly a baj. Az átlag amerikai felnőttnek hat hitelkártyája van. Egy kis ruhavásárlás itt, néhány ajándék ott, alkalmi éttermi kiruccanások, és így tovább – az adósság gyorsan felhalmozódik, és

gyakran gyorsabban, mint ahogy törleszteni lehetne. Felmérések szerint a hitelkártyát használók közül minden hatodik ember adóssággal küszködik.

A hozzájuk hasonló átlagemberek alapvető problémája ugyanaz, mint Ivan Boeskynek és más gazdagoknak: sohasem elégszenek meg azzal, amijük van. Egyre többet és többet akarnak. Nem érik be az Isten adta gondviseléssel, tehát hitellel próbálják föltornászni magukat a jövedelmük biztosította életszínvonal fölé. Évről évre erősebb láncok tartják őket a materializmus rabságában, és az egésznek az adósság a hajtóereje.

Egy népszerű lökhárító-matrica szerint „az nyer, aki a legtöbb játékkal hal meg”. Csakhogy semmi sem áll távolabb az igazságtól.

Önmagunk túlértékelése

Egy másik kényszerítő vágy ma az öndicsőítésre irányul. Röviden, a kevélység bűnéről van szó. Ami azt illeti, ez volt az első bűn – Isten egyik angyala, a Sátán követte el, akit még az emberi faj teremtése előtt kivetettek a mennyből. Az Úr ezt mondta Luciferről (a Sátánról): „Holott te ezt mondád szívedben: Az égbe megyek fel, az Isten csillagai fölé helyezem ülőszékemet... Felibök hágok a magas felhőknek, és hasonló leszek a Magasságoshoz.” (Ézs 14:13–14)

Bizonyos mértékig mindannyian büszkék vagyunk. Ha megkérsz egy embercsoportot, hogy hasonlítsa össze magát másokkal, tagjainak túlnyomó többsége az átlag fölé helyezi magát. (Ezek szerint tényleg sötét alaknak kell lennie annak a néhány embernek, aki nem üti meg az átlagot!) Mármost én egyáltalán nem azt az egészséges öntudatot vagy jó érzést ítélem el, ami a jól végzett munka során tölt el bennünket, vagy csupán csak azért, mert tisztában vagyunk vele, milyen sokat jelentünk Istennek. Hiszen valóban értékesek vagyunk a szemében, különben nem küldte volna a Fiát a keresztre, hogy véghezvigye megváltásunkat, és gyermekeivé lehessünk.

A probléma akkor jelentkezik, ha többre tartjuk magunkat a kelleténél, ha elveszítjük realitásérzékünket a hiányosságainkkal és gyenge pontjainkkal kapcsolatban – és különösen akkor, amikor kezdjük úgy gondolni, hogy jobbak vagyunk másoknál.

Nézzük meg például a Cassie nevű hölgy esetét, aki minden vasárnap gyülekezetbe jár, nagyon erkölcsös életet él, és a saját véleménye szerint szerény ember. A legtöbben egyet is értenek önértékelésével, ennek ellenére nincsenek barátai, magányos. Miért? Mert nagyjából tökéletesnek tartja magát, és attól fél, mi lesz, ha a szomszédok, a munkatársak, sőt még a keresztények is, akikkel a gyülekezetben találkozik, egyszer csak ellene fordulnak, és sérelmet okoznak neki, amikor felismerik, mennyivel kiválóbb ő náluk. Tehát senkit sem enged közel magához, hanem úgy érzi, a körülötte levő „irigy” emberek mind őt üldözik.⁴

Sok ilyen emberrel találkozni a gyülekezeteinkben. A kevélységük talán meglehetősen kifinomult, ám attól még nagyon is valóságos és igen erős – amellettt jóval többen vannak azoknál, akiknek a kevélysége mindenki előtt nyilvánvaló.

⁴ WiUiam Backus and Marié Chapián, *Why Do I Do What I Don't Want to Do?* (Minneapolis: Bethany House. 1984), 43-44. o.

Mindannyian sebezhetőek vagyunk

A kényszeres vágyaknak még sok más típusát is megnevezhetném, beleértve a fizikai, az érzelmi és pszichikai függőségeket – egyebek között ilyen kívánságok tárgya a pornográfia, a kábítószeres és az alkohol, a természetellenes szex, vagy az Isten helyett a Sátán imádása és a neki való tetszeni akarás. Ám ha a fenti leírás tükrében őszintén megvizsgálod az életedet, úgy gondolom, egyetértesz velem abban, hogy egyikünk sem immunis az ilyen kényszerítő erejű vágyak vonzásával szemben. Ami az egyik embernek kísértést jelent, némiképp eltér attól, ami egy másikat fenyeget, de egy vagy több területen mindannyian sebezhetőek vagyunk.

Gondoljunk például a nagy apostolra, Pálra. A hit hatalmas embere volt, páratlan szellemi harcos, tanító és evangélista – az Újszövetségnek körülbelül a felét ő írta a Szellem ihletésére. Teljes őszinteséggel mondhatta: „Ha bárki más mer testben bizakodni, én sokkal inkább.” (Fil 3:4) Ami az Úr céljai számára letett, hűséges életét illeti, ő olyan biztosra ment, hogy képes volt kijelenteni: „Legyetek az én követőim, mint én is a Krisztusé.” (1Kor 11:1) Micsoda kihívás! Az élete vége felé pedig ezt írta: „Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam.” (2Tim 4:7)

Minden ilyen állítása dacára Pál valóban alázas ember volt. Ő nem hetvenkedett – tényeket közölt. Ennek ellenére nem feledkezhetünk meg az érem másik oldaláról. Szellemi bölcsesség, érettség és az Úrnak való engedelmisség dolgában Pál valószínűleg mérföldekekkel a valaha élt összes keresztény 99,9 százaléka előtt járt. Mégis hozzá kellett tennie: „Mert nem a jót cselekszem, melyet akarok; hanem a gonoszt cselekszem, melyet nem akarok. Ha pedig én azt cselekszem, amit nem akarok, nem én mívelem már azt, hanem a bennem lakozó bűn. Megtalálom azért magamban, ki a jót akarom cselekedni, ezt a törvényt, hogy a bűn megvan bennem. Mert gyönyörködöm az Isten törvényében a belső ember szerint; De látok egy másik törvényt az én tagjaimban, mely ellenkezik az elmém törvényével, és engem rabul ad a bűn törvényének, mely van az én tagjaimban.” (Róm 7:19, 21–23, kiemelés a szerzőtől)

Még Pál is küzdött valamilyen kényszeres kívánsággal, amely őt a bűn rabságába vetette. Azt okozta, hogy jó helyett gonoszt tegyen. Volt legalább egy kísértés, amellyel szemben különösen sebezhető volt. Vajon a keserűség volt ez? Vagy talán a harag? Valamilyen birtoklási vágy? Nem tudjuk. A lényeges dolog itt azt látnunk, hogy ha Pál apostol harcra kényszerült a megrögzött kívánság ellen, bármi is volt az, mennyivel inkább számíthatunk rá, hogy nekünk is küzdeni kell ellene!

Semmi kétség, az 1. Korinthusi levél 10. fejezetében Pál ezért sorolt fel néhány példát bűnbe esett emberekre az ószövetség idejéből, mielőtt ezt írta: „Azért aki azt hiszi, hogy áll, meglássa, hogy el ne essék.” (1Kor 10:12) Miközben Istennel jársz, sose légy olyan biztos a dolгодban, hogy úgy gondold: ura vagy a helyzetnek, és nem botolhatsz meg soha. Bizony, nálad és nálam kiválóbb férfiakkal és nőkkel is megesett ez, és akárkivel megtörténhet.

De pozitív megjegyzéssel szeretném zárni ezt a fejezetet: van remény a győzelemre! Mint-hogy minden korban minden hívő küszködik bűnös kívánságokkal, okulhatunk a tapasztalataikból. A bibliai és más bizonyosságokból láthatjuk, mi az, ami működőképes: Isten gondviselése, melyet gyermekeinek nyújt, hogy élvezzék a szellemi diadalt, és ne vereség várjon rájuk. S miközben tovább tanuljuk ezeket a leckéket, most azt kell megnéznünk, miért képesek a kényszerítő vágyak rabságba hajtani bennünket.

Harmadik fejezet

Miért válunk rabokká?

A Leadership magazin hasábjain egy bizonyos prédikátor beszámolt róla, hogyan küszködött évekig a kéjsóvársággal és a pornográfia kötelékével. Amikor meghívást kapott, hogy valamelyik keresztény összejövetelen beszéljen – és ez gyakran előfordult –, kihasználva ismeretlenségét az adott városban pornográf magazinokat vásárolt, és szexfilmeket nézett. Legalább egy alkalommal egy élő showra is elment az egyik nagyvárosban.

Tudta vajon, hogy rossz dolgot művel? Igen. Tisztában volt azzal, hogy ha lebukik, tönkremehet a szolgálata és hírneve, nem beszélve a házasságáról? Természetesen. Akkor miért csinálta? Melyik életszükséglete volt olyan erős, hogy kész volt mindent kockára tenni, csak hogy betöltse, mégpedig ilyen tiltott szexuális kedvtelés útján?

E kérdéseken tűnődve ez az ember a következőket írta: „[A pornográfia] a kapcsolat ígéretével kecsegtetett: Cheryl Tiegs és Madonna meg a playboybeli játszótársak levetkőztek és rám mosolyogtak a magazinok lapjain... Ha a szexről van szó, éreznem kell, hogy szívesen látnak. Elfogadást és nem elutasítást akarok... Úgy gondolom, a legtöbb nő meglepődne, ha megtudná, hogy sok férfi számára a szexuális elutasítás mennyire megfélemlítő, sőt rémítő dolog. A pornográfia ennek a rettenetét enyhíti: könnyen járható utat kínál a vágy fölkelésére, és ebben az örömteli fogadtatás illúziója a kulcs. A világ minden tájáról gyönyörű hölgyek invitálnak mosolyogva, hogy élvezzem őket.”⁵

Mindannyian sóvárgunk rá, hogy közeli, intim kapcsolatba kerüljünk egy másik személlyel. Vágyunk arra, hogy bensőségesen ismerjünk és mélyen szeressünk valakit. Valóban, egy életre szóló, elkötelezett kapcsolatba akarunk lépni valakivel. E kívánságnak a férfi és nő közötti szexuális vonzalom is része. Törvényes szükséglet ez – Isten építette belénk, emberi lényekbe, s mint ilyen, jó dolog.

Ugyanakkor ennek a szükségnek a rendkívüli ereje nagyon sebezhetővé is tesz. Mint ez a pásztor is rámutatott, majdnem annyira félhetünk az elutasítástól, mint amennyire kívánjuk a beteljesedést. Amikor pedig a szükséglet teljesen körülveszi a félelem – különösen olyan személyek esetében, akik nehezen tudnak közeli kapcsolatokat kialakítani (még ha házasságban élnek is, mint ez a pásztor) –, a kéjsóvárság és a pornográfia szenvedélyének elsőrangú célpontjává válhatunk.

A jó kiforgatása

Mint a fenti történet illusztrálja, a bűnös kényszeres vágyaknak igazából nincs önálló életük. Nem a pusztán levegőből ugranak elő, hogy rossz útra térítsenek. Természetes, veleszületett, Isten adta szükségleteinkre hatnak. Maguk a szükségletek törvényesek, de a bűn felhasználja őket ellenünk: törvénytelen pótmegoldásokat kínál a betöltésükre, olyan módon, ami soha nem állt Isten akaratában. A bűn fogja azt, ami jó, és eltéríti eredeti rendeltetésétől.

Ebben a fejezetben szemügyre vesszünk néhány tiszta emberi vágyat, és hogy azok hogyan torzulnak el és fordulnak ellenünk. Életbevágóan fontos megértenünk, miről is van itt szó, hogy szakíthassunk a bűnös szokásokkal, és az isteni gondviselés útján-módján találjuk meg szükségünk betöltését.

Már láttuk, hogyan csavarodhat ki az iránti igényünk, hogy egy ellenkező nemű személy elfogadjon bennünket szeretetteljes, elkötelezett kapcsolatban. Arra is szükségünk van, hogy a

⁵ Anonymous, The War Within Continues, *Leadership*, Winter 1988, 30., 33. o.

barátaink, munkatársaink és más, hozzánk közel álló emberek bizalommal vegyenek minket körül, ám ez is bűnös, kényszerítő kívánsággá deformálódhat.

A fiataloknál a baráti kör elvárása jelenthet veszélyt. A serdülőkorúakat annyira érzékenyen érinti, hogy „beveszik-e őket a bandába” – különösen, ha úgy érzik, otthon nem fogadják el és nem támogatják őket –, hogy gyakran majdnem mindenre képesek, csak hogy kivívják társaik elismerését. Az pedig, hogy egy tinédzser milyen csoportban véli ezt megkapni, egyben meghatározza majd a viszonyulásának, öltözködésének és magatartásának íratlan szabályait is. Ami azt illeti, a kutatások szerint a szülői befolyást mint a tizenévesek életében korábban legerősebb hatást az utóbbi években a baráti kör szerepe váltotta fel.⁶

Ezért olyan fontos tudni, hogy kivel töltik a gyermekeink az idejüket, és segíteni nekik, hogy bölcsen válasszanak barátokat. Mint azt az ifjúsági szolgálatok szakértői megtanulták: „Egyszerűen fogalmazva, a gyermekeink azokhoz a barátaikhoz válnak hasonlókká, akikkel a legtöbbet vannak együtt.”⁷ Ha pedig ezek a barátok hozzányúlnak az alkoholhoz és a kábítószerhez, a gyermekeink valószínűleg követni fogják a példájukat, minden erőfeszítésünk ellenére is. Ha a haverok rendszeresen néznek pornográf anyagokat, szexuális életet élnek házasság előtt, áruházi tolvajlást követnek el, profán nyelvet használnak, dohányoznak, vagy bármi más visszatartó vagy erkölcsstelen szokást követnek, nagy az esélye annak, hogy a csemetéink is ugyanazt teszik – bármit, csak befogadja őket a banda.

„A gonoszság szereti a társaságot, és bűnre vezet másokat.” (Péld 16:29, Living Bible) Azok az emberek, akik nem szégyellik a gonoszságukat, vagy istentelen társadalmunk bűvöletében élve úgy gondolkodnak, hogy nem is tesznek rosszat, mindig megpróbálják rábírní a körülöttük levőket, hogy legyenek a bűntársaik. Ez olyan tény, amely az emberi természetből fakad; nem tudjuk megkerülni. Ha pedig az ilyen emberek társadalmi csoportok vezetői, teljesen kiszámítható, milyen elvárások érvényesülnek ott.

Amit most az ifjakról mondtam, a felnőttekre is igaz. Mi magunk ugyanolyan hajlamosak lehetünk követni a tömeget, mint serdülőkorú csemetéink. Nekünk is elővigyázatosnak kell lennünk, hogy kivel kötünk szoros barátságot. Ez az oka annak, hogy az alkoholistáknak és drogfüggőknek rendszerint fel kell számolniuk régi baráti kapcsolataikat, és újakat kell kialakítaniuk. Amíg a „régibranccsal” lődörögnek, nyomás alatt lesznek – ámbár tompított, nem szóban kifejezett módon –, hogy fussanak együtt a tömeggel. Lehet, hogy a régi cimborák tudnak is róla, hogy ezek az emberek megpróbálnak fölthagyni szenvedélyeikkel. Mégis gyakran az elfogadás utáni vágy vesz rajtuk erőt: feladják a harcot, tragikus következményekkel.

Mennyit érek?

Egy másik, könnyen deformálható szükségünk arra irányul, hogy fontos embereknek ismerjének el bennünket, hogy érezhessük: valamiképp jelentős személyek vagyunk a világban. Úgy tűnik, az ez iránti igény különösen a férfiakban igen erős. A mi kultúránkban a fontosság mércéje az, hogy mi a munkád, mennyi a pénzed, és milyen anyagi javak fölött rendelkezel. Nagyrészt ez magyarázza, hogy olyan emberek, mint Ivan Boesky, akiknek máris több a pénzük, mint amennyire valaha szükségük lehet, ezután is illegális eszközökhöz folyamodnak további milliók megszerzése érdekében.

Azon a szinten viszont, ahol a legtöbbünk él, az elismerés keresése gyakran akkor válik fájdalmasan nyilvánvalóvá, amikor az ember nyakig eladósodik, mert úgy érzi, muszáj

⁶ Stephen Arterburn and Jim Burns, *Drug-Proof Your Kids* (Pomona, Calif.: Focus on the Family, 1989), 26. o.

⁷ *Uo.*, 27. o.

motorcsónakot, autókat, luxusházat és más hívságokat vennie, amit egyébként nem engedhetne meg magának. Megecsik aztán, hogy amikor a meggondolatlan befektetés nem hoz gyors hasznot, hanem a vállalkozás csődbe jut, az illető mindent elveszít.

A következő történet egy befektetési tanácsadótól származik. Az egyik korábbi ügyfele tekintélyes summát takarított meg, mire nyugdíjba ment egy nagyvállalattól. Ez az ember mégis mindig arra alapozta az önbecsülését, hogy képes-e megfialtatni a pénzét, és állandóan úgy érezte, bizonyítania kell. Tehát több kockázatos ingatlanügyletbe is belevágott, és ehhez nagy kölcsönöket vett fel. Amikor azután a gazdaság hanyatlani kezdett azon a vidéken, ahol élt, az üzleti ügyei is egyre rosszabbul mentek, mígnem a csőd szélén találta magát.⁸

Sok férfi ezenkívül a nőkre gyakorolt vonzerejével méri az önértékelését. A televízió és a mozifilmek állandóan azt az ideált sulykolják, hogy az a valóban férfias, követésre méltó férfi, aki gyönyörű nőket büvöl el egyetlen mozdulatával, ahogy a székre dobja a kalapját – mint James Bond, a képzeletbeli kém. Tragikus módon a valóságban az eredmény gyakran az, hogy az e képnek megfelelni igyekvő férfiak házasságon kívüli ügyekbe keverednek.

Biztonságban vagyok?

Az elismerés utáni vággyal majdhogynem ellentétes szükséglet a biztonságérzet. A biztonságkeresés által motivált emberek nem akarnak gyors profittal kecsegtető, veszélyes vállalkozásokba fogni. Ők inkább olyan szokásoknak válhatnak rabjaivá, amelyekről úgy vélik, nagyobb biztonságot nyújtanak a számukra. Például a szegény környezetben felnőtt vagy valamikor állásukat veszített férfiak munkamániás viselkedést vehetnek fel; így próbálják nélkülözhetetlenné tenni magukat a főnökük szemében. Olyan nők pedig, akiknek a szép otthon jelenti a biztonságot, súlyos adósságba verhetik a családot, mert folyton lakberendezési tárgyakat és lakásdíszeket vásárolnak.

Én is hallottam ilyen asszonyról. Erős bizonytalanságérzéssel küszködve nőtt fel, és gyermekkori körülményeit értelmezve úgy képzelte, a kulcs a biztonsághoz egy gyönyörű, takaros berendezett otthon – aminek ő sohasem örülhetett.

Azután egy nap a férjével egy kisebb örökséghez jutottak, és ő késlekedés nélkül új házat vett belőle. Miközben igyekezett berendezni biztonságos kis fészket, szenvedélyes vásárló lett. Néhány rövid év alatt a pénz elfogyott, és sajnálatos módon most sem érezte magát nagyobb biztonságban, mint azelőtt. Sőt, még rosszabbra fordult a helyzetük a férjével, mert csak úgy tarthatták fenn az újabban megszokott életstílust, hogy többet költöttek a bevételüknél, és örökösen adósságba kerültek.⁹

Manapság sokan mintha a jó fizikai kondícióval azonosítanák a biztonságot. Társadalmunk annyira kívánatosnak tartja, hogy mindenki fiatalnak és jó erőben lévőnek látsszon, hogy az emberek hajlamosak úgy gondolkodni: örökre huszonöt évesnek kell kinézniük – ha társat akarnak találni és meg is tartani, ha nagy baráti körrel és jó szociális státusszal kívánnak rendelkezni, és a munkahelyükön előre akarnak jutni. Minden évben dollármilliókat költenek tehát diétáskönyvekre, diétás ételekre és fogyasztópirulákra, fitneszklubokra, kondigépekre, a legutolsó divat szerinti ruhákkal teli szekrényekre, arcfiatalító műtétekre, zsírleszívásra. Kétségbeesetten vívják soha véget nem érő harcukat a testsúlyuk és a korosodás természetes következményei ellen.

⁸ Ron Blue, *The Debt Squeeze* (Pomona, Calif.: Focus on the Family, 1989), 17-18. o.

⁹ *Uo.*, 16. o.

Izgalomra éhesen

Különböző mértékben mindnyájunknak szükségünk van aktivitásra és arra, hogy izgalmas dolgokat éljünk át, és jól szórakozzunk. Talán eddig nem is gondoltad volna, hogy igényelnél ilyesmit, de időnként mindenki unatkozik, nem? Ha pár napig a négy fal közé zárt valamilyen betegség, illetve a rossz idő, vagy egyszerűen csak egész héten keményen dolgoztál a munkahelyeden, mi után vágyódsz? Kicsit kiszabadulnál és mozognál, esetleg hosszabb túrát is tennél, talán még a hullámvasútra is fölülnél – nevetésre vágysz, egy jó kis kalandra, élvezetes időtöltésre.

Ez a fő oka annak, hogy az emberek vidámparkba mennek, kalandfilmeket néznek, motorkerékpárokat és dzsipeket vesznek, elmennek sárkányrepülőzni, ejtőernyővel ugrani vagy könnyűbúvárkodni – vagy éppen lóversenyen, játékkaszinókban és hasonló helyeken verik el a pénzüket. Ami azt illeti, egyesekben heves szenvedély is kifejlődhet az izgalmak, a kockázatok keresése iránt. A hazardjátékosokat ugyancsak vonzza a kaszinók és a fogadóversenyek nyújtotta „gyors élet” csillogása. Ők tényleg hisznek a tévéreklámoknak, amelyek azt sulykolják, hogy „a játék amerikai módját” Las Vegas kínálja.

A bűn szerepe

Sajnálatos módon, amikor törvénytelen utak kínálkoznak a szükségünk kielégítésére, azonnal élünk is velük, emberi hajlamainknak megfelelően. Ennek az az oka, hogy Ádám és Éva utódai lévén természet szerint bűnösök vagyunk.

Mint az előző fejezetben láttuk, Pál apostol a bűnnel folytatott küzdelmeiről szólva azt mondta, hogy bár a jót akarta cselekedni, gyakran mégis rosszat tett. A Szent Szellem vezetése folytán erre a következtetésre jutott: „Megtalálom azért magamban, ki a jót akarom cselekedni, ezt a törvényt, hogy a bűn megvan bennem. Mert gyönyörködöm az Isten törvényében a belső ember szerint; De látok egy másik törvényt az én tagjaimban, mely ellenkezik az elmém törvényével, és engem rabul át a bűn törvényének, mely van az én tagjaimban.” (Róm 7:21–23)

A bűnnek ez a törvénye, vagyis a bűnös természet a meg nem engedett ajánlat felé vonz bennünket. Arra ösztökél, hogy akarjunk igent mondani a kísértésnek. Sürget bennünket, hogy higgyük el a szeretet, a biztonság stb. iránti igényünk betöltéséről hallott hazugságokat. És bár keresztények lévén úgy gondolnánk, mi nem hódolunk be a bűnös természetnek – és nem is kell, hogy így történjen (bővebben erről majd később) –, túlságosan is gyakran mégis pontosan ezt tesszük.

Ami a kényszerítő kívánságokhoz való viszonyunkat illeti, két folyamatos és nagyon káros következménye van annak, ha engedjük uralkodni a bűnös természetet magunk fölött. Először is, nem fogunk rendelkezni azzal a szellemi fegyelemmel, ami segíthetne győzni fölöttük. Az egyik nyilvánvaló módja a bűn fölötti győzelemnek, ha imában és az Igét tanulmányozva időt töltünk Istennel. A zsolttáros bölcsen írja: „Mi módon őrizheti meg tisztán az ifjú az ő útját, ha nem a te beszédednek megtartása által?... Szívembe rejtettem a te beszédedet, hogy ne vétkezzem ellened.” (Zsolt 119:9,11)

Isten Igéjének a szívünkben való elrejtése azt jelenti, hogy tanulmányozzuk, megtanuljuk, elmélkedünk rajta – átgondoljuk, hogy mindennapos döntéseink során miként alkalmazzuk. Ha mindezt rendszeresen tennénk, óriási javulást látnánk az életünkben, mindannyian tudjuk. Mégis, hányan szánjuk oda az időnket ilyen módon minden nap? Hányan tanulunk meg igeszakaszokat minden héten? Hányunknak van valami fogalma arról, miképpen kell elmélkedni bibliai passzusokon úgy, hogy azok maradandóan életünk részévé váljanak?

Miért nem tesszük meg mindezeket? Hiszen sok könyv, audiokazettán kiadott tanítás és más segítség található, amelyekkel megtanulhatnánk, tehát nem az ismeret hiánya a probléma. Nem, sokkal inkább a fegyelmezettség hiányáról van szó, egyszerűen ez a tényállás. Lusták vagyunk. Oly sok minden mást csinálnánk inkább. Persze nehezünkre esik beismerni, hogy Isten Igéje igazából nem is jelent olyan sokat a számunkra, viszont a legfontosabbnak tartott dolgokra találunk vagy szakítunk időt. Akár a munkánkról van szó, akár tévénézésről, pecázásról, sportról, baráti időtöltésről, valami hobbiról vagy másról, elsőbbséget adunk ennek a tevékenységnek Isten Igéjével szemben. Így azután a fegyelem hiánya miatt gyengék leszünk – kiszolgáltatottak a kényszeres vágyak számára.

Másodszor, ha a bűnös természet ural bennünket, ritkán elégszünk meg azzal, amink van, és ez azután tényleg helyet készít a beteges erejű vágyaknak. A szenvedélyes vásárlók és költekezők például a társadalmunkban megszokott folytonos reklámkampánytól sarkallva mindig rohannak, csak hogy bevásároljanak a legújabb divat szerint, a legújabb modellekből, a legmodernebb ketyerékből.

A tavalyi ruhatár, bár még teljesen jó állagú, idejét múlta. A tavalyi autó, bár még jól működik, nem olyan menő, mint amelyik most gördült le a gyártósorról. A két éve vásárolt és a feladatát még tökéletesen ellátó komputer sebessége alatta marad a legújabb modellnek, amely ma érkezett az üzletbe. Tehát az évek óta teljesen megfelelő eszközöket félretesszük, kidobjuk vagy eladjuk, és ha adósság árán is, de beszerezzük az újakat.

„De valóban nagy nyereség az istenfélelem, megelégedéssel... ha van élelmünk és ruházatunk, elégedjünk meg vele.” (1Tim 6:6,8) Csakhogy a legtöbben távolról sem így állunk a dolgokhoz. És annak a sok embernek, akik e világ emésztő kívánságainak csapdájában vergődnek, Pál szavai idegenül csengenek.

A házasságon kívüli afférok általában a házastárssal szembeni elégedetlenség motiválja. Talán megaporodott egy kicsit a kapcsolat, és a házasfelek természetesnek veszik egymás jelenlétét. Így az intimitás iránti igény nem elégül ki teljesen, és nő az elégedetlenség, amit a független egyedülállók és a meghittnek látszó házasságok kapcsolatok látványa csak fokoz. A kerítés túloldalán a fű határozottan kezd zöldebbnek látszani.

Azután belibben a képbe egy másik személy, talán az irodában, aki mindig jólfésült és elegáns. Az illető olyan rokonszenves, megértő, élmény beszélgetni vele. Míg a házastársad szinte állandóan csak zsémbel, ez a személy kifejezi irántad az elismerését, és szemmel láthatóan élvez a társaságot. A társad vonzereje bizony elhalványul mellette.

Egy idő után azután ajánlatot tesz: találkozzatok a hivatali helyiségen kívül is, talán egy étteremben. Nem telik bele hosszú idő, és már gyengéd érzelmeket táplálsz irányában, és a fizikai kapcsolat szinte kikerülhetetlenné válik. Az első fejezetben idézett hölgy megszakította házasságon kívüli kapcsolatát – még épp időben, amikor már-már eljutottak ideig –, de nagyon gyakran egyik fél sem rendelkezik elegendő bölcsességgel és önuralommal, hogy így tegyen. Az eredmény előre látható: tragédia.

Hasonlóan a pornográfia iránti szenvedélyt is az elégedetlenség tüzelheti fel. Bár sok férfi még tinédzserként kapja be a horgot, ez a kötelék a házasságkötés után is kialakulhat. Mai kultúránk arra tanít, hogy a házasembereknél is elmegy egy kis „kirakatnézegetés”. Ráadásul az udvarlás és a mézeshetek kezdeti hevülete kikerülhetetlenül alábbhagy, és a házasság a mindennapi rutinfeladatokkal járó, megszokott vágányra kerül. Az évek folyamán azután a férj és a feleség kicsit gyarapszanak testsúly és derékbőség dolgában, és a társkapcsolatot is kezdik természetesnek venni. Viszont bárhol forduljon meg a férj „felszabadult” korunkban, mindenütt gyönyörű fiatal nőket lát, akik egyáltalán nem szégyellik a kirakatba tenni bájaikat.

Mihelyt ebben a helyzetben emberünk hozzányúl a ma hozzáférhető pornómagazinok és videók közül valamelyikhez, máris úton lehet egy függőség végkifejlete felé. Persze nem mindenki lesz a pornográfia rabja, aki a kezébe vesz egy Playboyt. Egyesek viszont igen, és minden függőség egy első tapasztalattal kezdődik.

„Örvendezz ifjúságod feleségének! – írja Salamon a Példabeszédek könyvében. – A szerelmes szarvas, és kedves zerge; az ő emlői elégítsenek meg téged minden időben, az ő szerelmében gyönyörködjél szüntelen.” (Péld 5:18–19) Egészséges tanács volt ez évezredekkel ezelőtt, amikor elhangzott, és ma is az. Aki kudarcot vall ezen a téren – megengedi, hogy egyre elégedetlenebb legyen a feleségével –, ajtót nyithat a szívében a pornográfia kényszeres kívánságának.

Sátán, a pusztító oroszlán

Mintha nem lenne elég, hogy a bűnös természet kényszeres kívánságokra vezet a vágyaink megrontása által, az ellenséggel is számolnunk kell, aki lelkünk elpusztítására törekszik. Természetesen a Sátánról beszélek, Isten fő ellenségéről, aki örök kárhozatra ítéltetett, de olyan sok embert akar magával rántani, ahányat csak tud. Péter apostol figyelmeztet bennünket: „Józanok legyetek, vigyázzatok; mert a ti ellenségetek, az ördög, mint ordító oroszlán szerzte jár, keresvén, kit elnyeljen.” (1Pt 5:8) Biztosak lehetünk benne, valahányszor kísértést érzünk arra, hogy egy jogos szükségletünket törvénytelen módon éljük ki, a Sátán egyik ügynöke biztat minket: döntsünk csak így nyugodtan.

Hogyan tevékenykedik az ördög és bandája? Végére is ha az emberek tudnák, ki áll a küzdelmeik mögött – különösen mi, keresztények –, a legtöbben biztosan elfutnának előle. A Sátán tisztában van ezzel, és elég dörzsölt ahhoz, hogy kijátssza a vele szembeni természetes és jogos undorodásunkat.

Gondoljunk arra, ahogy Ádámot és Évát megkísértette az Édenkertben! Vajon megpróbálta utasítani őket, hogy kövessenek el bűnt? Nem. Akkor talán figyelmeztette őket, hogy ha engedetlenkednek Istennel szemben, megszakad a közösségük az Úrral, mérhetetlenül megnehezítik az életüket, és átkot hoznak az egész emberi fajra? Természetesen nem. Megtévesztette őket. Hazudott. Olyan gondolatot sugallt nekik, hogy Isten valami jót akart visszatartani, amikor megtagadta tőlük annak az egy fának a gyümölcsét. Elhitette velük, hogy jobban járnak, ha megteszik, amiről Isten világosan megmondta nekik: ne tegyék meg. Ők pedig vevők voltak a hazugságra.

Jézus azt mondta a Sátánról, hogy „nem állott meg az igazságban, mert nincsen ő benne igazság. Mikor hazugságot szól, a sajátjából szól; mert hazug és hazugság atyja.” (Jn 8:44) Pál apostol pedig így ír róla: „a Sátán... átváltoztatja magát világosság angyalává. Nem nagy dolog azért, ha az ő szolgálói is átváltoztatják magokat az igazság szolgáláivá.” (2Kor 11:14–15)

Ha arról van szó, hogy engedelmessédjünk Istennek, azt tegyük, ami helyes, és a kényszerítő kívánságoktól szabadon éljünk, az ördög és csicskásai igyekeznek meggyőzni arról, hogy a rossz jó, a fekete fehér, és egy rossz cselekedet megnyugtató módon igazolható Isten előtt. Mindez hazugság, de végére is ő tökéletesen hazug. Ebben ő a legprofibb – már az ember teremtése előtt ezt tette, és azóta is gyakorolja. (lásd 1Jn 3:8)

„Az ördög minden útelágazásnál belógatja a répát az orrunk elé” – hangzik egy bölcs ember megállapítása. Szeretné az univerzum legízletesebb falatjaként láttatni azt a répát, de az az ösvény, amelyre csalogat, a pokolba, és nem a mennybe vezet.

Azt is fontos megérteni, hogy a Sátán nagyon is ismer bennünket. Tisztában van a szükségünkkel – Ádám és Éva ideje óta megfigyelés alatt tartja az emberi természetet. Tanulmányozza, hogy melyik hiány okoz gyengeséget az életünkben, mely szükségünk nem nyertek még beteljesedést, és nincsenek még alárendelve Jézus Krisztus uralmának. Ha

vannak még ilyen területek az életünkben, biztosak lehetünk benne, hogy megtalálja azokat, és pontosan ott kísért majd bennünket.

Frank Peretti nemrég írt regényei, az Ez élet sötétsége és az Áttörés a sötétségen nagyon népszerűek lettek, és főképpen azért, mert megmutatják, hogy a Sátán és démonai ma hogyan támadják meg és tartják uralmuk alatt az embereket. Bár e regények egy keresztény író képzeletének a termékei és nem a Szentírás kijelentései, mégis nagyon világosan érzékeltetik a démonok és a szellemi harc realitását. A Sátán él és aktív mai világunkban is – megpróbál mindenkit rászedni és elpusztítani, akit csak tud. Ne engedd, hogy lóvá tegyen, és figyelmen kívül hagyd a tevékenységét! Ahogy egy orvos diagnosztizálja a páciens betegségét, nekünk is meg kell értenünk a problémát, mielőtt továbbléphetünk, és felírhatjuk a megfelelő gyógyszert. Már láttuk, miért dönthetnek rabságba a kényszerítő kívánságok. Most a kép egy másik részletét vesszük nagyító alá: hogyan tehetik ezt velünk?

Negyedik fejezet

Hogyan tartanak rabságban a kívánságok?

Egy fiatal keresztény nő őszintén le akarta tenni az életét az Úrért, és tisztességes, egyenes életvitelt vezetett. Ám egy végzetes alkalommal engedett a kísértésnek, és szexuális bűnbe esett. Utána büntudat emésztette, és gyötörte a tudat, hogy a szüzességét többé nem nyerheti vissza.

Hívó lévén vajon megvallotta bűnét Istennek, megtért belőle, és elfogadta, hogy Ő megtisztítja – az 1. János levél 1:9 útmutatása szerint? Bár így tett volna! Ehelyett bedőlt a sátáni hazugságnak – úgy gondolta, az új kezdet lehetősége örökre elveszett számára –, és minden elővigyázatosságát félredobva válogatás nélkül cserélgette partnereit, rengeteg férfival alakított ki viszonyt. Amikor ennek eredményeként teherbe esett, még azt sem tudta biztosan, ki lehet a gyerek apja.¹⁰

A megcsalattatás tönkretesz

Ennek a szegény lánynak az esete azt a két utat illusztrálja, ahogyan a bűnös kényszerítő vágyak még Isten gyermekein is uralmat vehetnek. Először is, az ördög a hazugságok elhitelésével csaphat be. Az ellenség képes rá, hogy port hintsen a szemünkbe, ahogyan Ádámmal és Évával is tette, és teszi azóta is.

Ami a fent említett ifjú hölgyet illeti, képes volt őt meggyőzni arról, hogy számára Isten nem szerető menyeei Atya, hanem egy szigorú, meg nem bocsátó bíró. Minden ennek ellentmondó, világos bibliai bizonyíték dacára elfogadta a hazugságot: a bűne túl szörnyű ahhoz, semhogy Isten megbocsásson neki.

A Példabeszédek könyvében Salamon a bolondságot egy asszony képében személyesítette meg, akinek e szavakat adta a szájába: „Ki együgyű? térjen ide, és valaki esztelen, annak ezt mondja: A lopott víz édes, és a titkon való étel gyönyörűsége! És az nem tudja, hogy ott élet nélkül valók vannak; és a pokol mélyébe esnek az ő hivatalosai!” (Péld 9:16–18)

Sajnos túlságosan is sok keresztény elég naiv ahhoz, hogy felüljön az efféle hazugságoknak, és elhiggye: a lopott dolgok jobbak a tisztességgel szerzett javaknál, a tiltott örömök pedig élvezetesebbek a tisztáknál. Egy gyógyulófélben levő alkoholista például bedől a hazugságnak, hogy „egy gyűszűnyi itóka” nem árthat meg. A kéjvágy rabjául esett férfi elhiszi, hogy ha egyetlen tizenhét éves felülieknek ajánlott filmet megnéz, az még „kezelhető ügy”, nem fog visszaesni tőle. Egy szerencsejátékos úgy gondolja, egy kis fogadás még nem nagy dolog. A szenvedélyétől szabadulni igyekvő kokainfüggő pedig ragaszkodik a véleményéhez, miszerint semmi rossz nincs abban, ha közel marad a régi, még szenvedélybeteg társaihoz.

Való igaz, a megcsalattatásra való emberi hajlam – még keresztények körében is – úgy tűnik, szinte határtalan. A Sátán jól tudja ezt, és nagyon ügyesen szövögeti hazugságait.

A múlt fogságában

Nyitó történetünk bemutatja a kontroll második eszközét is, ami az ördögnek egy különösen hatékony hazugsága. Arról a hitetésről van szó, amely így hangzik: ha elestünk valami bűnben, utána már végzetszerűen arra vagyunk ítélve, hogy újra és újra megismételjük a

¹⁰ Erwin Lutzer, *How to Say No to a Stubborn Habit* (Wheaton, 111: Victor. 1979), 34. o.

bukást. A cél: gondoljuk úgy, hogy a múltunk irányít. Ahogyan a bukás történt, mindig úgy kell lennie.

A Sátán ebben az esetben arra az igen erős büntudatra játszik rá, amely természetesen előnt bennünket, ha vétkezünk. Elcsüggedünk, reménytelen esetnek látjuk magunkat, úgy következtetünk, hogy képtelenek vagyunk talpra állni az Úrban, és beletörődünk: nekünk újra ugyanúgy el kell követnünk a bűnt. Mikor azután ez a sorsunkra vonatkozó jóslat beteljesedik, negatív énképünk és a kísértésben való elbukás félelme igazolást nyer és tovább erősödik. Ilyen módon azután valóban minden alkalommal egyre könnyebb vétkezni.

Egy író, akinek a témában jó meglátásai voltak, ezt mondta: „A bűnök a csüggedés talaján szaporodnak. Az egyik vétek könnyen a másikhoz vezet, és máris ördögi körbe keveredtél, míg meg nem érted: a múltadnak nem kell uralnia a jövődet.”¹¹

A feloldatlan büntudat előkészíti a bűn megismétlését az életünkben, s emellett más negatív következményei is vannak. Fizikai betegséget is okozhat például. A lebukás miatti aggodalom gyomorbántalmakhoz vezethet. Az azzal járó feszültség, hogy az ember megpróbálja elfelejteni vagy letagadni a múltban elkövetett vétkeket, csapást mérhet az egészségre. Egyes orvosi vélemények szerint a páciensek közel fele önmagában attól meggyógyulna, ha tudnának hinni abban, hogy bűnbocsánatuk van.

A büntudat az Istenbe vetett hitet is gyengíti. Nehéz Őbenne bízni, ha azt várjuk, hogy azért, amit tettünk, bármikor lesújthat ránk a bárdjával.

Egyesek önmagukat büntetik – valamiféle lelki vagy akár fizikai vezekléssel – abbéli hiábavaló erőfeszítésként, hogy engesztelést szerezzenek a bűneikért. Úgy vélik, bírságot kell fizetniük a kudarcaikért, és a lényegét tekintve képtelenek elfogadni Jézus áldozatát, amelyet az ő érdekükben hozott meg. Mások éppen ellenkező előjelű hibát követnek el: jótettekkel próbálják megbékíteni Istent. Úgy érzik, ha az idejükkel, pénzükkel és erőfeszítéseikkel másokon segítenek, Ő azt tudomásul veszi, és úgy könyveli el, hogy kiegyenlítették a számlát.¹²

Természetesen Isten kegyelme nem így működik. Jézus már engesztelést végzett a bűneinkért, és kiegyenlítette tartozásunkat – ezt a Biblia nagyon világossá teszi. Sok keresztény mégis igyekszik a maga nyakába venni az egészet, mert fel nem oldott büntudata erre készíti.

Amikor kevélység dagaszt

A harmadik módja annak, ahogyan a kényszeres vágyak az embert uralhatják, pont az ellenkezője a múlt irányító befolyásának. (A Sátán elképesztően ötletes, ha a félrevezetésünkről van szó, és ki tudja használni bármilyen egyéni hajlamunkat.) Némelyek közülünk fölfuvalkodnak, azt gondolván, hogy kimosdatták már magukat a bűnös szokásaikból, és uralkodnak fölöttük. Már minden rendben, nem kell velük viaskodni, különösebben törődni sem.

Csak hogy a Biblia igen világosan és egyszerűen kimondja: „A megromlás előtt kevélység jár, és az eset előtt fölfuvalkodottság.” (Péld 16:18) Amikor úgy vélekedünk, hogy fölszámoltunk egy bűnös szokást, akkor vagyunk leginkább kiszolgáltatva egy újbóli elesésnek.

Egy lábadozó alkoholista, aki tanulmányozta ezt a problémát, a következőt találta: amikor az alkoholfüggő emberek kezdenek egyenes útra térni, eltölti őket a józan életük miatti

¹¹ *Uo.*, 33-34. o.

¹² *Uo.*, 36-37. o.

büszkeség. Fizikailag jobban érzik magukat, esetleg újra álláshoz jutnak, és élvezik a családtagok megbecsülését. Ilyeneket mondogatnak: „Tudjátok, már egy hónapja egy kortyot sem ittam, és nem engedem meg, hogy még egyszer úgy elrontsam az életemet.” Ezután pedig valamiféle felsőbbrendű magatartást vesznek fel azokkal a barátaikkal szemben, akik még az alkohol rabjai.

Egy idő után úgy vélekednek, hogy már megoldották a függőséghez vezető problémáikat, és urai a helyzetnek. Mindeddig sikerrel ellenálltak a régi ivócimborák kínálgatásainak. Most viszont elfogadják a haveri indítványt – hiszen „már tudod kezelni a dolgot!” –, egy pofa sör már biztosan nem árt meg. És amikor igent mondanak, arra ítélik magukat, hogy visszaessenek az alkohol rabságába, mert az az igazság, hogy az alkoholisták egyetlen korty italt sem tudnak „kezelni”.¹³

Sajnos a fent leírt ciklus nemcsak az alkoholistákra jellemző, hanem mindenkire, aki bármilyen specifikus problémával küzd. Akár pornográfáról van szó, akár játékszenvedélyről vagy kényszeres evésről, akár bármi másról, az első sikerek nyomában, amelyeket a kísértésnek ellenállva megízlelünk, ott lopózkodik a kevélység. Amikor még csak pár hete járunk egyenes úton, milyen könnyű azt gondolni, hogy megnyertük a háborút, és többé soha nem esünk el! Csakhogy pontosan akkor jutunk lépésnyi közelségbe az ellenség leghalálósabb csapdájához, amikor ez a vélekedés a felszínre tör.

A kísértés okozta kimerülés

Megfigyelted már, hogy gondolatban nemet mondasz egy kísértésnek – például a kevélységnek, irigységnek vagy kéjsóvárságnak –, és tíz másodperccel később pontosan ugyanaz a kísértés újra megtámad? Lehet, hogy teljesen őszintén vissza akarunk utasítani valami fojtogató kívánságot; kérjük is ehhez Isten segítségét, eltávozzunk a kísértés forrásától, és mindent megteszünk, ami az ellenálláshoz szükséges. Mégis alig gyűrtük le a kívánságot, máris ugyanazzal a szörnyel kell farkasszemet néznünk.

Egyszer valaki egy nagyon bölcs megállapítást tett: „A lehetőségekkel szemben a kísértések mindig adnak második esélyt.” Legjobb és legőszintébb erőfeszítéseink dacára a kényszeres vágyakat nem tudjuk örökre száműzni. A romlott emberi természet ugyanis nagyon is gyorsan ráveti magát a második adandó alkalomra, hogy bűnbe merüljön. Mai kultúránkban pedig a kísértést szinte lehetetlen elkerülni.

Az első kísértést – mondjuk az irigykedésre – viszonylag könnyű elutasítani. De amikor kinézel a nappalid ablakán, és látod, hogy a szomszéd vadonatúj autóval áll be a garázsba, rögvest eszedbe jut, milyen szervizköltségnek nézel elébe a tizenkét éves tragacsod javíttatásával, és máris támad az irigység.

Tehát imádkozol, és eltökéled: inkább valami másra gondolsz. Fölkapod a heti hírmagazint, és miközben átfutod, megakad a szemed az álmaid autóját reklámozó teljes oldalas, színes hirdetésen.

Az asztalra ejted a magazint, elsétálsz onnan, és bekapcsolod a tévét. Még pont nem késtél le róla, hogy megtudd: egy hölgy új Cadillacet nyert valami vetélkedőn. Utálkozva átkapcsolsz egy másik csatornára, és máris egy hollywoodi sztárt láthatsz az „Így élnek a gazdag és híres emberek” című műsorban, amint méregdrága európai autójában a tengerparton furikázik.

Mire idáig jutottál, már nem olyan könnyű ellenállni az irigység kísértésének, mint legelőször. Miközben újra és újra ugyanazzal a kényszerítő erejű vággyal birkózol, egyre keményebb

¹³ *Uo.*, 132., 133. o.

feladat állni a sarat, és mind ésszerűbbnek tűnik, hogy feladd, és a legkisebb ellenállással járó utat válaszd. Az állandó harc egyszerűen felőröl.

A Galata levélben ezért bátorít minket Pál apostol: „A jótéteményben pedig meg ne restüljünk, mert a maga idejében aratunk, ha el nem lankadunk.” (Gal 6:9) Csakhogy amikor egyedül vagyunk, és aznap már huszadszor kerülget ugyanaz a kísértés, nagyon könnyű elfáradni és elcsüggedni.

Ha megéget a tűz

Az előző részben arról beszéltem, hogy a kísértés makacsul koslat a nyomunkban, pedig őszintén törekszünk ellenállni. A fájdalmas igazság azonban az, hogy sokszor nem is akarunk olyan könnyen megszabadulni tőle. Eljátszunk vele gondolatban, fantáziálgatunk róla, dédelgetjük magunkban a „mi lenne, ha...” típusú gondolatokat és képzelgéseket – akár a gyufával játszadozó, oktondi, kíváncsi gyerekek. Persze nem akarjuk megégetni magunkat, de azért jó lenne közlő tűzet látni... Ahogy A. W. Tozer mondta: „Még egyetlen keresztény sem esett bűnbe, aki előbb ne dédelgette volna magában az egyre izmosodó kívánságot.”

Gondoljunk csak vissza, miként vétkezett Dávid, a nagy király, Bethsabéval. Hogyan eshetett meg a dolog? A Biblia így számol be róla: „És történt estefelé, mikor felkelt Dávid az ő ágyából, és a királyi palota tetején sétált: látott a tetőről egy asszonyt fürdeni, ki igen szép termetű volt.” (2Sám 11:2) Meglátta tehát ezt a gyönyörű nőt, és kísértésbe esett.

Mármost abban semmi meglepő nincs, hogy fölgerjed a férfiakban a vágy, ha meglátnak egy vonzó nőt ruhátlanul. Csakhogy Isten adott már feleséget Dávidnak szexuális szükségének egészséges kielégítésére. Ami azt illeti, akkortájt több felesége is volt, és bármelyikük boldogan vele töltötte volna az éjszakát. Ezzel ő maga is tisztában volt. Mégis megengedte, hogy a gondolatai egyre a megpillantott nő körül forogjanak. Nem tudta vagy nem akarta megszentelt mederbe terelni a gondolatait. Míg Bethsabén merengett, Dávid késztetést érzett, hogy információt szerezzen róla. Amit pedig megtudott, attól azon nyomban többszörösen is megálljt kellett volna parancsolnia magának a bűn ösvényén.

Először is, férjzett asszonyról volt szó. Már pusztán emiatt mindent meg kellett volna tennie, hogy örökre elfelejtse, hiszen Mózesen keresztül Isten világosan megmondta a Tízparancsolatban: „Ne kívánd a te felebarátod feleségét!” (2Móz 20:17) E parancs áthágásával Isten jogos haragját vonja magára – Dávidnak efelől szemernyi kételye sem lehetett. És ki tudja, hogy egy ilyen engedetlenség a király részéről, akit az Úr Izrael példaképévé tett, mibe kerülhet neki és a népnek?

Másodszor, Bethsabé a hitteus Uriás felesége volt, akit a 2Sámuel 23:39 Dávid „hatalmas hősei” közé sorol – ez a férfi a király legbátrabb és leghatékonyabb harcosai közé tartozott. Uriás sok-sok csatában szolgálta Dávidot hűségesen, életét téve kockára, tucattal küldte halálba ellenségeit. Bátor hűségéért elárultatást kap cserébe, ha Dávid elveszi tőle a feleségét – a királynak mélyen szégyellni kellett volna, hogy az efféle tette csak egyetlen további gondolatot is pazaroljon. Gyakorlati oldalról pedig Dávidnak azzal is számolnia kellett volna, hogy egy ilyen tett láttán valamennyi katonájában fölmerül a kérdés: „Ha a király ezzel a nagyszerű szolgálójával így elbánt, vajon mire lehet képes ellenünk?”

Tehát szellemi és erkölcsi megfontolásból egyaránt – és csupán a bölcs vezetés szempontjából is – Dávidnak minden oka meglett volna rá, hogy megzabolazza a szívét, és kiverje ezt a nőt a fejéből. Csakhogy ezen a ponton a gondolatai már körülötte égtek. Már semmi más nem számított, csak az emésztő kéjsóvárság. Isten szeretete, az Úr félelme, hű katonájának megbecsülése, egy férjzett asszony iránti tisztelet és a józan megfontolás – mindez elfakult mellette. Meg akarta szerezni ezt a nőt, bármi legyen is az ára. Meghozta tehát a döntését, amely azután annyi ártatlan életbe és családjá szétszakadásába került.

Hidd el nekem: olyan, hogy üres gondolat, nem létezik! Olyan emberek vagyunk, ahogyan gondolkodunk. Lényünk igazi természetéről semmi sem árulkodik jobban, mint az, hogy milyen dolgokon szokásunk legeltetni a gondolatainkat. Azok a dolgok pedig előbb-utóbb kiütköznek majd a viselkedésünkön, megmutatkoznak a szavainkban és tetteinkben. Ezért sürget bennünket Pál, hogy romboljuk le az „okoskodásokat és minden magaslatot, amely Isten ismerete ellen emeltetett”, és ejtsünk foglyul „minden gondolatot, hogy engedelmeskedjék a Krisztusnak”. (2Kor 10:5, kiemelés a szerzőtől)

Lépések a bukás felé

Figyeljük meg azt is, hogy Dávid bukása több szakaszban történt. Nem egyszerre esett el, hanem hosszabb idő alatt, lépésenként, miközben folyamatosan egyre távolabb került Istentől a katasztrófa felé vezető úton. Rendszerint így történik más emberekkel is.

Először meglátta Bethsabét fürdés közben. Éjjel volt, a palota tetején tartózkodott, minden biztonnyal egyedül. Valószínűleg elidőzött a látványon, és az érzéki kívánság fölgerjedt benne.

Aztán, mint az előbb már kifejtettem, úgy döntött, megengedheti magának, hogy elmerengjen az élmény fölött. Hagyta, hogy a nő látványának képe elárassza a gondolatait, ahelyett, hogy helyes mederbe terelte volna azokat.

Ezután már többet is akart tudni az asszonyról. Gondolatait mások előtt is feltárta, és kezdett teret adni bűnös kívánságainak.

Következő lépésként követeket küldött, és elhozatta Bethsabét. Bűnös szándékai már minden érintett számára nyilvánvalóak voltak, és másoktól, akiknek Istent kellett volna szolgálniuk, most megkívánta, hogy élvhajhászó királyuk kéjvágyának kielégítésében segédkezzenek. Mai terminológiával úgy mondanánk, bűnrészesekké tette őket.

Ám még ezen a ponton is, Bethsabéval a hálószobájában, Dávid a jobbik eszére hallgatva elküldhette volna anélkül, hogy ágyba vitte volna. A vágy azonban annyira leuralta, hogy döntött: vele fog hálalni, áthágva Isten parancsát és minden törvényt, amit az emberi tisztesség megkövetel.

Később, amikor Bethsabé megüzente, hogy teherbe esett, Dávid megtette a következő lépést: hazahívta Uriást a háborúból, abban a reményben, hogy együtt lesz a feleségével, és tévedésből magát gondolja majd a születendő gyermek apjának. Mint a lejtőn lefelé száguldó, irányíthatatlanná vált vonat, Dávid bűnlajstroma úgy robogott előre: érzéki kívánság, embereinek bűnrészessé tétele, árulás egy hű szolgája ellen, házasságtörés, és most csalás.

Amikor Uriás jobb embernek bizonyult a királynál, mert visszautasította a hitvesi ágy örömeit, míg bajtársai a harcmezőn vannak, Dávid még mélyebbre merült a bűnbe: elrendelte Uriás megöletését. Ilyen módon soha nem vádolhatja majd házasságtöréssel a királyt, ő pedig szabadon elveheti Bethsabét. Ami tehát egy bűnös szenvedélyként kezdődött, egy ártatlan ember hidegvérű meggyilkolásával végződött.

Hasonlóan járt az indulatos Simon Péter, aki megtagadta az Úr Jézust elárulatásának éjszakáján. A sátáni félrevezetés következtében ő is szakaszosan jutott a mélypontra. Az utolsó vacsora idején Jézus így szólt Péterhez: „Simon! Simon! ímé a Sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát; de én imádkoztam érted, hogy el ne fogyatkozzék a te hited.” (Lk 22:31–32)

Mint korábban rámutattam, a Sátán nagyon jól tudja, hogy életünknek mely területeit nem rendeltük alá Istennek, és pontosan ezeken fog megkísérteni. Ami Péter esetét illeti, az ő gyengesége abban állt, hogy nem értette, ki is Jézus. Mindent hátrahagyott, csak hogy kövesse – a családját, munkáját, barátait –, mert hitt benne, hogy Ő a Messiás, és ebben igaza is volt.

Ám az ő meggyőződése szerint a Messiásnak politikai vezetőnek kellett lennie, aki majd kipenderíti Izrael gyűlölt római urait és bitorlóit. Nem volt hajlandó elfogadni az igazságot, Jézus tanítását: Ő nem politikai birodalmak felforgatására jött a földre, hanem azért, hogy meghaljon a kereszten, és megszabadítsa népét bűneiből.

Jézus elárulásának éjszakáján, mielőtt figyelmeztette Pétert afelől, hogy a Sátán meg akarja rostálni, a tanítványok arról vitatkoztak, vajon melyikük a legnagyobb. Még mindig Jézus földi királyságának megalapítását várták, és már jó előre a hatalmi pozíciókon és a dicsőségen osztozkodtak. Semmi kétség, Péter is részt vett a vitában.

Később ő volt a három tanítvány egyike, akiket Jézus magával vitt a Gecsemáné kertjébe, hogy ők legyenek hozzá a legközelebb, míg imádkozik. Őket is erre utasította: „Imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek!” (Lk 22:40) Azután tőlük kicsit eltávolodva olyan agóniában imádkozott, hogy vért izzadt.

Hogyan reagált Péter Jézus intelmére és utasítására? Talán vele virrasztott és imádkozott abban a sorsdöntő órában, tudván, hogy próbának néz elébe? Nem, (a többiekkel együtt) azon nyomban elaludt! Amikor Jézus visszatért, keresetlen szavakkal megdorgálta őket: „Így nem bírtatok vigyázni velem egy óráig sem!? Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek!” (Mt 26: 40–41) Erre Pétert másodszor is elnyomta az álom. Nem élt az életbevágó lehetőséggel, amely szellemben megerősíthette volna.

A Jézus megtagadásához vezető lejtőn Péter akkor lépett tovább, amikor megérkeztek a katonák Júdással, hogy letartóztassák Mesterüket. Még mindig abban a hiszemben, hogy Jézusnak meg kell döntenie a rómaiak hatalmát, és mert a szellemében nem volt fölkészülve, kardot rántott, és megpróbálta lenyisszantani a fejét a különítmény egyik tagjának, akik Jézust őrizetbe venni jöttek. Az Úrnak ismét meg kellett őt dorgálnia: „Tedd hüvelyébe a te szablyádat; avagy nem kell-é kiinnom a pohárt, amelyet az Atya adott nékem?” (Jn 18:11)

Immár zavarodottabban és rémültebben, mint valaha, Péter követte a fogdmegek csapatát a főpap házához. Ott azután az Úrtól való eltávolodásának mélypontjaként három ízben megtagadta Megváltóját, úgy, ahogyan Jézus előre megmondta. Csak amikor a kakas megszólalt – Jézus ezt is kijelentette korábban –, kapott észbe, hogy mit is tett.

Hasonló módon rendszerint mi is meghatározott lépések sorozatát követve kerülünk a kényszerítő kívánságok rabságába. Ha mindjárt az elején képesek lennénk fölmérni az elkövetendő bűnök borzalmas voltát, eliszonyodnánk tőlük, és Istenhez rohannánk segítségért, hogy őrizzen meg bennünket tisztaságban. Csakhogy az ellenség lépésenként vezet félre – minden alkalommal egy rossz döntés, egy kis megalkuvás –, hogy föl ne ocsúdjunk, mígnem a horgára akadunk. Ha egyáltalán akkor felocsúdunk.

Magányra kárhóztatva

Ismersz olyan embert, aki túl büszke, túl konok, túl vak, vagy egyszerűen csak túl ostoba volt ahhoz, hogy segítséget kérjen, pedig kaphatott volna? Biztosra veszem, hogy igen, mert ez gyakori emberi jellemvonás. Talán te magad is ilyen ember vagy.

Ha az ilyen magatartás szellemi dolgok területén jelenik meg, ez lesz az egyik fő módja annak, ahogy a kényszeres erejű kívánságok rabságban tarthatnak. A kevélység, a tudatlanság vagy az Istentől való rettegés miatt távolságot tartunk az Úrtól, és magunk próbáljuk megoldani a problémáinkat, beleértve a bármiféle függőséggel vívott küzdelmeket is. A Sátán nagyon is tisztában van ezzel a hajlamunkkal, és szüntelenül azon fáradozik, hogy magunkra hagyatva próbálkozzunk.

Tudva azt, hogy az emberek mennyire igyekeznek maguk „kivágni magukat a bajból”, „önmagukat hajuknál fogva kihúzni a kátyúból”, és látva azt is, hogy a Sátán miképpen tudja felhasználni ezen hajlamunkat a fogságban tartásunk érdekében, Isten ügyelt rá, hogy több világos tanítást is kapjunk erről az Igében.

A János evangélium 15. fejezetében például egy csodálatos képpel illusztrálja, hogy mennyire Rá vagyunk utalva, ha ellene akarunk állni a kísértéseknek, és szolgálni kívánjuk Őt. „Én vagyok az igazi szőlőtő – mondta –, és az én Atyám a szőlőműves... Maradjatok én bennem, és én is ti bennetek. Miképpen a szőlővessző nem teremhet gyümölcsöt magától, hanem ha a szőlőtökén marad; aképpen ti sem, hanem ha én bennem maradtok. Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők: Aki én bennem marad, én pedig ő benne, az terem sok gyümölcsöt: mert nálam nélkül semmit sem cselekedhettek.” (Jn 15:1,4–5, kiemelés a szerzőtől)

Egyedül nem csinálhatjuk végig, ez tény. Szükségünk van az Úr erejére és bölcsességére. (Hogy ezekre miképp támaszkodhatunk, azt könyvünk második részében tárgyaljuk.) Való igaz, Nélküle nincs szellemi győzelem, és minden ennek ellentmondó vélemény hazugság.

Isten tudta: Izrael népének is szüksége volt erre az intelemre, még akkor régen, Mózes idejében. Miközben készültek belépni az ígéret földjére, és jogot is formáltak rá, az Úr tudta: bizony hajlamosak lesznek elbizni magukat és elfelejteni, ki is áll a sikerük és jólétük mögött valójában. Mózesen keresztül tehát erre utasította őket: „Vigyázz magadra, hogy el ne felejtkezzél az Úrról, a te Istenedről, meg nem tartván az ő parancsolatait... Hogy mikor eszel és jóllaksz, és szép házakat építesz, és lakozol azokban..., és minden jószágod megszorodik..., ne monddad ezt a te szívedben: Az én hatalmam, és az én kezemnek ereje szerezte nekem e gazdagságot!” (5Móz 8:11–13,17)

Végső fokon az a gondolkodásmód, hogy magunktól is képesek vagyunk végigcsinálni a dolgokat, a Megváltó iránti szükségünket tagadja. Ezzel szemben az az igazság, hogy amiképp lehetetlen megváltani magunkat, ugyanúgy szent életet sem élhetünk, csak ha Őbenne maradunk. Független lények vagyunk, és minél inkább készek vagyunk ezt elismerni, Ő is annál hathatósabban segíthet felülkerekedni a kényszeres kívánságokon.

Egy Mária nevű hölgy esete jól illusztrálja a frusztrációt, ami a magányos harccal jár. Csillapíthatatlan étvágya volt, de bízott magában: bármikor, ha úgy dönt, változtathat étkezési szokásain, és leadhatja a kilóit. Némi súlygyarapodás azonban büntudatot okozott benne, tehát eltökélte: most aztán szigorú diétába kezd, és soha többé nem eszi betegre magát, az egyszer biztos!

Kitalálhatjátok, mi történt. Az önuralma újra és újra csődöt mondott, ami azután hatványozott büntudatot idézett elő benne. Végül minden igyekezetét föladta, ami arra irányult, hogy megpróbálja kordában tartani falánk hajlamát. A pásztorától hallottam először Mária történetét: „Felfedeztem valamit: a megjavulásra tett fogadkozás nemcsak hasztalan, de egyenesen káros a magatartásunk megváltoztatása szempontjából. Ennek egyik oka az, hogy ilyenkor a magunk erejére támaszkodva próbálunk változni. Még ha kérjük is Istent, hogy segítsen betartani, amit ígértünk, nem vagyunk a gyarlóságunk mértékének tudatában.”¹⁴

Amíg ragaszkodunk ahhoz a hamis elképzeléshez, hogy önerőből leküzdhetjük a kényszeres vágyakat, kudarcra vagyunk ítélve.

¹⁴ *Uo.*, 57-58. o.

A hangsúlytévesztés csapdája

A kívánságok uralmának ismét más módja, hogy gyakran önmagukban is komolyaknak látszó problémákra figyelünk, pedig azok csak a még súlyosabb, még mélyebben levő bajok tünetei.

Egy férfi felhívta a pásztorát, és egy nagyon gyakorlati természetű probléma miatt kért segítséget. Úgy tűnt, ez az ember nem tudja rákényszeríteni magát arra, hogy időben beérjen a munkahelyére, és a restsége már többször az állásába került. Vajon kaphatna segítséget a pászortól akarateréje fejlesztésében? A pásztor több javaslattal is szolgált, melyekről remélte, hasznosak lesznek.

Csak hogy egy héttel később megtudta: ez a férfi tiltott szexuális viszonyban él. Az önuralom hiánya, amellyel zöld utat adott érzéki vágyainak, az életének minden területére kihatott. Mégis ő egy felszíni problémára összpontosított csupán: hogy mindig elkésik a munkahelyéről. A mélyben húzódó kéjsóvárságot, amely a hálójában tartotta, már nem tette vizsgálat tárgyává.¹⁵

Amíg felszínes problémákkal foglalkozunk – nem hatolunk le a gyökerekig –, kényszerítő erejű kívánságaink tovább uralnak bennünket.

A megszokás hatalma

A pszichológusok és szociális dolgozók felfedeztek egy érdekes jelenséget: olyan nők és gyerekek, akiknek kiszolgáltatott helyzetével a családtagjaik visszaélnék, gyakran inkább mégis velük maradnak, mintsem hogy gyámok védelme alá, nevelőszülőkhöz vagy valami menedékhelyre, biztonságos otthonba költözzenek – még akkor is így tesznek, ha tudják, e döntésükkel további szenvedésnek néznek elébe. Miért? Mert bármilyen fájdalmas is otthon a helyzetük, ezt a helyet ismerik. Tudják, mire számíthatnak, és úgy gondolják, már megtanulták a túlélés fortélyait; majd csak lesz valahogy. Bármi más helyzet viszont idegen lenne számukra, és változást tenne szükségessé, mindent újra kellene kezdeni.

Ugyanígy előfordulhat, hogy nem vagyunk hajlandók földelni a kényszerítő vágyainkat – még akkor sem, ha tudjuk: ezek bűnök, és büntudatot építenek ki bennünk –, csak mert hozzájuk szoktunk, és a tőlük való szabadság nagy változással járna az életünkben. Valahogy így viszonyulunk a dolgokhoz: „Lehet, hogy bűnös ez a kívánság, ami rossz dolgokra kényszerít, de nekem ez a szenvedélyem. Ha szakítok vele, ki tudja, milyen lesz az életem? Talán még rosszabbra is fordulhat. Most legalább tudom, mire számíthatok mindennap.”

Kicsavart okoskodás ez, és többnyire tudat alatt hat. Ugyanakkor igen valóságos gondolkodási sémáról van szó, ami sokakat érint, akik emiatt a legjobb esetben is csak felemás erőfeszítéseket tesznek a szabadulásukért. Jakab apostol rámutatott, hogy az ilyen kettős emberek minden útjukban bizonytalanok, és szellemi csődnél egyebet nem várhatnak. (lásd Jak 1:6–8)

Mint láttuk, a Sátán és a bűnös természet sokféle hatékony eszközzel rendelkezik, amelyek által kötelékben tarthatnak bennünket. Győzelemre csakis folyamatos éberség és harc mellett van kilátás. Ez fölveti a kérdést: miért olyan nehéz megnyerni a szabadságot? A szerető és mindenható Isten miért nem veszi el tőlünk a bűnös szenvedélyeket, és ajándékoz meg szabadsággal? Ezt a rendkívül fontos kérdést vizsgáljuk meg a következő részekben.

¹⁵ *Uo.*, 48. o.

Ötödik fejezet

Miért nem szabadít meg Isten azonnal?

Valamivel az után, hogy Isten elpusztította Szodomát és Gomorát tűzzel és kénkövel, Ábrahám dél felé húzódott, és a Gérár néven ismert helyen tartózkodott egy ideig. Ahogy korábban Egyiptomban történt, Ábrahám itt is attól félt, hogy ha az ott élő férfiak megtudják, hogy a gyönyörű Sára az ő felesége, még elteszik láb alól, hogy megszerezzék. Így hát utasította Sárát: mondja azt mindenkinek, hogy ő csak a testvére.

Amikor megérkeztek Gérárba, az ott lakók valóban fölfigyeltek Sára szépségére, és ennek a híre hamarosan eljutott a királyhoz, Abimélekhez is. Nyomban érte is küldött, mert feleségül akarta venni (sok más nő mellé, semmi kétség). Megérett a helyzet a házasságtörésre, a nyomában Isten ítéletével az érintettek életén.

Isten azonban beavatkozott. Nem engedte, hogy megtörténjen a dolog. A lehető legközvetlenebb és legfélreérthetlenebb módon lépett közbe: álmában megjelent Abiméleknek. „Meghalsz az asszonyért, akit elvettél – mondta a királynak –, holott férjnél van.” (1Móz 20:3)

Abimélek, aki még nem nyúlt Sárahoz, és láthatólag istenfélő ember volt, így felelt: „Uram, az ártatlan népet is megölné-e? Avagy nem ő mondotta-e nékem: én húgom ő; s ez is azt mondotta: én bátyám ő. Szívem ártatlanságában, és kezeim tisztaságában cselekedtem ezt.” (4–5. versek)

Alaposan figyeljük meg, mit mondott erre Isten: „Én is tudom, hogy szívednek ártatlanságában míveltél ezt, azért tartóztattalak én is, hogy ne vétkezzél ellenem, azért nem engedtem, hogy illessed őt.” (6. vers, kiemelés a szerzőtől)

Nem tudjuk, vajon fütötték-e szenvedélyes kívánságok Abiméleket a nőikkel kapcsolatban, de amit hangsúlyozni akarok, a következő: egy bűnös dolgot készült elkövetni – más férfi feleségével élni –, és Isten megállította. Valamiképp még az álombeli beszélgetés előtt megakadályozta, hogy hozzányúljon Sárahoz. Ez egy közvetlen akció volt az Úr részéről. Utána pedig megjelent neki, és közölte vele a fentebb idézett információt. Tehát kétféleképpen is, két különböző alkalommal is biztosította, hogy Abimélek ne vétkezzen Sárával.

Persze rendkívüli történet ez, szó se róla. Az viszont tény, hogy nem szabad meglepődnünk rajta, hogy az Úr ilyen megoldásokra is képes, amennyiben úgy dönt. Mindentudó és mindenható Isten Ő. Bármit megtehet, amit csak akar, így azt is, hogy bennünket, emberi lényeket távol tartson a bűntől. A nagy kérdés a következő: miért nem teszi gyakrabban?

Amikor kényszeres kívánságokkal küzdünk, nem sokkal könnyebb és élvezetesebb lenne az életünk, ha az ilyen vágyakat Isten egyszerűen eltávolítaná belőlünk, vagy legalább áthághatatlan akadályokat gördítene az útjukba, amikor már szinte behódolnánk a kísértésnek? Hát nem sok nyomorúságtól és büntudattól kímélne ez meg bennünket? Miért nem avatkozik be szerető mennyei Atyánk az életünkbe ugyanúgy, ahogyan Abimélekébe az előbb idézett részben? Gondolom, valamilyen ponton mindannyian feltettük már ezt a kérdést, és ebben a fejezetben fontos legalább részben választ kapunk rá.

Ádám gyermekei

Az egyik ok, ami miatt Isten általában nem szabadít meg a harcainktól, az Ádámtól történt származásunkkal kapcsolatos. Már az első embernek és minden utódjának is szabad akaratot adott. Amiképpen Ő maga úgy döntött, hogy minden bűnös hajlamunk dacára szeret bennünket, ugyanúgy tőlünk is azt várja, hogy az Ő szeretetét és a Neki való engedelmisséget válasszuk. Nem robotokat akar látni bennünk, akik azért szeretjük, mert nincs más választásunk, vagy mert rettegünk tőle – igazából ezt egyáltalán nem is lehetne szeretetnek nevezni, nem így van? Nem, Ő azt kívánja tőlünk, hogy a szeretetére viszonzásként mi is szabad elhatározásból fakadó szeretettel reagáljunk. „A szeretetben nincsen félelem, sőt a teljes szeretet kiűzi a félelmet... Mi szeressük Őt, mert Ő előbb szeretett minket!” (1Jn 4:18–19)

Sajnálatos módon Ádám és Éva rosszul éltek a döntési szabadságukkal: engedetlenek lettek Isten parancsa iránt, és ettek a tiltott fa gyümölcséből. Bűnös természetüket ezután valamennyi leszármazottjuk örökölte. Következésképp mi is mindannyian és sokféle úton-módon folytonosan a vétkezést választjuk, többek között azzal, hogy engedünk a kívánságok kényszerítő erejének. És Isten ma sem robotokat keres, hanem olyan embereket, akik önként szeretik Őt (a 100. zsoltárban csodálatos példát láthatsz arra, hogy Ő milyen szívbeli hozzáállást kíván látni bennünk). Ő tehát ma is szeretetet és engedelmisséget kér tőled – nem foszt meg a lehetőségtől, hogy a kísértés idején élj a választási szabadsággal!

A következő állítást hallottam, amely az élet eme tényét dióhéjban összefoglalja: „Annak az embernek, aki többé nem él át kísértést, már megadták a végtisztességet. Többek közt a kísértés az ára annak, hogy ember lehess!”

A hűség próbája

Annak, hogy Isten önkéntes engedelmisséget vár tőled, természetes következménye, hogy időnként közel engedi hozzád a kísértést, hogy ilyen módon tényszerűen kiderüljön az igazság: vajon hűséges vagy-e Hozzá? Végére is könnyű szavakban biztosítani Őt a szeretetedről és örök hűségedről, miközben te magad sem tudod biztosan, tényleg így van-e, és ezt be sem bizonyíthatod – amíg nem élsz át valóságos kísértést, amikor magadnak kell eldöntened, mit is teszel abban a helyzetben. (Fontos ugyanakkor tudni: nem Isten kísért a bűnre, lásd Jakab levél 1:13–14. Viszont megengedi, hogy a Sátán és a világ kísértése belépjen az életünkbe.)

Erre az isteni vizsgáztatásra világos példát találunk Ezékiás történetében, aki Júda egyik jó királya volt, miután Salamon halálát követően Izrael kettészakadt. Ezékiás sokat tett azért, hogy az évekig tartó visszacsúszás után népét újra Isten imáadására vezesse. Isten vele volt, és mindenben megáldotta, amit tett. Ám egy alkalommal próbára tette Ezékiás hűségét és alázatát.

A király halálos betegségbe esett – ami azt illeti, csak isteni csoda következtében maradhatott életben. (lásd 2Kir 20:1–11) Részint hogyléte felől érdeklődve, részint pedig a kíváncsiságtól hajtva, mivel hallott mindarról, amit Ezékiás véghezvitt, Babilon királya követek útján ajándékot küldött neki, és átadta jókívánságait. A Biblia azt állítja, hogy amikor a követek megérkeztek, „elhagyta őt az Isten, hogy megkísértse őt, és meglássa, mi van a szívében”. (2Krón 32:31)

Eddig Isten vele volt, és bölcs döntésekre vezette, azonban most az Úr Szelleme visszahúzódott tőle, hogy nyilvánvaló legyen: vajon magától miként dönt Ezékiás? Vajon

bölcsen bánik-e a pogány, erőszakos földről érkezett követekkel? Vajon megalázza-e magát, és Istennek adja-e a dicsőséget mindazért, amit általa Júdában cselekedett?

Sajnos Ezékiás arrogáns és bölcstelen módon viselkedett: Istentől kapott minden kincsét megmutatta a babiloniaknak. Kevélységet és nem alázatot tanúsított, amikor úgy gondolta, mindezt a maga teljesítőkéességének köszönheti. A babiloniak pedig megvitték a hírt a királyuknak: Júda gazdag ország, el kellene foglalni. Sőt, amikor Ézsaiás próféta megmondta Ezékiásnak: egy napon Babilon majd eljön és kifosztja Júdát, egyedüli válaszként a király megnyugvásának adott hangot, amiért ez nem az ő életében fog bekövetkezni – ebben bizonyára nem a népe iránti istenfélő törődés tükröződött! (A teljes történetet lásd 2Királyok 20:12–19.)

Ahogy ezen alkalommal Isten egyértelműen próba elé állította Ezékiást, ugyanúgy a te életedben is felhasználja a kísértést, hogy megvizsgálja mindazt, ami a szívedben van. Semmi sem mutatja jobban, mint az, ahogy a kísértésre reagálsz, hogy mennyire valóságosan szereted Őt, milyen mértékben köteleztél el magadat akarata teljesítésére. És ahányszor csak valami kívánság bűnre akar kényszeríteni, a döntésed újra és újra feltárja a szíved állapotát.

Jézus, az Urunk ugyanilyen próbákon ment át. Idézd csak fel a történetet, amikor negyven napig böjtölt a pusztában, és a Sátán eljött, hogy megkísértse – az egész világot a lába elé dobta volna, ha hajlandó leborulva imádni őt. E szakasz bevezetéseként ezt olvashatod: „Akkor Jézus vitetett a Szellemtől a pusztába, hogy megkísértessék az ördögtől.” (Mt 4:1)

Először is figyelj meg: a Szent Szellem vezette Őt oda. Nem véletlenségből történt, hogy Jézus és az ördög ugyanabban az időben éppen ugyanazon a helyen tartózkodott. Azt is figyelj meg, hogy a Szellem azzal a különleges céllal vezette oda Jézust, hogy próbával kerüljön szembe. Nem arról van szó, hogy a Sátán ravaszul a közelébe férközött, miközben az Úr valami mással akart foglalkozni. Persze az ördög elég arrogáns ahhoz, hogy erről más legyen a véleménye – valószínűleg úgy gondolta, ő hozta össze a kísértés körülményeit. Csakhogy a mennyei Atya, aki a nyilvános szolgálatra készítette fel a Fiát, tudta: előbb ki kell állnia az ellenséggel való közvetlen konfrontáció próbáját.

Jézus jelesre vizsgázott. Az összes kísértést a Szentírással verte vissza, és bebizonyította: tisztában van az Atya akaratával, és azt hűségesen szolgálja. Figyelj ide, most mondom valamit: ha mennyei Atyánk tudta, hogy Jézusnak kísértést kell szenvednie, mennyivel inkább nekünk!

Átváltozunk Krisztus képmására

Tény tehát: Jézusnak is ki kellett állnia a próbát. Ez pedig elvezet a következő okhoz, ami miatt úgy hiszem, Isten megengedi, hogy esetleg kényszerítő vágyakkal küszködj. Nevezetesen: abban, hogy segíti keresztény növekedésedet, Őt elsősorban nem az a cél vezérli, hogy boldoggá tegyen, vagy tartósan kényelembe helyezzen. Nem, amit Ő mindenekelőtt látni akar az életedben, az az, hogy egyre inkább az Ő Fiához hasonlíts. A Krisztus hasonlatosságára történő elválkozásod egyik legjobb módja pedig éppen az a fájdalom és küszködés, amely a kísértéssel való birkózás során ér.

Gondolj csak vissza életed utóbbi néhány évére! Amikor minden jól ment – a családban mindenki egészséges és boldog volt, és az összes számla kifizetése után is maradt pénz a zsebedben –, milyen közel érezted magadat Istenhez? Mennyire voltál tudatában annak, hogy Tőle függsz?

A legtöbb ember – a keresztényeket is beleértve – elbizakodottá válik, amikor jól megy a sora. Ő persze, járunk tovább a gyülekezetbe, és kegyesen élünk, sőt még hálát is adhatunk, de

belül hajlamosak vagyunk úgy gondolkodni, mintha minden a mi irányításunk alatt állna. Megfelelően nagy bankbetéttel a háttérben, úgy tűnik, nem igényeljük annyira Isten mindennapos áldását.

Azután gondolj vissza azokra az időkre, amikor nem mentek olyan jól a dolgaid – valamelyik családtagod súlyosan megbetegedett, vagy nem volt munkád, vagy egy tizenéves gyermeked lázadozott. Akkor milyen rendszeresen imádkoztál? Mennyire érezted azt, hogy szükséged van Isten jelenlétére és erejére?

Jézus alázatos volt. „És mikor olyan állapotban találtatott mint ember, megalázta magát, engedelmes lévén haláláig, még pedig a keresztfának haláláig.” (Fil 2:8) A kísértéssel való küzdelem neked is segít megmaradni az alázatban. Ha félóra leforgása alatt már tizedszer kell szembenézned ugyanazzal a bűnös kívánsággal, az teljesen egyértelművé teszi, hogy még távol állsz a szentségtől.

Jézus az Atyától függött. Üldözőinek ezt mondta: „A Fiú semmit sem tehet önmagától, hanem ha látja cselekedni az Atyát... Én semmit sem cselekedhetem magamtól... nem a magam akaratát keresem, hanem annak akaratát, aki elküldött engem, az Atyáét.” (Jn 5:19,30) Sohasem érzed át jobban az Atya iránti szükségedet, mint amikor bűnös szokásokkal viaskodsz. Az ilyen időszakok fájdalmasan tudatosítják benned, hogy Isten ereje és bölcsessége nélkül mennyire alkalmatlan vagy rá, hogy Neki tetsző életet élj. Minden kísértés lehetőséget teremt arra, hogy Isten felé menetelve közelebb juss a Tőle való teljes függéshez – ez az igazság!

Jézus hihetetlenül türelmes volt. Harminc évig az Atyától rendelt tökéletes időzítésre várva ácsként dolgozott, mielőtt Megváltónkként az emberiség elé lépett. Elszenvedte tanítványainak határtalan kevélységét, tudatlanságát és szellemi vakságát, csak hogy fölkészítse őket arra, hogy amikor velük töltött ideje majd véget ér, elvigyék az evangéliumot az akkor ismert világ minden zegzugába. Ahelyett, hogy angyali légióit kirendelte volna ellenségei elpusztítására – pedig bármikor könnyen megtehetné volna! –, engedte, hogy hamis vád alá helyezték, ütlegettek, köpdössék és kivégezzék. Azért tett így, hogy megfizessen bűneinkért, és megváltson bennünket.

Hasonlóképpen te is hasznot húzhatsz a kísértésekből: elősegíthetik a krisztusi türelem fejlődését az életedben, ha ezt lehetővé teszed. „Teljes örömmel tartásotok, atyámfiai, mikor különféle kísértésekbe estek, tudván, hogy a ti hiteteknek megpróbáltatása kitartást szerez” – írja Jakab apostol. (Jak 1:2–3) Ennek az önmagad felé tanúsított türelem is része, hogy nem adod fel a harcot kétségbeesetten az ismétlődő kudarcok ellenére sem, és a mások iránti türelem is, amikor elesnek. Hozzátartozik még az is, hogy Istennel is türelmes vagy... – amikor nem az általad elvárt ütemtervet követve végzi a munkáját.

Kegyelméről tanúskodva

Bármilyen fájdalmas tapasztalatokat is szerzel, Isten az Ő kegyelméről és mindenre elégséges voltáról tanúskodhat általad, ha ezt lehetővé teszed a számára. Ott van például annak a fiatal gyorskorcsolyázónőnek az esete – nevezzük Kimnek –, aki négy éven át keményen edzett, hogy bejusson az Egyesült Államok olimpiai válogatottjába. Eltökélten küzdött a céljáért, és hosszú órákat töltött a jégen, hogy fölkészüljön a selejtezőkre, ahol majd eldől, kik képviselhetik az országot a világversenyen. Erőfeszítései és Isten adta tehetsége eredményeképp sportágában a világ első számú esélyeseként indulhatott a selejtezőkön.

Sajnos azonban a verseny napján Kim nem siklott olyan gyorsan a jégen, mint ahogy szokott, és nem került be a csapatba – a legvékonyabb hajsza választotta el ettől, mindössze négy századmásodperc! Magától értetődően lehangolta az esemény, ugyanakkor érezte szívében az

Úr jelenlétét és békéjét. Amikor később egy hölgy megkérdezte tőle, hogy a veszteség ellenére miként tudta megőrizni a nyugalmát, így válaszolt: „Mert átadtam az életemet Krisztusnak, és Ő erőt ad nekem.”

Kim bizonyágtétele következtében ez a nő még aznap befogadta a szívébe az Urat! Kim őszinte volt fájdalmas élményét illetően, de azt sem rejtette véka alá, hogy Jézus Krisztus adott neki erőt a feldolgozásához – Ő pedig felhasználta e bizonyágot, és megváltoztatta egy ember örök sorsát.¹⁶

Hogyan jön ehhez a kényszeres vágyakkal folytatott viaskodás? Vajon azok által Isten hogyan tanúskodhat a kegyelméről? Akárcsak Kim esetében, ez a te hajlandóságodon múlik. Ha szemmel láthatóan olyan keresztény vagy, akinek az életében nincs semmi öröm, és mások boldogsága sem fontos számodra, akkor taszítani és nem vonzani fogod az embereket. Ha ellenben őszintén tudsz beszélni arról az Istenről, aki erőt és bölcsességet ad neked a gonosz kísértésekkel szembeni ellenálláshoz – s aki olyankor is szeret és megbocsát, amikor épp kudarcot vallottál –, mások is a vonzereje alá kerülnek.

Egész családok nyertek üdvösséget egy-egy alkoholista rokon beszámolója miatt, mikor elmondták nekik, hogyan ragadta ki őket Isten kegyelme a pusztulásból. Az évek folyamán számtalan embert segített már az üdvösség útjára, hogy Vallomások című művében Ágoston őszintén elmondta, milyen harcot vívott a kísértésekkel. Azután ott az a történet az Újszövetségben, amely talán Jézus minden más példázatánál több embert vezetett életre: a tékozló fiú esete. Ezt a fiatal embert nyilvánvalóan ellenállhatatlan kívánság vonzotta a borhoz és a nőkhöz, ám az atyai szeretet emléke végül hazavezette szívét és lépteit, ahol megbocsátó apja tárt karokkal fogadta.

Ha a szokásszerűen kísértő bűnök elleni harcaid lehetőséget adnak rá, hogy elmondd másoknak: mennyei Atyánk készségesen megbocsát, ha bűnbánattal visszatérünk Hozzá, már az is csodálatos célt szolgál. Természetesen Ő nem akarja, hogy megmaradj a vereség állapotában. Ám ha hajlandó vagy együttműködni Vele, Isten még a fájdalmaidat és kudarcaidat is felhasználja üdvterve kivitelezésében, miközben te magad is növekedsz a szellemi érettségben.

Egy pásztortársam nagyon szép gondolatokat osztott meg ezzel kapcsolatban, és bár általában a fájdalom értékéről írt, úgy gondolom, a meglátásai éppúgy vonatkoznak a kényszerítő vágyak elleni harc okozta fájdalomra is: „Boldoggá tesz, hogy szerető Atyánk tudja: a fájdalommentes életnél fontosabb dolgok is vannak. Az igazság fontosabb, ezért szeretetéből és korlátlan Úr voltából fakadóan olykor megengedi, hogy szenvedés révén követhessem szorosabban. Összehasonlítva azzal, hogy a jelenléte nélkül éljek, a fájdalmat néha szeretetéből fakadó ajándékként kell fogadnom.”¹⁷

Sebzett gyógyítók

Gondolj csak Corrie Ten Boom életére és szolgálatára! Fiatal nőként élte át családjá szétszakítását és náci koncentrációs táborokba hurcolását, mert Ten Boomék vették a bátorságot ahhoz, hogy zsidó életüket megmentse a holokauszttól. Az egyik táborban Corrie-nak végig kellett néznie nővére pusztulását, és az örök vele szemben is sok kegyetlenséget követtek el. Isten kegyelme folytán mégsem keseredett meg, és nem felejtette el a megbocsátás képességét. Ellenkezőleg.

¹⁶ Ron Lee Davis, *Gold in the Making* (Nashville: Nelson, 1983). 28. o.

¹⁷ Stephen Brown, *If God is in Charge* (Nashville: Nelson, 1983), 48. o.

A második világháború után Corrie vezetésével a 20. század egyik leghatékonyabb evangelizációs szolgálata alakult ki. Miért történhetett ez meg? Mert az emberek tudták, hogy igazat állít, amikor ezt mondja: „Sok szenvedésen mentem át, tudom, mi a fájdalom. Ha valakinek volna oka gyűlölni és keserűségbe burkolózni, az én lehetnék. Csakhogy Isten mutatott egy ennél jobb utat. Az Ő kegyelméből ahelyett, hogy gyűlölném azokat az öröket, akik annyi fájdalmat okoztak nekem, és megölték a nővéremet, megbocsátottam nekik, s azután megöleltem és a Megváltóhoz vezettem őket.”

Sok pásztorársán segített annak a pásztornak az őszinte beszámolója, akinek a kéjsóvársággal vívott küzdelmét a harmadik fejezet elején írtam le. Még ma sem teljesen szabad ettől a köteléktől, de miközben az Úr segítségével a függősége legyőzésén fáradozik, maga is sebzett gyógyítóvá lett. Isten használta őt abban, hogy erőt és reményt nyújtson sok szolgálójának.

A sebzett gyógyítók sokféleképpen segíthetnek másokon. Vannak idők, amikor egyszerűen együtt kell lenned az emberekkel, és szeretetteljes jelenléd által magának Istennek a szeretetéről biztosíthatod őket. Pusztán annak a tudata, hogy te is ugyanazokon a vívódásokon mentél keresztül, többet jelent a számukra, mint bármi, amit mondhatnál nekik. Amikor azután meg is szólalsz, a szavaid olyan tapasztalaton alapuló hatalmat közvetítenek, amilyennel mások nem rendelkeznek. És amikor majd felelősségre kell vonnod embereket a tetteikért, tudni fogják, hogy azért inted őket, mert a megrögzött bűnökkel vívott harcban te is szükségesnek tartottad ezt.

Ha sebzett gyógyítóként a harcostársaink felé folytatott szolgálatról van szó, nem tehetek róla, de újra az Úr Jézus képe ölik föl bennem, aki igaztalanul, mégis zokszó nélkül szenvedett a mi érdekünkben. Az egész Bibliában az egyik legvigasztalóbb szakasz számunkra a következő: „Mert nem oly főpapunk van, aki nem tudna megindulni gyarlóságainkon, hanem aki megkísértetett mindenekben, hozzánk hasonlóan, kivéve a bűnt. Járuljunk azért bizodalommal a kegyelem királyi székéhez, hogy irgalmasságot nyerjünk és kegyelmet találjunk, alkalmas időben való segítségül.” (Zsid 4:15–16)

Való igaz, Ő a megsebzett gyógyítók legnagyobbika. Miközben a kényszeres kívánságok elleni harcodat vívod, Ő pontosan tudja, min mégy keresztül. S ha éppen elbotlottál, a kegyelem trónjánál Ő készen áll irgalmában és kegyelmében részesíteni a szükség idején. Bátran lépj hát közelebb hozzá!

Hatodik fejezet

Segítenek vagy akadályoznak az érzelmek?

George kényszeres nagyevő, és ezzel ő is tisztában van. Különösen akkor tudatosul a probléma, amikor reggelenként a mérlegre áll a fürdőszobában. Bár állandóan diétázik – saját bevallása szerint legalábbis –, mégsem képes egy-két kilónál többet leadni.

George egy átlagos napja a következőképpen zajlik: amit a mérlegre állva lát – hogy semmit sem fogyott, sőt gyarapodott is egy kicsit –, az nagyon fölzaklatja. A műszer minden kétséget kizáróan arra emlékezteti, hogy már megint túl sokat eszik. „Rendben – mondja magában –, komolyan kell vennem a diétázást. Ma semmi csalás!” George frusztrált, ám határozott. Mint egy rögbijátékos, aki kész az ellenfélre rontani a meccs elején, föl van töltődve érzelmileg, és készen áll megverekedni az ellenséggel, a kalóriafelesleggel.

Eltökélte, hogy fogyni fog, tehát keveset reggelizik, vagy talán ki is hagyja. Mikor a munkatársai süttivel kínálják, ő elhárítja, és a kávéjára szorítkozik – roppant büszke magára. Azután a barátai invitálják: tartson velük az ebédlőbe, ám George újra nemet mond, és elfogyasztja alacsony kalóriatartalmú ebédjét, amit a felesége csomagolt.

Úgy délután tájban azonban az érzelmek és a kora reggeli eltökéltség megfakulnak. Ráadásul a szűkös reggeli és ebéd után ugyancsak korog a gyomra. Most mintha a mandulás csokiszeletek (George kedvencéről van szó) odakinn az automatában mind kérlelni kezdenék: „Itt vagyunk, George, csak rád várunk! Egyél meg, ó, fogyassz el minket!”

„Farkaséhes vagyok – állapítja meg George magában –, és különben is, ma jól viseltem magam. Közel se ettem annyit ebédre, mint máskor. Egy kis csokiszelet igazán nem árthat. Amellett van benne mandula is, ami tápláló.” Még néhány percet eltölt a döntése megindoklásával, majd az automata felé veszi az irányt.

Aznap este George bőséges és egészséges vacsorát talál magának, majd leparkol a tévé előtt. Az éjjeli hírműsor után, amikor a család már alszik, újra éhség kezdi gyötörni. „Kíváncsi vagyok, milyen rágcálnivalót találok a konyhában” – morfondírozik. A reggeli érzelmek és elszántság már mind az enyészete, miközben valami ízletes maradék után kotorászik a hűtőben. A székére huppan az étkezőasztalnál, sült csirkével az egyik kezében, egy zacskó burgonyaszirommal a másikban, és az órájára mered: „Csoda, hogy így megéheztem? Már négy óra eltelt vacsora óta!”

Amikor az érzelmek irányítanak

Mint az manapság oly sok emberről elmondható, George-ot az érzései vezetik. Amikor reggel a mérleg mutatójára mered, az érzelmileg felkurblizza a diétázásra. Hiszen a műszer éppen akkor emlékezteti rá, mennyire túlsúlyos. Eszébe jutnak a kihízott ruhái. Gyors kalkulációt végez magában, mennyivel is áll az „ideális” súly fölött. Gondolataiban felvillan a hét folyamán Hankkel vívandó teniszmérkőzés képe, és hogy majd egy elefánt bőrében érezheti magát, miközben jobbra-balra dübörög a pályán.

A napnak ebben a szakában, reggel George valószínűleg akkor se enne meg egyetlen fánkot sem, ha pisztolycsövet nyomnál a fejéhez. Azonban nem marad sokáig ezen az érzelmi szinten. Nemcsak ő, senki sem. A következő néhány óra folyamán a felindultság és eltökéltség érzelmei elhalványulnak. Miközben nekiáll szokványos napi teendőinek, érzelmei is az átlagos mintát követik. Azután pedig a falánkság szenvedélyével járó szokások ismét a

felszínre törnek, és felülkerekednek az akaratán. Mire a nap véget ér, érzelmei az „Egy harapást sem” színezetűről a „Kissé lazíthatok, megérdemlem”-re váltottak.

George története az egyik fő problémát illusztrálja, amellyel akkor kerülünk szembe, ha az érzelmeink vezetnek, azok ugyanis a körülményektől függően állandóan hullámznak. Hiszen érzelmeink természetes módon a tapasztalatainkra reagálnak. Ha pedig a reakcióinkat az határozza meg, ahogyan érzünk, akkor a viselkedésmódunk is a következetesség hiányát mutatja majd. Amit helyesnek ismerünk el – és minden jó szándékunk, amellyel igyekszünk az egyenes és keskeny ösvényen járni –, a pillanatnyi indulatok kényén-kedvén múlik.

James Dobson egy jó történettel szolgál arra vonatkozóan, ahogy az érzelmeink erősebbnek bizonyulhatnak a józan belátásnál. Még 1969-ben, miután Charles Manson „családja” borzalmas gyilkosságokat követett el, Los Angeles teljes körzetében az emberek nagy félelemben éltek, azon tűnődve, vajon nem ők lesznek-e a következő áldozat. A rettegés hullámától elborított helybélieliek között voltak Dobson idősödő szülei is.

Egyik éjjel – már nyugovóra tértek – valami tompa puffanást hallottak a konyhából. „Hallottad?” – kérdezte Dobson mama. „Igen, maradj csendben!” – felelte a férj.

Ott feküdtek a sötétben, a lélegzetüket is visszafojtva, amikor másodszor is hallották a zajt. Fölkeltek, kitapogatták az utat a hálósoba ajtajáig, amely csukva volt. Dobsonné asszony megpróbálta kirekeszteni a betolakodót, tehát lábát az ajtó aljához, vállát pedig a felső részéhez feszítette.

Dobson úr azonban fel akarta venni a harcot a hivatlan vendéggel. A kilincs után matatott, hogy kinyissa az ajtót. Ellenállást érezve feltételezte, hogy valaki zárva akarja tartani az ajtót kívülről. Dobsonné ellenben, minthogy nem látta a férjét, azt gondolta, a támadó erőszakkal ki akarja nyitni. Dobson elmondása szerint „a szüleim ott álltak a koromsötét éjszakában egymás ellen tusakodva, miközben azt képzeltek, hogy egy gyilkossal viaskodnak”.

Dobson mama ekkor föladta a harcot, hagyta kivágódni az ajtót, és az ablakhoz szaladva segítségért sikoltott. Miközben erőt gyűjtött a teli tüdőből való kiabáláshoz, észrevette, hogy fény gyullad a háta mögött. Megfordult és látta, a férje kiment a helyiségből, hogy felkutassa a behatolót – mihelyt ugyanis ő félreállt az útból, képes volt kijutni.

Végül minden tisztázódott: semmiféle csavargóval nem volt dolguk, Charles Mansonnal pedig különösen nem. Dobsonék érzelmi állapotából fakadt az a gondolatuk, hogy megtámadták őket, és ennek megfelelően reagáltak a helyzetre. A józan észre hallgatva és tapasztalataikból kiindulva tucatnyi lehetséges magyarázattal is élhettek volna ama bizonyos zaj hallatán, s ezek közül egynek sem kellett volna vészhelyzetet sugallni, ám zaklatott érzelmeik elnyomták a józan ész csendes hangját.¹⁸

Olyan kultúrában és időben élünk, ami arra ösztökél bennünket, hogy a józan belátás helyett az érzelmeink diktálják lépteinket. „Ha jónak érzed, tedd meg!” – kezdték nyíltan hirdetni a hatvanas években, és ez az attitűd érvényesül még mindig. „Ez nem lehet rossz dolog, hiszen olyan jó érzés” – hangzott egy népszerű dal néhány évvel ezelőtt. Sok fiatal pár manapság elhagyja házassági fogadalmából a „míg a halál el nem választ” kifejezést. Helyette ezt mondják: „míg a szeretet [azaz a szeretet érzése] kitar”. A reklámszakma az érzelmeinkre hatva igyekszik meggondolatlan vásárlási döntésekre vezetni, és így bombáz bennünket reggeltől estig.

¹⁸ James Dobson *Human Emotions: Friends or Enemies?* (Pomona, Calif.: Focus on the Family, 1989), 4-5. o

Nem azt akarom mondani, hogy az érzelmek eredendően rosszak. Nem lehetnek rosszak, hiszen Isten adta természetünkhöz tartoznak. Ami azt illeti, nélkülük nem is teremthettünk volna Isten képmására. A Bibliában Ő mindenütt úgy látható, mint aki hozzánk hasonló érzelmekkel rendelkezik. A Lukács evangélium 15. fejezetében például a tékozló fiú története feltárja, amint Isten, az Atya bánatot, aggodalmat, csalódottságot, majd nagy örömet érez.

Bárki, aki nem éli át az érzelmek széles skáláját az élet változó körülményei közepette, az csonka emberi lény. „Mindennek rendelt ideje van – olvassuk a Prédikátor könyvében. – Ideje van a sírásnak és ideje a nevetésnek, ideje a jajgatásnak és ideje a szökdelésnek.” (Préd 3:1–4) Nem ismerhetjük meg az öröm teljességét, amíg át nem éltük a kétségbeesés mélységeit.

Érzelmek és a szellemi élet

Sajnos azonban az érzelmek motiválta tetteink nagyon is gyakran olyan bűnös kényszeres vágyakat lobbantanak fel, mint a kéjsóvárság, a túlköltekezés és a beteges étvágy. És bár az érzelmektől nem kívánunk elszakadni, az sem Isten akarata, hogy a rabszolgáik legyünk. Amint a Galata levélben olvassuk, a Szellem gyümölcseihez a jóság és önuralom tartozik, nem pedig a bűn és az élvhajhászás (Gal 5:22–23).

Mínthogy az érzelmek ilyen nagy szerepet játszanak az életünkben, és ennyire fontosak a viselkedésmódunk szempontjából, nem meglepő, hogy a Sátán kemény munkát végzett, csakhogy beadjon valami hazugságot ezen a területen. És sajnos sok keresztény vevő rá. Ez a hazugság pedig így hangzik: ahhoz, hogy Istennek való engedelmisségünk „szívből fakadjon”, s ekként elfogadható legyen a számára, „őszinte” kell hogy legyen. Más szóval, úgy is kell éreznünk, hogy van kedvünk szót fogadni Neki – az érzéseinknek összhangban kell lenniük helyes viselkedésmódunkkal, különben képmutatók vagyunk. Ha meg is tesszük, ami a dolgunk, de nem szívből fakad – gondolják egyesek –, akkor erőfeszítéseink nem számítanak Istennél.

Vajon akarja-e Isten, hogy szívből szolgáljád Őt? Igen. Akarja-e, hogy bensőséges érzéseket táplálj iránta? Természetesen. A Vele való kapcsolatodat – hiszen a gyermeke vagy – a félelem helyett inkább a szeretetnek kell motiválnia? Feltétlenül!

De pontosan miben is áll a szeretet? Még lényegre törőbben fogalmazva: mit ért Isten szeretet alatt? Vajon a mozirománcok szirupos szentimentalizmusáról van szó? Természetesen a legjobb választ a Bibliában találhatod. A szeretetről adott legtisztább magyarázat az 1. Korinthusi levél 13. fejezetében egyetlen utalást sem tartalmaz az érzelmekkel kapcsolatban. Kifejezetten az Isten iránti szeretetről szólva pedig vedd fontolóra a következő állítást: „Ez pedig az Isten szeretete, hogy az Ő parancsait megtartjuk.” (1Jn 5:3) Jézus is ezt mondta: „Ha valaki szeret engem, megtartja az én beszédemet: és az én Atyám szereti azt, és ahhoz megyünk, és annál lakozunk.” (Jn 14:23)

Miként ezek az igeversek jelzik – és sok másikat is idézhetnék –, az igazság a következő: az Isten iránti szereteted és az, hogy elnyerd a tetszését, nagyrészt a parancsainak való engedelmisség készségén múlik, függetlenül attól, hogy épp az adott pillanatban mit érzel. A meleg, ömlengő érzelmeknek ebben a tekintetben csak alig, vagy egyáltalán nincs jelentőségük. Kockázatos dolog az érzelmek sodrában élni, mert így megtörténhet, hogy pontosan az Isten iránti szeretetedet mutató tetteket hanyagolod el, holott Ő éppen ezeket várja tőled.

Hogy tisztázzam, mire is gondolok, szeretnék most egy hajdan élt kiváló bibliatanítótól idézni, bár úgy tűnhet, a szavai ellentmondanak annak, amit az előbb leírtam. Charles Spurgeonnek hívták, aki Reggel és este című hitbuzgalmi könyvében a 100. zsoltár 2. verséről („Szolgáljátok az Urat örvendezéssel”) ezt írja: „Akik szomorú ábrázattal szolgálják az Urat,

merthogy kedvük ellenére való, amit tesznek, egyáltalán nem is szolgálják Őt – csupán külsődleges hódolattal adóznak, amiből azonban hiányzik az élet. A mi Istenünknek nincs arra szüksége, hogy rabszolgák tiszteljék a trón körül; a szeretet birodalmának Ura Ő, aki szolgálait az öröm ruháiba öltözteti.”

Vajon azt akarja Isten, hogy boldogan, s nem pedig kellenül szolgáljál Őt? Természetesen, efelől a Biblia nem hagy kétséget. Feléd tanúsított szeretetétől, kegyelmétől és jóságától hálára indítva öröm kell hogy betöltsön, és fontos kívánnod, hogy kedvét lelje mindabban, amit gondolsz, mondasz és teszel.

De azért legyél őszinte: megesik hét közben, hogy fáradt, csalódott vagy valami más okból különösen sebezhető vagy a kényszerítő kívánság kísértésével szemben, amellyel küzdesz, nem?

Ilyenkor nagyon is könnyen megeshet, hogy nem akarsz Istennek engedelmeskedni. Érzelmek szinte sikoltozva próbálnak rávenni, hogy élj a bűn kínálkozó lehetőségével. (Úgy éjfél tájt George, akiről a fejezet elején szóltam, már ezernyi érveléssel indokolhatja, miért is kell kifosztania a hűtőt.)

Akkor most hadd kérdezzem meg, az ilyen rémesen erőszakos kísértések idején Isten minek örül: annak, hogy az érzelmekre hallgatva alámerülsz a bűnben, mígnem megváltoznak a vágyaid, vagy annak, ha – elismerve, hogy az érzelmeid nincsenek a helyükön – segítségül hívod az Urat, és az Ő ereje által arra a döntésre jutsz, hogy hátat fordítasz a bűnnek? Ha ilyen szemszögből mérlegeled a kétféle választási lehetőséget, úgy gondolom, a válasz nyilvánvaló. Egyszerűen az az igazság, hogy az érzésekben nem bízatsz, ha ilyenkor döntened kell.

Azok a személyek, akik az Anonim Alkoholisták programját összeállították, szakértők az alkoholizmus kezelésében, részben mert maguk is gyógyulófélben levő alkoholisták. Nagyon idevág, hogy idézzek egy mondást köreikből: „Tégy úgy, mintha szabad lennél – amíg azzá nem válsz!” Más szavakkal, jól tudják, hogy akik éppen most tették le az üveget, gyakran majd’ megvesznek egy kortyért. Jobban sóvárognak rá, mint bármi másra a világon; készek lennének bármit odadobni érte, beleértve az önértékelést és a környezetük megbecsülését is.

Ilyenkor úgy kell tenniük – segítséggel persze –, mintha nem is kívánnák az italt. Kilépnak a kísértés vonzasköréből, s valami egészséges tevékenységgel kötik le magukat, mint azok az emberek, akik szabadok az alkoholtól. Végül aztán az érzéseik megváltoznak: főlnőnek felelős tetteikhez – tényleg „megcsinálják”. Addig azonban színlelniük kell a szabadságot, és úgy tenniük, mintha nem kívánnák az italt.

Ugyanígy kell történnie mindannyiunkkal, bármire irányuljanak kényszeres vágyaink. Ha megtanulsz rendszeresen nemet mondani a kísértéseknek, előbb-utóbb az érzéseid is egyenesbe kerülnek, és majd téged is eltölt az a boldogság, amelyről a zsoltáros írt. Tehát mindig hajlandónak kell lenned az Isten Igéjében foglalt parancsok követésére, függetlenül attól, hogy az adott pillanatban mit érzel. Mint egy bölcs ember megállapította, sokszor – gyakrabban, mint kellene – a következő a helyzet: „A kísértés az érzelmek fellebbezése, hogy uralhassák az akaratot az igazság ellenében.”

Érzelmek és meggyőződés

Amellett, hogy sebezhető leszel a bűnnel szemben, ha az érzéseidre támaszkodsz, valószínűleg a keresztény hit alapvető területein is megalkuszol. Ez pedig már katasztrofális következményekkel járhat. Például a Biblia biztosít arról, hogy ha megvalljuk bűneinket, az Úr megbocsát, és megtisztít minket minden hamisságtól. (lásd 1Jn 1:9) Az az isteni ígéret is

ott áll a Szentírásban, hogy „amilyen távol van a napkelet a napnyugattól, olyan messze veti el tőlünk a mi vétkeinket”. (Zsolt 103:12)

Ilyen garanciák ellenére mégis bűnvallás után gyakran nem érzed, hogy bocsánatot nyertél, nem így van? Valahogy ott lebeg még körülötted a bűntudat, talán mert a vétkezés folyamán valakinek fájdalmat okoztál. Azután egyszer csak Sátán, a nagy hazudozó megkörményékez a következővel: „Isten nem igazán bocsátott meg, ugye? Végére is, ha megtette volna, jobban éreznéd magad. Nem, nem – te különösen nagy gonoszságot műveltél, és még nem érdemelted ki Isten bocsánatát.” Amikor ezt a dumát hallod, hajlamos lehetsz elhinni.

Csakhogy ez hazugság! Az igazságot Isten Igéje mondja ki, ahogy az alábbi kijelentésben is olvassuk: „Nem ember az Isten, hogy hazudjék, és nem embernek fia, hogy megváltozzék. Mond-e Ő valamit, hogy meg ne tenné? Ígér-e valamit, hogy azt ne teljesítené?” (4Móz 23:19) Ha tehát az érzelmeid ellentmondanak Isten azon ígéréteinek, hogy megbocsátja a bűneidet, ez hazug hang. Ha megfeledekszel erről, és hiszel az érzéseknek, elveszítheted az isteni bűnbocsánat bizonyosságát. Akkor pedig ahelyett, hogy Hozzá fordulnál segítségért – bizony, ezt kellene tenned –, félelmedben inkább elszaladsz Tőle.

Ha már az Úrhoz való közeledésről esik szó, egy másik alapvető keresztény meggyőződésünk, hogy miután a Jézus Krisztusba vetett hit folytán a gyermekei lettünk, Ő mindig közel van hozzánk. A Zsidó levélben ezt olvassuk: „...Ő mondotta: Nem hagylak el, sem el nem távozom tőled.” (Zsid 13:5) Salamon így ír az Úrról: „Van barát, aki ragaszkodóbb a testvérnél.” (Péld 18:24)

Ennek ellenére Isten közelségét illetően talán sokszor arra figyelsz, amit az érzéseid súgnak. Amikor a szellemed tűzben ég, így beszélsz: „Most olyan közel érzem magamhoz az Urat. Egyszerűen tudom, Ő velem van.” Amikor viszont jeges szelek fújnak, ezt mondd: „Úgy érzem, Isten valahol nagyon messze jár. Elvesztettem a közelsége melegét, amelyet annyira élveztem!”

Pedig még azok is, akik a legszorosabb kapcsolatban éltek az Úrral, és a legállhatatosabb módon követték Őt, átmentek nehéz időkön, amikor az érzelmeik félrevezethették volna őket. Egy alkalommal Pál apostol ezt írta: „Mert nem akarjuk, hogy ne tudjatok, atyámfiain, a mi nyomorúságunk felől, amely Ázsiában esett rajtunk, hogy felette igen, erőnk felett megterhelgettünk, úgy hogy életünk felől is kétségben voltunk.” (2Kor 1:8) Mégis ugyanebben a levélben ezt is írhatta: „Mert amint bőséggel kijutott nekünk a Krisztus szenvedéseiből, úgy bőséges a mi vigasztalásunk is Krisztus által.” (2Kor 1:5)

Maga Jézus a letartóztatása előtti éjszakán tudta, milyen szenvedés vár rá, és arra kérte az Atyát, hogy távolítsa el tőle ezt a poharat. Tudta, hogy a tanítványai mind elhagyják. Emberi érzelmei valósággal sikítottak, hogy találjon valami leágazást a kereszthez vezető magányos és fájdalmas útról.

Végül azonban szilárdan arra nézett, hogy mi az Atya akarata, nekünk mire van szükségünk. „Mindazáltal ne az én akaratom, hanem a tiéd legyen meg!” – mondta Atyjának (Lk 22:42). Utolsó leheletével bizalommal mondta: „Atyám, a te kezébe teszem le a lelkemet!” (Lk 23:46)

Hasonlóképpen, ha te is Isten igazságára és nem a változékony érzelmeidre támaszkodsz, biztosan tudhatod: az Úr mostantól fogva az egész örökkévalóságon át mindenkor a közepedben lesz.

A halogatás problémája

Egy másik, nagyon gyakorlati következményekkel járó probléma is kinőhet abból, ha valaki az érzelmek sodrában él. A lustaságból adódóan – ez a bűnös emberi természet velejárója – ritkán érzed, hogy meg kellene tenned, ami szükséges. Az eredmény az, hogy sokszor csak azért vallasz kudarcot bizonyos dolgokkal, mert nincs kedved elvégezni azokat.

A legtöbben csak a túléléshez abszolút szükséges teendőkkel boldogulunk el valahogy. Bármelyik hétköznap reggelt vesszük például, amerikaiak milliói, akik szívük szerint inkább ágyban maradnának vagy a tengerpartra ruccannának ki, ehelyett a hivatal vagy a gyár felé veszik az útjukat. Tudják jól: ha azt tennék, amihez épp kedvük szottyant, az az állásukba kerülne, ami viszont azt jelentené, hogy felkopik az álluk, elveszítik az autójukat és az otthonukat, a társadalmi megbecsülésüket és így tovább. Azzal is tisztában vannak, hogy ha munkába menet más autósok feldühítik őket, nem cselekedhetnek az indulataik szerint, s nem puffanthatják le a száguldozókat.

Úgy sejtem, az a több millió ember, aki rákényszeríti magát arra, hogy időben megjelenjen a munkahelyén, azt is tudja, hogy vasárnap a gyülekezetben lenne a helye. A többségük mégsem megy el. Miért ez a különbség? Alapjában véve azért, mert nincs hozzá kedvük, és senki sem kötelezi őket erre, tehát távol maradnak. Ráadásul, hát persze, jövő héten vagy a rákövetkezőn is rendezhetik az ügyüket Istennel.

Hasonlóképp mi keresztények tudjuk, hogy naponta olvasnunk kellene a Bibliát, illene imádkozni és bizonyoságot tenni, és így tovább. Tudjuk, hogy meg kellene bocsátani azoknak, akik megsértettek, önként és örömmel adakozni az Úr munkájára, megfelelő nevelést adni a gyerekeknek – és kerülni a kísértéseket. Mindezzel gyakran mégis felsülünk. Miért? Mert kényünkre-kedvünkre élünk, és emiatt halogatók vagyunk a szellemi életben. Majd jövő héten elszánjuk magunkat Isten keresésére. Majd holnap segítünk a gyermekeinknek igeverseket tanulni a Szentírásból. Ráérünk bizonyoságot tenni a szomszédnak a következő hónapban is. Majd megkeressük az erőszakos kívánságokból kivezető utat, ha túl kellemetlenné válik az uralmuk.

A Sátánnak igencsak ínyére van, ha a keresztények így gondolkodnak, ebben biztos lehetsz. A világ összes jó szándéka ott duzzadhat benned, szikrányit sem törődik vele. Mindaddig, amíg az érzelmeknek élsz, és húzod-halasztod a dolgaidat, ő boldog. Csak akkor kezd remegni, ha elkezdesz engedelmeskedni Isten parancsainak, és azt teszed, amit kell.

A kísértések idején számítanod kell arra, hogy az érzelmek ellened dolgoznak. Ahelyett, hogy ezen meglepődnél – ahelyett, hogy az érzéseidtól várnád a kötelezettségeid megtételére való sürgetést –, az Isten Igéjében foglalt igazságba kell belekapaszkodnod útmutatásért. Az érzelmeid a körülményektől függően változnak. Nem mindig felügyelheted őket, kapcsolhatod ki vagy be az akaratod szerint. Azonban kis szünetet tarthatsz, és föltheted magadnak a kérdést: aminek a megtételére ösztökélnek, az megfelel-e Isten akaratának, már amennyire azzal tisztában vagy?

Ha úgy találod, hogy az érzelmeid megfelelnek annak, amiben az Úr örömét leli: pompás. Ám ha nem, döntened kell: bármit is érzel, azt fogod tenni, amiről tudod, hogy Isten akarata – különben mindig a kényszeres vágyak rabja maradsz.

A következő fejezettől azonban megmutatom, hogyan vezet szabadságra az Úr.

II. rész

A győzelem

Hetedik fejezet

Nézz szembe az igazsággal!

Hallgassuk meg, mit mondott egy asszony, aki az alkohol rabságából próbált kitörni: „Az egyik kis szörny, amit le akartam győzni, a hazugság volt. A gyógyulási folyamat különösen nehéz része volt ez – a csaló természetem kiegyenesítése. Az a baj, hogy a szenvedély-betegeknél a hazudozás életformává válik. Ámítani kezdjük magunkat: én nem tehettem ilyet. Én nem viselkednék így...

Ezért aztán az egész életem hazugsággá vált. Még úgynevezett őszinte pillanataimban is az »igazság« különféle variációit adtam elő. A csalás többszörös rétege pólyált körül, mint valami múmiát. Az igazság nálam süket fülekre talált; a valóságnak csak apró szeletét fogtam föl.

Amikor elkezdtem a rehabilitációs programot, tudtam, hogy önmagamhoz és másokhoz is őszintének kell lennem. De különösen önmagamhoz...

A program elején megfogadtam: egy álló napig nem fogok hazudni. Érdekes volt látni, milyen gyorsan becsúsztak azok a kis füllentések és nagyozolások beszélgetés közben...

Ahogy naponta törekedtem arra, hogy igazat mondjak, rájöttem, mennyire hajlamos vagyok letagadni a kellemetlenségeket, s mindig rózsaszínű felhőkön lebegni. Ám a legelképesztőbb dolog annak a felismerése volt, ahogy lekicsinyeltem vagy meghamisítottam az érzelmeimet. Miközben egyre hosszabb ideig tudtam őszinte lenni, a felszínre jöhettek valóságos érzéseim, amelyeket évekig alkoholba fojtottam. Gyötrelmes volt lehántani magamról a fedezékek vég nélküli rétegeit. A hazugság volt a páncélzatom, az oltalmam.”¹⁹

Ehhez az asszonyhoz hasonlóan mindannyian nehéznek találjuk, hogy szembenézzünk gyengeségeinkkel, a kudarcainkat megmutató fájdalmas igazsággal. Ez az állítás egy helyzetben sem igaz annyira, mint a kényszeres vágyakkal való küszködések idején. Jó hírünk védelmében hazudunk másoknak – és magunknak is, mert annyira fáj szembenézni a realitással.

Mint A. W. Tozer mondta: „A csalás valamennyi formája közül az öncsalás a leghalálosabb, és az összes becsapott személy közül az öncsalásban szenvedőknek van legkisebb esélyük, hogy fölfedezzék: Rászedtek!” Dosztojevszkij, a nagy orosz regényíró véleménye pedig így hangzik: „Az önáltatás mélyebben gyökerezik, mint amikor másoknak hazudunk.” Egy másik író ugyanezt egy kis humorral fűszerezve így fejezte ki: „Vannak idők, amikor önmagunk áltatása felér az egyszeri leányanya esetével, aki azzal mentegette vétkét, hogy a baba olyan picike...”

A játékszenvedély áldozatait tanulmányozó pszichológusok ugyanezt a kulcsproblémát figyelték meg: „Úgy tűnik, a megrögzött szerencsejátékosoknak határtalan a hajlamuk az öncsalásra: újra és újra azt hiszik, hogy a következő fogadással óriási nyereményt vághatnak zsebre, a következő húzás után máris úton lesznek a milliomosok villanegyede felé.

¹⁹ Sandra Simpson LeSourd, *The Compulsive Woman* (Old Tappan, NJ.: Chosen, 1987), 172., 173. o.

»Valahányszor lottószelvényt vettem, arról ábrándoztam, mihez kezdek majd az egymillió dollárral« – emlékszik egy lábadozó szerencsejátékos.²⁰

Természetesen semmi új nincs abban, hogy az ember nem hajlandó szembenézni az igazsággal és vállalni a felelősséget a tetteiért – ez a jelenség szinte egyidős az emberi fajjal. A Teremtés könyvének 3. fejezetében, amikor Ádám és Éva először vétkeztek, Isten lejött hozzájuk a kertbe, hogy szembesítse őket a tettükkel. „Ettél a fáról, amelytől tiltottalak, hogy arról ne egyél?” – kérdezte Ádámtól (11. vers).

Vajon Ádám térdre hullva megvallotta bűnét, és az Úr bocsánataért könyörgött? Nem, semmi ilyet nem tett. Nem gondolt arra, hogy vétkével kapcsolatban elismerje az igazságot a szent Isten előtt. Ehelyett így szólt: „Az asszony, akit mellém adtál, ő adott nekem arról a fáról, úgy ettem” (12. vers). Magyarul, az egész Éva hibája volt, mert ő kínálta meg a gyümölcssel. Bár ami azt illeti, leginkább Isten tehet a dologról, hiszen Évát Ő hozta be az életébe!

Isten még mindig türelmesen igyekezett szembesíteni ezt a férfit és asszonyt az igazsággal, tehát most Évához fordult, hogy megkérdezze, mi volt a szerepe az ügyben. És ő töredelmesen bevallotta a bűnt? Nem, a férjéhez hasonlóan ő is megpróbálta áthárítani a felelősséget. „A kígyó csalt meg engem – felelte –, és úgy ettem” (13. vers). Önmagában ez persze igaz, csak hogy ezzel tagadta, hogy személyes bűne miatt bárminemű felelősség terhelné, és ez már hazugság volt.

A hazugság hiábavaló

Bármilyen nehéz is szembenézni az igazsággal a kényszerítő kívánságok háza táján, egyszerűen meg kell tenned, ha valaha is úrrá akarsz lenni fölöttük! Amíg azt is tagadod, hogy egyáltalán valami komoly probléma van az életedben, addig nem reménykedhetsz a győzelemben. Bármiféle erőfeszítést tegyél is a szabadulás érdekében, az abszolút lényeges kiindulópont éppen annak beismerése, hogy az akaratomnál erősebb vágyakkal küszködsz. Könyvemben a „megoldásról” szóló rész első fejezete ezért foglalkozik ezzel a témával.

Az Anonim Alkoholisták nevű program vezetői tisztában vannak azzal, hogy a szenvedélybetegeknek számolniuk kell küzdelmükkel, és szükséges elismerniük a tényeket. Ezért ha John Doe feláll egy AA összejövetelen, mindig ezzel kezdi a beszédét: „John Doe vagyok, gyógyuló alkoholista.” A program résztvevői nem kapnak rá lehetőséget, hogy megfedkezzenek életük realitásáról. Senki sem alázza meg őket amiatt, hogy az ital után sóvárognak, de szenvedélyüket és felelősségüket sem tagadhatják.

Valamennyi bűnös kényszeres kívánság a hazugságban gyökerezik. A Sátán megkörnyékez valami kísértéssel, hogy elhiggy egy hazugságot. Megpróbál meggyőzni arról, hogy törvénytelen úton is keresheted egy jogos szükségleted vagy vágyad beteljesedését.

Ádám és Éva esetében tudjuk: Isten megmondta Ádámnak, hogy ha eszik a tiltott fáról, e bűn következtében még aznap meghal (a szelleme; lásd 1Móz 2:17). Más szavakkal, arra utasította Ádámot, hogy saját érdekében kerülje azt a fát. Az ördög azonban fölkereste Évát, és megszólította: „Bizony nem haltok meg.” (1Móz 3:4) Ezután előállt azzal a szöveggel, hogy Isten azért zárta el tőlük azt a fát, mert valami jótól, a bölcsességtől akarta megfosztani az embert. Éva viszont kívánta a bölcsességet, és úgy döntött, inkább a Sátán hazugságában, és nem Isten szeretetében bíz. Ádám pedig követte a példáját (lásd 5–6. versek).

Ilyenkor érdekes folyamatok zajlanak le az ember elméjében. Amikor valami után nagyon sóvárogsz – ez esetben a bölcsességről volt szó –, elveszíted a tárgyilagosságodat.

²⁰ Constance Holdén, Against Ali Odds, *Psychology Today*, December 1985. 34. o.

Gondolatban eljátszol azzal, hogy jó okokat keress a megkívánt dolgok megszerzésére, noha valahol mélyen a szívedben tudod, hogy helytelenül cselekszel. Ezt nevezik racionalizálásnak. Ha elég sokáig folytatod ezt, szinte bármit igazolhatsz önmagad előtt. Ezt tette Ádám és Éva is. Ahogy Tozer fogalmaz: „Amit birtokolni akarunk, az erkölcsileg igazabbnak tűnik.”

Az a pásztor, akinek a történetét még a harmadik fejezetben mondtam el – aki pornográfiával volt megkötözve –, szintén egyfajta hazugságra volt vevő. Mint mondta, a képeken azok a hölgyek látszólag melegséget, elfogadást kínáltak, az elutasítás kockázata nélkül. „Csakhogy a fotók hazudtak – folytatta. – Papírra vitt tintapöttyökkel, s nem valóságos emberi lényekkel alakítottam ki kapcsolatot... Az igazi élet sosem ilyen egyszerű. Legtöbbünk életébe a szex csak több hónapos vagy éves udvarlás (és az azt követő házasságkötés) után lép be. Igen, van idill is a kapcsolatban, de sokszor nézeteltérés, szürkeség és összeférhetetlenség árnyékolja be... Miss Októberrel ellentétben (a feleségem) nem azzal tölti az egész napját, hogy vonzó és hamis ígéretekkel csábító külsőt mesterkedjen magára.

Tehát választanom kell egy könnyen hihető hazugság és a kemény igazság között. A könnyű hazugság a pornográfia nyújtotta illúzió. Valami olyan után kutattam – teszi még hozzá –, amit a magazinok fényes papírára nyomtatott, kétdimenziós fényképek sohasem elégíthettek ki. S csak akkor kezdhettem a megfelelő szexuális identitás felé fordulni, amikor ezt fölfe-deztem magamban”²¹ – vagyis amikor szembenézett az igazsággal a helyzetére vonatkozóan.

Amikor valaki elfogadja azt a hazugságot, miszerint rendjén való, ha bűnös úton elégti ki szükségeit és vágyait, valószínűleg Istennel kapcsolatban is hinni kezd egy hazugságban. Korábban már beszéltem erről, de most hasznos lesz megismételnem. E hazugság tehát úgy hat, hogy nem mint szerető, megbocsátó Atyára tekintesz rá, hanem mint valami ünnep-rontóra, aki szereti nézni a szenvedésedet, és alig várja, hogy rád rontson, miután bűnbe estél.

A függőségben élt pásztor jól megvilágítja, mi történik ilyenkor: „A büntudat és a félelem hatalmas erő, ezek önmagukban is eltérítik az embert az útról. Az én esetemben úgy vezettek félre, hogy Istenben az ellenségemet láttam... Vándorutamat most már másképp látom. Úgy hiszem, Isten velem volt a kéjsóvársággal való harcom minden állomásánál... Velem volt még akkor is, amikor menekültem előle. Valószínűleg abban a pillanatban álltam a legközelebb Hozzá, amikor a legjobban tudatában voltam saját alkalmatlanságomnak és kudarcomnak.”²²

Amikor lejjebb már nem juthatsz

Remélem, ezen a ponton már világos: be kell ismerni az igazságot a kényszerítő kívánságokat illetően. Sajnos azonban a természetes emberi hajlamok azt diktálják, hogy mindaddig tagad-juk a tényeket, amíg már nincs más választásunk, mint szembenézni velük. Egy alkoholista például addig folytatja az ivást, és hazudik magának, amíg össze nem töri az autóját, vagy – még sokkal rosszabb – valakinek a halálát nem okozza a balesetben. Jimmy Swaggart addig találkozott egy prostituálttal, amíg valaki fel nem lebbentette a fátylat a titkáról, de akkor már az egész országban újságok főcíme hirdette a történetet.

Egy keresztény pszichológus így jellemzi ezt a hajlamot: „A változás addig nem kezdődik el, amíg az emberek meg nem értik, milyen előnyökkel jár, ha önuralmat gyakorolnak, ha föl akarnak nőni arra a szintre, ahol uralkodhatnak saját gondolkodásmódjuk és viselkedésük fölött. Rendszerint ez csak akkor történik meg, amikor »padlót fognak«, amikor az

²¹ Anonymous, *The War Within Continues*, *Leadership*, Winter 1988, 30., 31., 33. o.

²² *Uo.*, 27. o.

irányíthatatlanná vált folyamatok már annyira fájdalmasak, hogy a változás kevésbé tűnik annak, mint továbbmenni az addigi irányba.”²³

Nyilvánvalóan fájdalommal jár számodra – ez lehet akár fizikai fájdalom, akár az elutasítottság vagy megaláztatás fájdalma – az öncsalás rétegeinek átvágása, melyeket fékevesztett vágyaid körül építettél ki. Azonban csak akkor állsz készen szembenézni az igazsággal, amikor ez a fájdalom felszínre hozza és leleplezi a hazugságot.

Most közelítsük meg más szemszögből, mi történik olyankor, mikor valakinek mélypontra jut az élete. Ha ez kell ahhoz, hogy szellemben fölrázzon és a bűn fölötti győzelemre vivő útra vezessen téged, valójában álruhába bújtatott áldásról van szó. Minden fájdalom ellenére jobb, ha mélypontra jutottál, ha ez szükséges az életed kiegyenesítéséhez, mint Istentől elszakadva megmaradnod a bűnben, és az önpusztítás útján még mélyebbre kerülve talán még rosszabb következményekkel szembesülni. Isten szeret téged, és pontosan emiatt engedi meg, hogy átmenj az efféle „ennél lejjebb már nem juthatok” élettapasztalatokon.

A Zsidó levél 12. részében olvassuk: „És elfeledkeztetek-é az intésről, amely néktek mint fiaknak szól: Fiam, ne vesd meg az Úrnak fenyítését, se meg ne lankadj, ha Ő dorgál téged, mert akit szeret az Úr, megdorgálja, megostoroz pedig mindent, akit fiává fogad. Ha a fenyítést elszenveditek, akkor veletek úgy bánik az Isten, mint fiaival; mert melyik fiú az, akit meg nem fenyít az apa?... Aztán, ha a mi testi apáink fenyítettek minket és becsültük őket, avagy nem sokkal inkább engedelmeskedünk-é a szellemek Atyjának, és élünk! Mert ám azok kevés ideig, tetszésük szerint fenyítettek; Ő pedig javunkra, hogy szentségében részesüljünk. Bármely fenyítés ugyan jelenleg nem látszik örvendetesnek, hanem keservesnek, ámde utóbb az igazságnak békességes gyümölcseivel fizet azoknak, akik általa gyakoroltatnak.” (Zsid 12:5–7, 9–11)

Ha az ember nehezen látja meg az igazságot a függőséget okozó kívánságaival kapcsolatban, a családtagok segíthetnek – rákényszeríthetik, hogy szembenézzon vele. A drogfüggőkkel és alkoholistákkal foglalkozó szakemberek a „beavatkozás” szót használják e folyamatra. Az alapgondolat az, hogy egy tanácsadó irányításával a családtagok megnevezik a szenvedélybeteg jellemző viselkedésformáit és szokásait, amelyek világosan mutatják a problémát. Azután pedig félreérthetetlenül közlik vele: többé nem engedik, hogy minden a régi mederben folyjon tovább. Nem fognak úgy tenni, mintha minden rendben lenne; nem kendőzik el a tényeket.

Az ilyenfajta beavatkozás következtében az emberek gyakran képesek lesznek átértékelni életüket anélkül, hogy a mélypontig kellene jutniuk. Adódhat azonban egy nagy bökkenő a beavatkozási folyamatban. Mielőtt a családtagok segíthetnének szenvedélybeteg szerettükön, nekik is hajlandóknak kell lenniük szembenézni a tényekkel. Ha egy férj vagy az egyik gyerek függőségben szenved, a család – ez a természetes tendencia – nem akar tudomást venni erről, hanem megpróbálják kompenzálni a családon belül, leplezni a külvilág előtt, s reménykedni abban, hogy megszűnik a baj.

Nem akarjuk elhinni a legrosszabbat szeretett hozzátartozónkról, tehát tagadjuk a probléma realitását. Bár tudjuk, a józan eszünkre kellene hallgatnunk, mégis úgy élünk, mintha az a nehéz ügy nem is létezne, ha nem gondolunk rá. Ezért a drogtanácsadóknak az alábbi tényekkel kell számolniuk: „Sokkal több kábítószer-fogyasztó gyerek van, mint ahogy azt a szülők gondolják. Maga a meggyőződés, miszerint velük ilyen soha nem történhetne meg, megakadályozza, hogy fel- vagy beismerjék: bizony, az ő csemetéik is érintettek a dologban... A

²³ Richard P Walters, *Counseling for Problems of Self-Control* (Waco, Tex.: Wort. 1987), 17-18. o.

realitást tagadó szülők azonban megfosztják gyermekeiket a számukra szükséges segítségtől.”²⁴

Mindez azt jelenti, hogy mielőtt teljesen legyőzhetnénk a zsarnok vágyakat, minden érintettnek – a családtagokat is beleértve – nyíltan szembe kell néznie az igazsággal. Utána történik meg, amit Jézus mondott: „Megismeritek az igazságot, és az igazság szabadokká tesz titeket.” (Jn 8:32)

Máté evangéliuma egyik részében Jézus saját „beavatkozási programja” révén próbált segíteni a gazdag ifjúnak. Ez a fiatalember legalább valamilyen mértékben rendezni kívánta kapcsolatát Istennel, mert megkereste Jézust azzal a kérdéssel, hogy mit kell tennie az örök élet elnyeréséhez (volt annyi bölcsessége, hogy belássa: Ő tudja a választ). Amikor Jézus azt mondta, hogy tartsa meg a Tízparancsolatot, nyilvánvalóan őszintén felelte: kisfiú korától ebben gyakorolja magát.

Kivételes fiatalember volt – kívülről legalábbis úgy tűnt, nagyon istenfélő, követésre méltó mintával szolgálhat. Minden bizonnyal nemesebb lélek volt, mint a legtöbb ismerősöd.

Ám Jézus tisztán látta: a vagyonos ifjú szívét elfoglalta a pénz és az anyagi javak. Nagyon lelkesedett ezekért. Jézus azt is tudta, hogy ezzel a ténnyel farkasszemet kell néznie. Szükséges volt felismernie, hogy az adott helyzetben a materiális dolgokat jobban szereti Istennél. Ezt mondta hát neki: „Ha tökéletes akarsz lenni, eredj, add el vagyonodat, és oszd ki a szegényeknek, és kincsed lesz mennyben, és jer, kövess engem!”

Ilyen elhívás hallatán a gazdag ifjúnak felül kellett vizsgálnia valódi vágyait. Mit akar jobban: követni Isten Fiát, vagy ragaszkodni a vagyonhoz? El kellett ismernie: számára a pénz fontosabb – és otthagya az Urat. (Mt 19: 16–22)

Bárcsak másként döntött volna! De ki tudja? Miután megismerte az igazságot önmagával kapcsolatban, talán később elkötelezte az életét a Megváltónak, ha még mindig örök életet akart. Remélem, egy nap találkozunk vele a mennyben. Ám az alkalommal, amikor Jézussal beszélt, még úgy döntött, hogy a szenvedélyét választja.

Ahogy Jézus kétezer évvel ezelőtt ezt a fiatalembert szembesítette bűnös kényszerével, és döntés elé állította, hogy a szabadságot válassza, ugyanúgy ma is ezt teszi – veled. Azt akarja, hogy beismerd gyengeségeidet, megragadd a kezét, és kövesd Őt a győzelem útján. Azt akarja, hogy a szabadságot és az életet válaszd. Erről a döntésről tudhatsz meg többet a nyolcadik fejezetben.

²⁴ Stephen Arterburn and Jim Bums, *Drug-Proof Your Kids* (Pomona, Calif.: Focus on the Family, 1989), 107-108. o.

Nyolcadik fejezet

Legyen meg a Te akaratod!

Mózes helyére Józsué, a hatalmas hadvezér lépett; ő vezette be Izrael népét az ígért földjére. Irányítása alatt Izrael sok csatát vívott a pogány ellenséggel, és Isten sorozatos győzelmekben részesítette őket. Majdnem teljesen elfoglalták a földet.

Csak hogy Józsué megöregedett, pályafutása a végéhez ért. Hite folytán ő lett a mindössze két ember közül az egyik, aki még az Egyiptomból kivonuló generációhoz tartozott, és negyven évvel később, a Jordánon való átkeléskor még életben volt. Tudván, hogy hamarosan meghal, Józsué még utoljára szólni akart a néphez. Összehívta tehát Izraelt, és búcsúbeszédet intézett hozzájuk.

Egész biztosan mindannyian erről sugdolóztak egymás között:

- Mit gondoltok, mi az, amit Józsué közölni akar az egész néppel?
- Nem tudom, de valami fontos dolognak kell lennie.
- Ahányszor csak a múltban Mózes vagy ő ehhez hasonló gyűlést tartott, mindig Isten üzenetét hallottuk, vagy emlékeztetést arról, amit az Úr korábban mondott vagy tett.
- Tudod, Józsué már alaposan benne van a korban. Talán arról akar beszélni, ami a halála után történik majd velünk.
- Bármiről legyen is szó, hamarosan megtudjuk.

Az emberek tehát összegyűltek, hogy meghallgassák Isten szolgáját. És vajon milyen gondolatokat helyezett a szívükre? Isten csodatetteire emlékeztette őket, melyeket értük vitt véghez, és figyelmüket újra ráirányította az Úrnak velük kötött szövetségére. Azután pedig közzétett egy felhívást, amely azóta is mindig a fülünkbe cseng – olyan kihívás ez, amelyet el kell fogadnunk, ha a vágyak elnyomásától szabadon akarunk élni.

„Válasszatok magatoknak még ma, akit szolgáljatok – mondta –, akár azokat az isteneket, akiknek a ti atyáitok szolgáltak, amíg túl voltak a folyóvízen, akár az emoreusok isteneit, akiknek a földjén laktok: én azonban és az én házam népe az Úrnak szolgálunk.” (Józs 24:15, kiemelés a szerzőtől)

Akár csak az ősidők Izraelének, neked is naponta választanod kell, hogy kit fogsz szolgálni. Minden reggel – és valahányszor kísértéssel kerülsz szembe – el kell döntened, hogy behódolsz-e a bűnös kívánságoknak, vagy pedig az Úr akaratát tartod szem előtt. Ő szabad döntési jogkörrel ruházott fel, és neked ezzel helyesen kell élned. Minél erősebben tombol a tagjaidban a szenvedély, annál nehezebb, hogy ura légy a tetteidnek. Ám a választás szabadságát sohasem veszíted el, még akkor sem, ha segítséggel tudsz csak helyesen dönteni. Élned kell ezzel a szabadsággal, hogy tudatosan elkötelezd magadat Istennek.

Ezt az elvet Luther Márton egy színes metaforával érzékeltette: „Azt nem akadályozhatod meg, hogy a madarak átrepüljenek a fejed fölött – mondta –, de azt igen, hogy fészket rakjanak a hajadban.” Magyarán: a kísértések mindig környékezni fognak. Nem szüntetheted meg őket, sőt azt sem tagadhatod, hogy gyakran vonzóznak tünnek. Ám ez mégsem jelenti azt, hogy engedned kellene nekik, hogy azután otthonosan berendezkedjenek az életedben.

Egy másik kép is segíthet, amely J. Wilbur Chapmantól származik: „A kísértés az, amikor a kísértő a kulcslyukon át les rád, mikor a szobádban vagy; a bűn pedig az, amikor elhúzod a reteszt, hogy beléphessen hozzád.” Arra mindig számíthatsz, hogy a kísértő ott lesz az ajtónál, befelé kukucskál, és csábos hangon bebocsátást kér. Húszféle hazugsággal is előáll, ha arról

van szó, hogy meggyőzőn: miért teszed jól, ha félrehúrod a reteszt. A retesz viszont a te kezéd ügyében van, és használnod kell az akaraterődet, döntened kell – vagy beengeded, vagy kizárod. Isten óriási ajándéka az emberi akarat, mely sokkal erősebb, mint a legtöbben gondolnánk. Csodálatos dolgokat vihetünk véghez, ha a figyelmünket a kihívásokra összpontosítjuk. Ezt igazolja például William Danforth, a Ralston Purina Companyt alapító, igen sikeres üzletember története. Hadd mondja el ő maga:

„Kisfiú koromban, mielőtt még a mocsarakat lecsapolták, egy lápvidéken éltem. A hidegrázás, a láz és malária világa volt. Azután én, a fakó arcú, beesett mellű gyerek iskolába kerültem. Egyik tanáromnak, bizonyos George Warren Krallnek az egészséges életmód volt a bolondériája – legalábbis mi, kölykök úgy tartottuk. Nevettünk a gondolataink, szavai egyik fülünkön be, a másikon ki. George Warren Krall azonban nem adta fel. Egy nap nyilvánvalóan engem pécézett ki magának. Villogó szemmel egyenesen rám nézett, és olyan hanghordozással, amit sohasem felejték el, közölte velem: »Azt mondom neked, te leszel a legegészségesebb gyerek az osztályban!«

Teljesen összeomlottam. Körülöttem minden fiú erősebb és robusztusabb felépítésű volt nálam. Még hogy én legyek a legjobb bőrben az osztályban, vékonydongájú és sápatag gyerek létemre, aki tele van a mocsár mérgével – ez az ember meghibbant! No mindegy, engem úgy neveltek, hogy zsebre vágjam a sértéseket. Mr. Krall hangja azonban tovább dörgött. Egyenesen rám mutatott: »Azt akarom, hogy teleszívj a tüdőd friss levegővel, a testedet tiszta vízzel és egészséges ételekkel tápláld, és minden nap tornázz, míg az arcod színt nem kap, a mellkasod ki nem domborodik, és a tagjaid meg nem izmosodnak!«

Míg beszélt, valami történt velem ott belül. Fejembe szállt, pezsgett ereimben a vér a kihívásra reagálva. Még az ujjaim hegye is bizsergett, mintha elkapott volna a harc izgalma.

Kitisztítottam a mérget a szervezetemből. Olyan testalkatom lett, hogy a legerősebb fiúkéval vetekedett az osztályban – elmondhatom, hogy mára a legtöbbjüket túléltem. Attól a naptól fogva betegségre nem fecséreltem az időmet. Gondolhatják, mennyi áldást mondtam arra a tanárra, aki vette a bátorságot, hogy egy sápadt, beesett arcú gyerekeknek kijelentse: »Te leszel a legegészségesebb az osztályban!«²⁵

Ha egy fiú oda tudta szólni az akaratát az egészségi állapota gyökeres megváltoztatására, és ezt meg is valósította, akkor a bűnös kívánságoknak is nemet mondhatunk akarat útján, ez biztos. Csakhogy a legtöbbször túl könnyen és túl korán feladjuk. Nem kellene így lennie!

A negyedik fejezetben már beszéltem arról, hogy amikor úgy gondolsz, a múltbeli kudarcaid a jövőben is minden alkalommal bukásra kárhoztatnak, az ilyen vélekedés miként vethet vissza a szabadulás folyamatában. Ördögi hazugságról van szó. Jézus rávilágított a tékozló fiú történetében: bármilyen mélyre süllyedtél, és akárhányszor engedted a gonosz kívánságoknak, még mindig dönthetsz úgy, hogy beismered a vétkeidet, és bűnbánó szívvel visszatérsz megbocsátó Atyádhoz.

„Kérlek azért titeket atyámfiak az Istennek irgalmasságára, hogy szánjátok oda a ti testeiteket élő, szent és Istennek kedves áldozatul” – mondta Pál apostol. (Róm 12:1) Mármost kérdezem tőled: Pál adott volna olyan parancsot, amiről tudta, hogy a teljesítése meghaladja a képességeidet? Mondta volna azt, hogy szánd oda a testedet Istennek, ha egyszer tudta: a kívánságok erőt vehetnek az akaratod fölött, és így lehetetlenné tehetik az engedelmisséget? Természetesen nem! Miután tehát föltártad a tényeket az életedben, el kell tőkélned, hogy szót fogadsz az Úrnak, és nemet mondasz a szenvedélyeknek.

²⁵ William Danforth, *I Dare You!*, quoted in Dale Galloway, *Dare to Discipline yourself* (Minneapolis: Jeremy Books, 1980), 20-21. o.

Az állhatatlanok elesnek

Amikor elszánod magadat rá, hogy engedelmeskedsz Istennek, ennek az engedelmességnek teljesnek és fönntartás nélkül valónak kell lennie. A bizonytalanság – szeretnél is szabad lenni, ugyanakkor a bűnhöz is ragaszkodsz – a bukásnak és frusztrációnak készít utat.

A Biblia mindenütt int a kettős gondolkodás ellen. Illés prófétának ezt a felhívást kellett az izraelitákhoz intéznie: „Meddig sántikáltok kétfelé? Ha az Úr az Isten, kövessétek Őt, ha pedig Baál (egy bálványisten), kövessétek azt!” Tragikus módon ezt olvassuk utána: „És nem felelt neki a nép egy szót sem.” (1Kir 18:21)

A 119. zsoltár írója a 113. versben a következőt mondja: „Az állhatatlanokat gyűlölöm, de a te törvényedet szeretem.” Más szóval, ha valaki egyaránt akarja a bűnt és a közeli kapcsolatot is az Úrral, az megvetendő viselkedés.

Jakab apostol figyelmeztet: „Tisztítsátok meg kezeiteket, ti bűnösök, és szenteljétek meg szíveiteket, ti kétszívűek [állhatatlanok]!” (Jak 4:8)

Jézus maga mondta: „Senki sem szolgálhat két úrnak. Mert vagy az egyiket gyűlöli és a másikat szereti, vagy az egyikhez ragaszkodik és a másikat megveti.” (Mt 6:24) Ezt az ószövetségi parancsot is megismételte: „Szeressed azért az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és teljes erődből!” (Mk 12:30, kiemelés a szerzőtől)

Tény és való: könnyelmű, sőt veszélyes dolog ingadozni az Úr iránti elkötelezettségben. Egyszerűen nem lehet egyik lábbal Isten országában, a másikkal pedig a bűnös élvezetek világában járni. Ha azt gondolod, hogy neked sikerülhet, az egyenesen a pokolból származó hazugság.

Erwin Lutzer pásztor ezt a következőképpen ítéli meg: „Aki megvallja a bűnét, azért teszi, mert egyetért Istennel abban, hogy vétkezett, és abban is, hogy bűnbocsánatra van szüksége. Aki viszont úgy tesz bűnvallást, hogy nem hagyott fel a szándékával, hogy ugyanazt a cselekedetet megismételje, az csak részben jutott bűnbánatra. Az ilyen tökéletlen megtérés a bukások sorozatának lefelé vezető spirálján halad. A bűnvallás azt jelenti, hogy elismered a bűnödöt, és megengeded Istennek, hogy az életedet megtisztítsa tőle. Ez persze nem azt jelenti, hogy többé biztosan nem követed el ugyanazt a vétket – ha így lenne, egyikünk sem folyamodhatna bűnbocsánatért. Mégis hajlandónak kell lenned elszakadni a bűntől, és el kell fogadnod Isten döntését az ügyel kapcsolatban. Aki ezt nem veszi tudomásul, annak még önzőek az indítékai. Még azt vizsgálhatja, milyen haszna származik a bűnbocsánatból – ahelyett, hogy az Istennek okozott kárt nézné.”²⁶

Egy jó meglátás a témával kapcsolatban: „Sokak számára azért nehéz ellenállni a kísértésnek, mert nem akarják végleg elijeszteni maguktól.” Ám ha szabadulni akarsz megrögzött vágyaidtól, el kell jutnod arra a pontra, ahol hajlandó vagy teljesen lemondani róluk. Amíg ezt meg nem teszed – akár mélypontokra jutva, akár másként –, csak frusztráció és vereség vár rád, és nem tetszel Istennek.

²⁶ Erwin Lutzer, *How to Say No to a Stubborn Habit* (Wheaton, 111.:

Vidor, 1979), 48-49. o.

Áron vétettünk meg

Miközben átgondolod, hogyan add át teljes szívből magadat az Úrnak, valamiről nem szabad megfeledkezned: Ő nem valami nagy áldozatot kíván tőled. Ami azt illeti, éppen Isten az, aki Fia kereszthalála által óriási áldozatot hozott, hogy a kívánságok kényszerétől szabadon élhess. Amikor tehát azt kéri tőled, hogy add át neki önmagadat és a vágyaidat is, csak azt igényli, ami jog szerint már az Övé.

„Avagy nem tudjátok-e, hogy a ti testetek a bennetek lakozó Szent Szellem temploma, amelyet Istentől nyertetek; és nem a magatokéi vagytok? Mert áron vétettetek meg; dicsősítétek azért az Istent a ti testetekben és szellemetekben, amelyek az Istenéi.” (1Kor 6:19–20)

Isten szörnyű árat fizetett azért, hogy megváltson a bűnből. A Róma levélben Pál a következőképpen indokolja, hogy miért ajánljuk fel magunkat Istennek élő áldozat gyanánt: „ez a ti ésszerű istentiszteletek”. (Róm 12:1) Azaz annak a fényében, amit Isten értünk tett, a Neki történő százszázalékos önátadásod csupáncsak helyénvaló, korrekt és logikus eljárás. Ha ellenben bűnös vágyakat dédelgatsz magadban, s csupán fél szívvel áldozod oda magadat az Úrnak, az helytelen, tisztességtelen és ostoba dolog, s mint már mondtam, az ilyen állapot a szellemi bukás előszobája.

Ezen a ponton hadd bátorítsalak valamivel. Amiképp a bűnnek való behódolás szokássá válhat, s ez mindinkább megkönnyíti a vétkezést, ugyanúgy a kísértésnek való ellenálláshoz is hozzászokhatsz – ennek következtében pedig mind kisebb erőfeszítésre lesz szükséged, hogy igent mondj Istennek.

Mint a harmadik fejezetben már rávilágítottam, az az egyik fő oka annak, hogy gonosz kívánságok horgára akad az ember, hogy jogos szükségéi beteljesedésének keresése közben enged a törvénytelen utak csábításának. Eric Hotter filozófusnak igaza volt, amikor ezt mondta: „Gyakran azt hajszoljuk legszenvedélyesebben, ami pótszere csupán az igazán kívánt, de elérhetetlen dolognak.” Az pedig, amire legerősebben vágyik minden emberi lény – akár tudatosan, akár nem –, az élő Istennel való szoros és szeretetteljes kapcsolat, hiszen Ő ilyen közösségre teremtett bennünket.

Az evangélium örömhíre pontosan az, hogy ilyen kapcsolatot élvezhetsz az Úrral. Míg azonban távol vagy tőle, a bűn saráival bemocskolva, hajlamos vagy bármi pótszert megragadni, ami az utadba kerül. Ha viszont megbékülsz Istennel Krisztus által, és közeledsz Hozzá, már tisztán látod, milyen olcsó utánzatokról is van szó. Ismered az Atyát, és tudod, hogy feltétel nélkül elfogad – így mindinkább az Ő kedvében akarsz járni. A bűn vonzása pedig eközben folyamatosan gyengül.

Gondold át az alábbi példát: ha valaki éhezik, és elébe tesz egy darab romlott, nyers húst, alighanem különösebb gondolkodás nélkül befalja az egészet. Azt az embert éhség emészti, nincs abban az állapotban, hogy túl sokáig vizsgálgassa a húsdarabot. Egy jól táplált személyben azonban undort kelt az ilyenféle étel. Látja, mi az, veszélyesnek ítéli az egészségére, és bölcsen dönt: ahelyett, hogy megenné, a szemétkébe dobja.

Hasonló módon, ha meghitt közösségben vagy mennyei Atyáddal, fel tudod ismerni a pótszerek hamis és veszélyes voltát. Így nem ragaszkodsz hozzájuk foggal-körömmel, hanem mind jobban megbecsülöd az Igazít.

Isten megsegít

Bármilyen fontos is meghozni azt a szilárd akaratú döntést, melyről ebben a fejezetben írtam, valamit nem szabad elfelejtened: ezt az elkötelezettséget csak Isten segítségével tarthatod meg. Korábban már idéztem Jézus szavait a János evangélium 15. fejezetéből, amikor arról szólt, hogy kizárólag Őbenne maradva teremhetünk szellemi gyümölcsöket. Ő a szőlőtő, mi pedig a szőlővesszők – életünket a Szőlőtőből nyerjük.

A Megváltó ott áll melletted, rád várakozva, s ég a vágytól, hogy segítsen neked fogadalmad megtartásában. A következő kijelentést keresztényekről mondta: „Íme az ajtó előtt állok és zörgetek; ha valaki meghallja az én szómat és megnyitja az ajtót, bemegyek ahhoz és vele vacsorálok, és ő én velem.” (Jel 3:20) Ha segítséget vársz az Úrtól, csak kérded kell Tőle. Nem fogja rád tukmálni, de ha igényled a segítségét, biztos lehetsz benne: nem fog cserbenhagyni.

Amikor Józsué Izrael vezetőjeként megkezdte szolgálatát, Isten a következő parancsot és ígéretet adta neki: „El ne távozzék e törvénynek könyve a te szádtól, hanem gondolkodjál arról éjjel és nappal, hogy vigyázz és mindent úgy cselekedjél, amint írva van abban, mert akkor leszel jó szerencsés a te utaidon és akkor boldogulsz. Avagy nem parancsoltam-e meg néked: légy bátor és erős? Ne félj és ne rettegj, mert veled lesz az Úr, a te Istened mindenben, amiben jársz!” (Józs 1:8–9)

Isten ígérete – hogy állandóan Józsuéval lesz – rád ugyanúgy vonatkozik. Pál apostol világosan megmondta, honnan merített erőt keresztény életéhez: „Mindenre van erőm Krisztusban, aki engem megerősít.” (Fil 4:13) A kolossebelieknek pedig így írt: „Amire igyekezem is, tusakodván az Ő ereje szerint, mely énbennem hatalmasan munkálkodik.” (Kol 1:29) A Róma levélben, miután elmondta, hogyan érzékeli még mindig a bűn törvényének működését az életében, felkiáltott: „Ó én nyomorult ember! Kicsoda szabadít meg engem e halálnak testéből?” „Hálát adok Istennek – hangzik a válasz – a mi Urunk Jézus Krisztus által!” (Róm 7:24–25)

Tiéd a felelősség, hogy akaratodat Istennek való engedelmességre szánd oda. Ám ha meghozod a döntést, Ő megerősít és vezet ennek megtartásában. S miután döntöttél, készen kell állnod naponta megújítani a gondolkodásodat – ez a következő lépés a kényszeres vágyak legyőzéséhez.

Kilencedik fejezet

Egészséges szokások kialakítása

Az első fejezetben beszéltem egy keresztény hölgyről, aki Billy Graham *Decision* című folyóiratában beszámolt róla, hogyan keveredett bele kis híján egy házasságon kívüli kapcsolatba. Szerencsére, még mielőtt túl messze ment volna, megszakította, sikerült uralmat vennie az idegen férfi utáni elsőpró erejű vágyain. A siker egyik titkáról így írt:

„Ráébredtem, hogy a gondolati életemben kétségbeejtően radikális változásra van szükség. Egy affér gondolatban már jóval azelőtt megtörténik, mielőtt ténylegesen sor kerülne rá. Amikor kéjsóvár gondolatom támadt, nem adtam át magam neki – ehhez önfegyelemre volt szükség.” Azt is átgondolta, hogy mivel szokta eltölteni a szabadidejét: szembenézett a ténnyel, hogy bizony sok időt „szennyirodalom” olvasásával csapott agyon (ezt a kifejezést használta), illetve szappanoperák nézésével, amelyekben a szereplők ágyról ágyra szökdécselnek. A gondolkodására gyakorolt káros befolyásokat fölismerve változtatott a szokásain. „Abban az időben, amikor rendszerint tévét néztem, most elkezdtem Bibliát olvasni – ezt bizony jócskán elhanyagoltam addig. Az igeversek szellemi erővel töltöttek fel, és a kísértés idején támaszkodhattam erre.”²⁷

Amit ez a nő tapasztalt, világosan illusztrálja a következő lépést, amit meg kell tenni a bűnös vágyak fölötti szabadságra vezető úton. Mint mondta, tetteink a gondolatainkból sarjznak. Van egy régi mondás; az igazság félreérthetetlen hangja csendül ki belőle: „Vess el egy gondolatot, s egy tettet fogsz aratni. Vess egy tettet, és szokást aratsz belőle. Vess szokást, és egy élet lesz az aratás.” Hogy milyen gondolatokat vetsz – milyen gondolatoknak engedsz teret –, azt azzal döntöd el, amit beültetsz az elmédbe. Ennek tudatában szükséges lehet újraprogramozni a gondolkodásodat, hogy a „szennyirodalomhoz” hasonló káros befolyások helyett csak jó dolgokon járjon az eszed. Így azután hasznos szokások alakulhatnak ki a megrögzött kívánságokat tápláló, egészségtelen magatartásformák helyén. Pál felszólít arra, hogy a hívők mint élő áldozatot szánják oda a testüket Istennek, majd rögtön ez után a következőt írja: „És ne szabjátok magatokat e világhoz, hanem változzatok el a ti elméteknek megújulása által, hogy megvizsgáljátok, mi az Istennek jó, kedves és tökéletes akarata.” (Róm 12:2, kiemelés a szerzőtől) Csak akkor válhatsz Isten akaratát ismerő és cselekvő emberré, ha a fent leírt módon megújítod a gondolkodásmododat.

Ugyanebben a levelében Pál megmagyarázza, mennyire fontos, hogy milyen gondolatokat dédelgetünk magunkban: „Mert a test szerint valók a test dolgaira gondolnak; a Szellem szerint valók pedig a Szellem dolgaira. Mert a testnek gondolata halál; a Szellem gondolata pedig élet és békeség. Mert a test gondolata ellenségeskedés Isten ellen; minthogy az Isten törvényének nem engedelmeskedik, mert nem is teheti. Akik pedig testben vannak, nem lehetnek kedvesek Isten előtt.” (Róm 8:5–8) Pál újra és újra visszatér erre a témára, annyira alapvető a keresztény életvitel szempontjából. A Kolosse levélben így fogalmaz: „Annakokáért, ha feltámadtatok a Krisztussal, az odafelvalókat keressétek, ahol a Krisztus van, az Istennek jobbján ülven. Az odafelvalókkal törődjétek, ne a földiekkel.” (Kol 3:1–2, kiemelés a szerzőtől)

Pál szavaiból látható, milyen eltökélten őrizte gondolatvilága bejáratát: „foglyul ejtvén minden gondolatot, hogy engedelmeskedjék a Krisztusnak”. (2Kor 10:5) Nála a kósza gondolatok jelensége ismeretlen volt. Bizony minden gondolat hozzájárul önmagunk formálódásához, akár jó, akár rossz irányban.

²⁷ Maureen Grant, I Was Not Immune. Temptation Did Come, *Decision*, January 1988, 17. o.

A helyettesítés elve

Miként élhetjük meg a gyakorlatban, hogy foglyul ejtjük a gondolatainkat, megújítjuk a gondolkodásmódunkat, és a bűnös kényszerek helyett egészséges szokásoknak hódolunk? Már utaltam a kulcsra korábban, melyet én helyettesítési elvnek nevezek.

Egyszerűen fogalmazva, nem elég, ha igyekszel megszabadulni a bűnös gondolatoktól és vágyaktól. Ezeket nem tuszkolhatod ki csak úgy az agyadból és tarthatod távol magadtól. Az elméd ugyanis szüntelenül aktív, mindig foglalkozik valamivel, tehát mihelyst kiszorítottál egy gondolatot, azonnal egy másik lép a helyére. És ha nem vagy elég óvatos, az új is bűnös gondolat lesz. Hadd illusztráljam, mire gondolok. Egy percre képzelj el egy kék golyót, lásd magad előtt a méretét, azt, hogy milyen kemény vagy puha, hogy a felülete érdes vagy sima, a súlya mekkora, és így tovább. Miután a golyó mindezen tulajdonságait egy-két perc leforgása alatt körüljártad, próbáld meg az egészet kiküszöbölni a gondolataidból! Számúzd a képét az agyadból az összes jellemzőjével együtt! Rajta, próbáld meg!

Mit tapasztalsz? Képes vagy megtenni? Ugye nem könnyű? És ha sikerül is, mi foglalta el a helyét a gondolataidban? Vajon az elméd teljesen kiürült minden gondolattól, és egy monoszóp jelent meg a helyükön, mint amikor a műsoridő késő éjjel véget ér a tévében?

Most persze viccelek, de érted, mit akarok mondani: az agyad nem üresedett ki, miután a kék golyó képét kivetted belőle. Ha egyáltalán képes voltál azonnal és mindenestül elfelejteni, rögvest más gondolatok léptek a helyére, nem? Az értelmed soha nincs üresjáratban – mindig foglalkozik valamivel, dolgozik valamin. Ezért nem szabad beérned azzal, hogy elszakadsz a bűnös gondolatoktól – jó és Istent tisztelő gondolatokat kell a helyükre ültetned!

Jézus beszélt arról, hogy a gonosz kiszorítása az életünkből önmagában hiábavaló próbálkozás. „Mikor a tisztátalan szellem kimegy az emberből – mondta –, víz nélkül való helyeken jár, nyugalmat keresvén; és mikor nem talál, ezt mondja: Visszatérek az én házamba, ahonnet kijöttem. És odamenvén, kisöpörve és felékesítve találja azt. Akkor elmegy, és maga mellé vesz más hét szellemet, magánál gonoszabbakat, és bemenvén, ott laknak; és annak az embernek utolsó állapota gonoszabb lesz az elsónél.” (Lk 11:24–26)

Akárcsak az a gonosz szellem, amelyről Jézus szólt, a kényszeres vágyakat tápláló bűnös gondolatok is visszajárnak. S ha nem pótolta őket nemesebbekkel, olyanokkal, amelyek nem hagynak helyet a gonosznak, akkor újra beköltöznek, és visszavezetnek a korábbi zűrzavaros helyzetbe. Sőt, még a korábinál is rosszabb állapotba juthatsz, ahol a büntudat, a frusztráció és a reménytelenség még súlyosabb terhe alatt nyögsz.

Gondolj arra a hölgyre, aki a Decision magazinban föltárta küzdelmeit: nem tudta csak úgy egyszerűen elúzni magától a kéjsóvár gondolatokat. Fel kellett hagynia az azokat tápláló könyvek olvasásával, tévéműsorok nézésével is. Az ezekre fecsérelt időt azután bibliatanulmányozással töltötte, amit addig bizony eléggé elhanyagolt.

Figyeld meg: korábban egy jó befolyást (a Bibliáét) cserélt fel rosszakra (melyek a ponyvaregényekből és a szappanoperákból származtak). Ennek házastársi hűtlenség lett az eredménye abban az értelemben, hogy egy idegen férfi után epekedett (lásd Mt 5:27–28), és ez az illegális kapcsolat kis híján eljutott a végkifejletig, ami teljesen tönkre is tehetne volna a házasságát. Csak akkor tért észhez, akkor vetett véget a viszonynak és állította helyre a házasságát, amikor visszafordította ezt a folyamatot: az életét érő rossz befolyások helyett a jót engedte érvényesülni. Semmi kétség, Pál pontosan erre a helyettesítési elvre gondolt, amikor ezt írta: „Továbbá, atyámfiak, amik csak igazak, amik csak tisztességesek, amik csak igazságosak, amik csak tiszták, amik csak kedvesek, amik csak jó híreűk; ha van valami erény és ha van valami dicséret, ezekről gondolkodjatok!” (Fil 4:8) Ilyen dolgoknak kell betölteni a gondolatvilágodat, ha valóban szabad akarsz lenni a gonosz függőségektől.

Szellemi nagytakarítás

Több lépésre is szükség van ahhoz, hogy a helyettesítési elvet működésbe hozhasd az életedben. Először is abba kell hagynod azokat a dolgokat, amelyek bajba kevertek. Ha példának okáért a szenvedélyes vásárlás a problémád, akkor ez azt jelentheti, hogy a kirakattézetés szokásáról mint a kikapcsolódás egy formájáról lemondasz, és az ellenállhatatlan termékeket reklámozó katalógusokat sem lapozgatsz. Egy holland szólásmondás szerint „amit a szem nem lát, arra a szív sem vágyik”. Nem nehéz kitalálni, milyen tevékenységeket kell abbahagynod, bármi is legyen a szóban forgó függőség.

Másodszor, állj készen arra, hogy ezekkel a káros dolgokkal azonnal szakíts! Meg ne próbáld lóvá tenni magadat, azt gondolván, hogy fokozatosan, szépen lépésenként is föladhatsz őket! Így nem fogsz előre jutni. Minél tovább engeded, hogy negatív gondolatok és szokások lengjenek körül, annál távolabb kerül tőled a teljes szabadulás. „Nem játszadózhat a benned rejtőző vadállattal úgy, hogy magad is azzá ne váljál” – mondta Dag Hammarskjöld egykori ENSZ-vezető, aki történetesen keresztény volt. „Aki rendben akarja tartani a kertjét, nem hagy helyet benne a gyomnak.”²⁸

A bűnös gondolkodási sémákat és szokásokat a leghatékonyabban úgy számolhatod fel, hogy kitűződ a szabadulás pontos idejét, majd egyszer és mindenkorra elszakadsz tőlük. Ne halogasd, ne adj esélyt az ördögnek, hogy lebeszéljen a döntésről, vagy beadja a hazugságot, hogy ugyanúgy győzhetsz fokozatosan is! A szabadulás nem lesz könnyű és fájdalommentes. Minden változás nehéz, még akkor is, ha tudod, hogy jó irányban történik. Ezért szilárd döntést kell hoznod: felhagysz mindennel, amiről tudod, hogy csak ártasz vele magadnak – és ki is kell tartanod az elhatározásod mellett. A jutalom nem marad el, Isten tudja az idejét, amikor átveheted.

A Zsidó levél írója Jézus példájával bátorít a harcra: „Gondoljátok meg azért, hogy Ő ily ellene való támadást szenvedett el a bűnösöktől, hogy el ne csüggedjetelek lelkeitekben elalélván. Mert még végig nem állottatok ellent, tusakodván a bűn ellen.” (Zsid 12:3–4)

Harmadszor, ami negatív, azt pozitívrá kell cserélni. A lehető legjobb, amit ajánlhatok, az a befolyás, amelyet a fentebb idézett ígérés (Fil 4:8) ír le – Isten Igéjéről van szó. Korábban már idéztem a 119. zsoltárból egy idevágó részletet; hadd ismételjem meg itt is: „Mi módon őrizheti meg tisztán az ifjú az ő útát, ha nem a te beszédednek megtartása által? ... Szívembe rejtettem a te beszédedet, hogy ne vétkezzen ellened.” (9, 11. versek)

Isten Igéje fantasztikus fegyver a szellemi harcban. „Mert az Istennek beszéde élő és ható, és élesebb minden kétélű fegyvernél, és elhat a szívnek és szellemnek, az ízeknek és velőknek megoszlásáig, és megítéli a gondolatokat és a szívnek indulatait.” (Zsid 4:12)

Miként rejtheted a szívedbe Isten Igéjét, hogy annak ereje felszabaduljon az életedben? Mindenekelőtt a memorizálásával – így azonnal kéznél lesz, amikor csak a szükség úgy hozza, akár autót vezetsz, akár a munkahelyeden vagy, a gyerekekkel foglalkozol, vagy bármi mást teszel. Nem kell a Biblia után nyúlnod, nem szorulsz rá, hogy időt tölts a válasz felkutatásával.

Akármi tart függőségben, először is össze kell állítanod a problémáddal foglalkozó igeversek listáját. Ha például egyfolytában eszel, ilyen verseket vehetsz fel: „Hanem megsanyargatom testemet és szolgálává teszem; hogy míg másoknak prédikálok, magam valami módon méltatlanná ne legyek.” (1Kor 9:27)

²⁸ Quoted in Charles R. Swindoll, *Three Steps Forward, Two Steps Back* (Nashville: Nelson, 1980), 96. o.

„Mert a részeges és dobozó szegény lesz, és rongyokba öltöztet az alvás.” (Péld 23:21)

„Az oroszlánok szűkölködnek, éheznek, de akik az Urat keresik, semmi jót sem nélkülöznek.” (Zsolt 34:11)

Ha a kéjvágy a problémád, a megtanulandó versek között lehetnek a következők: „Halo-
ttátok, hogy megmondatott a régieknek: Ne paráználkodjál! Én pedig azt mondom néktek,
hogy aki asszonyra tekint gonosz kívánságnak okáért, immár paráználkodott azzal az ő
szívében.” (Mt 5:27–28)

„Vehet-e valaki tüzet az ő keblébe, hogy ruhái meg ne égnének? Vagy járhat-e valaki
elevenszéken, hogy lábai meg ne égnének? Így van, aki bemegy felebarátjának feleségéhez,
nem marad büntetlen, aki illeti azt!” (Péld 6:27–29)

„Az ifjúkori kívánságokat pedig kerüld; hanem kövessed az igazságot, a hitet, a szeretetet, a
békességet azokkal egyetemben, akik segítségül hívják az Urat tiszta szívből.” (2Tim 2:22)

Mint láthatod, a Bibliában egymást érik az olyan szakaszok, amelyek közvetlenül a bűnös
szenvédélyekről szólnak. Egy konkordancia vagy témák szerint szerkesztett Biblia jó
segítséget adhat a megkeresésükhöz.

Mihelyt azután memorizáltad a szükségeidre vonatkozó igeverseket, a gyakorlatba is
ültetheted azokat. Amikor jön a kísértés, idézd fel a verseket magadban, és miközben
megemlékezel róluk, Isten Szava erőt ad neked ahhoz, hogy szilárdan megállj. Bármilyen
gyakran támad is a kísértés, mondd föl a verseket! Higgy nekem: ha valamit a Sátán a háta
közepére sem kíván, az az, hogy a Szentírás tanulására és idézésére ösztönözzön!

Nem állítom, hogy a bibliatanulás és -idézés folyamata egy csapásra elüzi a bűnös
kívánságokat. A bűn és az ördög természetüknél fogva nem adják fel ilyen könnyen. Ám
minél többet táplálsz az elmédet Isten Igéjének szellemi eledelével, annál erősebb leszel.

A bűn vonzereje elhalványul majd, az Úr iránti szereteted pedig egyre nő, mindinkább az Ő
tetszését keresed. Szokásaid is egyre jobban a Megváltó természetét tükrözik.

A komputerprogramozók által használt egyik betűszó ékes foglalatja ennek a folyamatnak. Ez
a rövidítés a GIGO (Garbage In, Garbage Out), melynek magyar jelentése szó szerint:
„szemét be, szemét ki”. Azaz, a számítógépből nyert információ csak annyira hasznavethető,
mint amit betápláltak. Ha a bevitt adat szemét, azzal a gép nem tud csodát művelni, hogy a
feldolgozás során valami más legyen belőle: a kimeneten is szemét jelenik meg. Másfelől a
pontos, megbízható bemeneti adatokból értékes információ nyerhető.

Ugyanígy van velünk is. Ha a gondolatvilágodat az erkölcstelen tévéműsorok szennyével
táplálsz, az bűnös gondolkodási sémákká válik benned, és az eredmény egy ördögi
vágyaknak rabul esett élet lesz. Ha azonban Isten Igéjét táplálsz az elmédbe, abból egészséges
gondolatok és krisztusi viselkedésmód származnak.

Chuck Swindoll pásztor elmond egy történetet, amely jól illusztrálja, hogy a Szentírás
memorizálása miként segíthet a kísértések elutasításában. Egy alkalommal Kanadában tartott
előadást. Már nyolc napja volt távol az otthonától, és még kettőt kellett ott töltenie. Rászakadt
a magány, bizony sajnálgatta is magát, miközben egyedül fogyasztotta ebédjét a szállodában.
A szobájába indulva vásárolt egy újságot. Átfutotta a sportrovatot, de másról sem szólt, mint
jégkorongról és jégkorongról; ő pedig nem különösebben lelkesedett e sportágért.

Amint a lift felé tartott, észrevett két fiatal nőt, akik a folyosón telefonáltak nevetgélve.
Mosolyogva elhaladt mellettük, várt egy kicsit a liftre, majd beszállt. A két ifjú hölgy vele
tartott. Swindoll szobája a hatodik emeleten volt, tehát megnyomta ezt a gombot. Látván,

hogy ők nem nyúlnak a lift gombjaihoz, udvariasságból megkérdezte, hányadikon akarnak kiszállni.

Erre egyikük csábos pillantást vetve rá visszakérdezett: „Mit szólna a hatodikhoz? Tervezett mára valamit?”

Háromjukon kívül más nem tartózkodott a fürkében, őt pedig gyötörte a magány itt Kanadában, s mi tagadás, hízelgett neki, hogy ezek a hölgyek kitüntették a figyelmükkel. Kísértésbe került, és sorsdöntő lépés előtt állt. „Tudják, mi járt a fejemben abban a pillanatban? – emlékezik vissza. – Talán a feleségem és a gyerekek? Nem, nem ők jutottak eszembe legelőször. Vagy az állásom és a jó hírem? Akkor még nem. Az, hogy esetleg meglátnak, vagy hogy csapdát állítottak? Nem.

Isten jóvoltából azon nyomban a Szentírás néhány verse jelent meg a szemem előtt:

»Ne tévelyegjétek, Isten nem csúfoltatik meg; mert amit vet az ember, azt is aratja.« (Gal 6:7)

»Öltözzétek föl az Isten minden fegyverét, hogy megállhassatok az ördögnek minden ravaszságával szemben.« (Ef 6:11)

»Ezenképpen gondoljátok ti is, hogy meghaltatok a bűnnek, de éltek az Istennek a mi Urunk Jézus Krisztusban. Ne uralkodjék tehát a bűn a ti halandó testetekben, hogy engedjétek neki az ő kívánságaiban.« (Róm 6:11–12)

Míg a liftben tartózkodtam, a megtanult igék valósággal repültek, hogy megmentsenek. Épp időben. Visszanéztem a két nőre, és így feleltem: »Egész estét betöltő programom van már, nem igazán érdekel az ajánlat.« Azok úgy néztek rám, mintha valami ufólény lennék, én pedig kiléptem a liftből (ők maradtak!). A szobámhoz mentem, és hirtelen elöntött a hála Isten Könyvének mindent fölülmúló erejéért.

Most is, miközben e sorokat papírra vetem – zárja a történetet Swindoll –, új erő tölt el, mert Isten Igéje huszonöt éves házasságom során újra és újra megőrzött hűségben. Igen, a szívbe vésett Ige működik!”²⁹

Miközben a Biblia naponkénti olvasása, tanulmányozása és memorizálása útján igazsággal töltöd meg a gondolataidat, egyre inkább te is beszámolhatsz majd a Swindolléhoz hasonló bizonyosságokról. Isten Igéje a te életedben éppoly erőteljes, mint az övében. Ugyanaz a Szent Szellem, aki a szükség idején eszébe juttatta az Igét (lásd Jn 16:13), érted is megteszi ugyanezt. Gondolataid és vágyaid pedig eközben mind jobban hasonlítani fognak Jézuséira. Őt, a legfontosabb példaképünket vesszük még közelebről szemügyre a következő fejezetben.

²⁹ *Uo.*, 100-101. o.

Tizedik fejezet

A krisztusi példa követése

A 19. század egyik nagy lélekmentője D. L. Moody volt, aki miután fölcseperedett, cipő-ügynökként kezdte keresni a kenyerét Bostonban. Ezrével tértek meg az emberek a szolgálata alatt. Evangelizációs összejöveteleiből ébredések szökkentek szárba Nagy-Britanniában, Amerikában, és a Chicagóban alapított bibliaiskolája még mindig sok-sok misszionáriust képez évről évre – maradandó örökséget hagyott tehát reánk. Mi ihlette Istennek e nagy emberét? Hogyan volt képes oly különleges erőfeszítésekre az Úr szolgálatában?

Az a történet járja, hogy az ifjú Moody egy alkalommal Angliában a következő megjegyzést hallotta egy prédikátortól: „A világnak még látnia kell, mire képes Isten egy teljesen letett életű emberrel az oldalán.” Lövedékként érte Moodyt ez a kihívás, valósággal térdre kényszerítette. Ott helyben eldöntötte: az Úr segítségével ő lesz az az ember.

Noha Moody akkortájt már teljes idejű szolgálatban állt, az evangelizációi pontosan akkor kezdtek olyan hihetetlen gyümölcsöket teremni, miután ezt a döntést meghozta, és valami csontjait emésztő tűzzel hirdetni kezdte az Igét. Röpké néhány év alatt az Atlanti-óceán mindkét partja mentén széles körben megismerték a nevét.

Eleddig e könyv lapjain a kényszerítő vágy csak negatív színben, a bűn előszobájaként tűnt fel. Most azonban, miután éppen megvizsgáltuk a helyettesítési elv kérdését az elme megújításával kapcsolatban, el kell mondanom: létezik Istennek kedves megszállottság is! Vannak dolgok, amik bizony jó, ha izgalomba hoznak, s amiknek jó, ha átadjuk magunkat! Jó példa erre Moody esete, aki úgy döntött, hogy fenntartás nélkül, teljesen leteszi életét az Úrért és az Ő munkájáért.

Pusztító rögeszmék

Sajnos azonban, miként Moody tudatos elhatározással teljesen Istennek szentelte az életét, ugyanúgy valaki szántsándékkal egy ártalmas rögeszmét is magáévá tehet. A történelem folyamán elszenvedett fájdalmak nagy részét pontosan azok az emberek okozták, akik így tettek.

Napóleon, a francia császár például annak a vágnak a megszállottjává vált, hogy önnön hiú dicsőségére meghódítsa a világot. Többször is évekre háborúba rántotta Európát, hogy nagyra törő célját elérje. Századokkal korábban Nagy Sándort ugyanez a rögeszme vezette, és sikerült is korának valamennyi ismert civilizációját a lába alá vetnie. Utána pedig sírva fakadt, mert nem maradt több leigázható nemzet a számára.

Néró szívébe, aki Róma császára volt a keresztény egyház korai éveiben, az a sátáni vágy fészkelte be magát, hogy eltörölje a kereszténységet. Amikor Kr. u. 64-ben fél Róma tűzvész martaléka lett, Néró a keresztények nyakába varrta a katasztrófát (minden bizonnyal a saját felelősségét kendőzte ezzel), és elkezdődött az első nagy egyházüldözés, amelyben hívők ezreit kínozták és gyilkolták meg.

Adolf Hitlert nemcsak a világ fölötti uralom ősi rögeszméje vezette, hanem Isten választott népe, a zsidóság elleni gyűlölet és kiirtásuk szándéka is. Azokat a keresztényeket is pusztította, akik gonosz tervét ellenezni merészelték. Korunk mindennapjaiban olyan emberek élnek körülöttünk, akik nem csupán annak a megtévesztésnek az áldozatai, hogy jogos szükségükre törvénytelen úton kereshetnek megoldást, hanem rabul estek a mások fölötti uralkodás vagy az anyagi javak mértéktelen birtoklása vágyának is.

Jézus fennkölt szenvedélye

Ám van egy jobb út is: az, amelyen az Úr Jézus járt. Neki is volt egy függősége, egy nemes szenvedélye. Az előbb említett emberekkel ellentétben Ő semmiben sem a maga hasznát kereste. A kevélységnek, a kapzsiságnak és a testi vágyaknak nem volt helyük a szívében. Születése éjjelén az angyal ezt a bejelentést tette a pásztoroknak: „Ne féljete, mert íme hirdetek nektek nagy örömet, mely az egész népnek öröme leszen: mert született néktek ma a Megtartó, ki az Úr Krisztus, a Dávid városában.” (Lk 2:10–11, kiemelés a szerzőtől)

Jézus maga mondta: „Mert azért szállottam le a mennyből, hogy ne a magam akaratát cselekedjem, hanem annak akaratát, aki elküldött engem. Az pedig annak az akarata, aki elküldött engem, hogy mindaz, aki látja a Fiút és hisz őbenne, örök élete legyen, és én feltámasszam azt az utolsó napon.” (Jn 6:38,40)

Ő azért jött, hogy megváltson bennünket a bűnöktől, és kész volt megfizetni a szörnyű árat – Ő „a Bárány, aki megöletett, e világ alapítása óta”. (Jel 13:8) Bár tudta, hogy kereszthalál vár rá, „eltökélte magát, hogy Jeruzsálembe megy” (Lk 9:51), semmi sem állíthatta meg. Ezt is mondta: „Azért szeret engem az Atya, mert én leteszem az én életemet, hogy újra felvegyem azt. Senki sem veszi azt el tőlem, hanem én teszem le azt magamtól.” (Jn 10: 17–18, kiemelés a szerzőtől)

Végül, amikor a Gecsemáné kertben letartóztatták, és a tanítványai megpróbálták megvédeni fegyverrel, ezt mondta: „Avagy azt gondolod-e, hogy nem kérhetném most az én Atyámat, hogy adjon ide mellém többet tizenkét sereg angyalnál? De mi módon teljesednének be az Írások, hogy így kell lenni?” (Mt 26:53–54)

Jézus számára egyetlen ügy létezett: az Atya akaratának megtétele és a bűnös világ megváltása. Senki nem kényszerítette, nem is kényszeríthette volna arra, hogy a Golgotára menjen. Szabad akaratából tette le az életét.

Jézus szenvedélye magasztos volt – senki más nem tudta megtenni, amit Ő. Bűntelennek kellett lennie, aki elfoglalta helyünket a kereszten, és csak Jézus volt ilyen. Ha bármi oknál fogva nem lett volna hajlandó véghezvinni ezt a munkát, teljesen reménytelen lenne a helyzetünk. Kizárólag Ő menthetett meg, és ezt meg is akarta tenni, dicsőség Istennek!

Jézus szenvedélye önzetlensége miatt is nemes volt. Magát nem kímélve szolgált, és még otthona sem volt, amelyet sajátak mondhatott volna. Elszenvedte az ellene irányuló gyűlöletet, értetlenséget és az Őt ért kegyetlen, nem igazolható gyalázatot. Mindazáltal még a kereszten is kízóióért imádkozott: „Atyám! Bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.” (Lk 23:34) Ahelyett, hogy megkapta volna az Őt megillető imádatot és szeretetet, mindent nekünk adott, amije volt, beleértve tulajdon életét is. Kétségkívül ez volt a leginkább bámulatra méltó, legcsodálatosabb tett az emberi történelemben.

Jézus programterve az életünkkel

Nem meglepő ezek után, hogy Jézus szeretetteljes áldozata minden más cselekedetnél több könyvet, éneket és beszédet ihletett. Az Ő tettehez semmi más nem hasonlítható. Az a csodálatra méltó, céltudatos vágy, amely vezérelte, üdvösséget szerzett a számunkra, és kiérdemelte hálánkat – ugyanakkor példa gyanánt inspirál bennünket.

Jézus olyanokat keres, akikben ugyanez az emésztő vágy él: megtenni az Atya akaratát és minden embernek elvinni az örömhírt – még ha ez ugyanolyan fájdalom és értetlenség elszenvedését követeli is meg, mint amivel Őt halmozták el, amikor megfeszítették. „Gyűlöletesek lesztek mindenki előtt az én nevéért” – mondta tanítványainak (Mt 10:22), de ilyen nem történik velünk, amíg rejtegetjük hitünket, és továbbra is bűnös kívánságaink

rabságában élünk: nem különbözünk a világ fiaitól, semmi értékeset nem viszünk véghez az Úrért, és a világnak nem lesz rá oka, hogy gyűlöljön. Ha így történne, árulásunk mély fájdalmat okozna annak a Személynek, akinek a véleménye egyedül számít, aki egyszülött Fiát adta oda értünk.

Ma az emberi szívek mindenütt a világon a kétség, a betegség, az aggodalom, a zavar és a félreértések viharos tengerén hánykolódnak. Amíg azonban nem tölt el bennünket is Krisztus szent „megszállottsága”, nem tudjuk közvetíteni békéjét és vigaszát e nyugtalan bolygó számára. Alá kell rendelnünk magunkat olyan mértékben, hogy ereje átfolyhasson rajtunk. Amikor aztán a szívünk igazán ugyanúgy dobban, mint az Övé, mi is részt veszünk majd Krisztus fennkölt szenvedélyének folyamatos beteljesítésében.

Pál apostol annyira tele volt Isten szeretetével és azzal a vágygal, hogy embereket lásson megmenekülni, hogy szinte ellenállhatatlan készlettel hirdette az evangéliumot. „Mert ha az evangéliumot hirdetem, nem dicsekedhetem – írja –, mert szükség kényszerít engem. Jaj ugyanis nekem, ha az evangéliumot nem hirdetem!” (1Kor 9:16) Amikor prédikált – akár a köznépnek, akár kormányzóknak vagy királyoknak –, az igazság úgy tört elő belőle, mint a Niagara-vízesés. Elsőprő erővel győzte meg a hallgatóit!

Egyszer Festus, Palesztina római kormányzója és a zsidó Agrippa király előtt kényszerült védekezni. Miután Pál beszámolt róla, hogy ő maga hogyan jutott hitre Krisztusban, Festus felkiáltott: „Bolond vagy te, Pál! A sok tudomány téged örütségbe visz!” (Csel 25:24) Persze nem volt ő elmebeteg, csak Festus képtelen volt különbséget tenni az elmebaj és a Szent Szellem kenete között. Pál olyan szent megszállottsággal mutatta be az örömhírt, hogy a hitetlenek olykor mániákusként könyvelték el – egyszerűen erről volt szó.

Pál a judaizmusban betöltött vezetői pozícióról mondott le, hogy Krisztust hirdesse, ám e veszteséget csekélynek ítélte. (lásd Fil 3:4–10) Az általa alapított és látogatott gyülekezetek szerették őt. A mai napig az ő példája miatt nevezzük el Pálnak a fiainkat. Micsoda tisztesség ez, micsoda örökség!

Szolgálatom utolsó néhány évében Istentől való készletet kaptunk a szegények élelmezésére. Úgy hisszük, Ő nem akarja, hogy az elmaradott országokban élő gyermekei éhezzenek. Tehát több száz óranyi energiát fektettünk abba, hogy az éhínség sújtotta tömegek élelmezését segítő szervezetünket felállítsuk. Persze nem jutunk el mindenkihez, de sok, máskülönben pusztulásra ítélt élet menekülhet meg így.

Igen, Isten inspirálhat bennünk erőteljes, jótékony készletéseket. Betöltheti ezeket Szent Szellemmel, és használhatja mások megáldására.

Ha Isten használ, az egész biztosan értékes cseréje lesz a bűnös kényszereknek! Azonban légy résen; ellenségünk, a Sátán minden lépésedet gátolni fogja ezen az úton. Éppen ezért nézzük most meg közelebbről, hogyan szoríthatod ki a befolyását az életedből!

Tizenegyedik fejezet

Állj ellen a sátáni befolyásoknak!

Az újszövetségi egyház korai időszakának izgalmas napjai tartottak. Jézust már megfeszítették és eltemették, de feltámadt. Sok-sok szem- és fültanú igazolhatta: Ő él – jó páran még meg is érinthették. Azután felemeltetett a mennybe, majd eljött a Szent Szellem, és erővel töltötte be Jézus tanítványainak életét. Péter bátor igehirdetésétől kezdve pedig – ez pünkösöd napján történt – a jeruzsálemi gyülekezet gyorsan fejlődött.

Amellett, hogy az egyház szellemi szükségeket töltött be az evangéliummal, a hívők fizikai szükségét sem hanyagolta el. Az Apostolok cselekedeteiben ezt olvassuk: „Mert szűkölködő sem volt közöttük senki, mert akik földek vagy házak birtokosai voltak, eladván, elhozták az eladottak árát, és letették az apostolok lábainál: aztán elosztatott az egyesek közt, amint kinek-kinek szüksége volt.” (Csel 4:34–35)

Ekkor lépett be a képbe egy Anániás nevű férfi feleségével, Szafirával. Úgy tűnik, őszintén kívánták követni Krisztust, hiszen az Apostolok cselekedetei 5. fejezete alapján arra kell következtetnünk, hogy egyháztagok voltak. Ez azt jelenti, hogy magukévá tették a hitvallást: Jézus a Messiás – ami még nem volt népszerű Jeruzsálemben. Ráadásul másokhoz hasonlóan ők is eladták földbirtokuk egy részét, azzal a szándékkal, hogy a pénzt az egyháznak adományozzák. Ez jó döntés volt, és nem kényszerből született. Szabad elhatározásból tették.

Az Úr és az egyház iránti elkötelezettségük azonban felemás volt, és a Sátán tudta ezt. Bogarat ültetett hát Anániás fülébe: „Nagy összeget kaptál a földért; gondolj csak bele, mi mindenhez kezdhetnél vele, sőt még egy részével is! Egyáltalán szüksége van az egyháznak az egészre? Végére sokan mások is adakoznak – nálad viszont bőven lenne helye annak a pénznek, ahová befektethetnéd! Mi baj származhatna belőle, ha egy részét megtartanád? Amellett egész életedben keményen dolgoztál, és több ilyen esélyed nem lesz! Egy kis jutalomra igazán rászolgáltál, nem?”

Anániásnak tetszett a gondolat, és eldöntötte: a bevétel egy részét megtartja magának. A Sátán következő ötlete ekkor ez volt: „Tudod, kellemetlen lenne elmondani az apostoloknak, amikor odaviszed nekik a pénzt, hogy X összeget kaptál a földért, de csak Y összeget adsz az egyháznak. Még azt a látszatot keltenéd, hogy önző vagy, pedig te tisztában vagy vele, mennyire rászolgáltál, hogy egy keveset visszatarts. Végül is miért ne mondhatnád, hogy Y a teljes vételár a földedért? Ugyan ki cáfolna meg, vagy kit sértene ez a hazugság? Csak egy kis ártatlan füllentésről lenne szó, ami mindenkinek jó szolgálatot tenne.”

Sajnos Anániás vevő volt a hazugságra, a felesége pedig cinkosául szegődött. Istent azonban nem szedték rá. Amikor Anániás elhozta a pénzt az apostoloknak, és elmondta hazugságát azzal kapcsolatban, hogy mennyit kapott a földért, Péter ezt felelte: „Anániás, miért foglalta el a Sátán a te szívedet, hogy megcsald a Szent Szellemet, és a mezőnek árából félretégy? Nemde megmaradva néked maradt volna meg, és eladva a te hatalmadban volt? Miért hogy ezt a dolgot cselekedted a szívedben? Nem embereknek hazudtál, hanem Istennek.” (Csel 5:3–4)

Jól ismert történet ez, és bizonyára most fölidézed, hogy Anániás ekkor holtan esett össze. Egy kevéssel később, amikor Szafira elismételte a hazugságot Péternek, ugyancsak ott helyben meghalt. (Csel 5:7–10) Nem meglepő, amit olvasunk: „És támadt nagy félelem az egész gyülekezetben és mindazokban, akik ezeket hallották.” (11. vers)

Azért elevenítettem most fel ezt a történetet, hogy megmutassam, milyen módszert használt a Sátán abban a helyzetben. Mint mondtam, Anániás és Szafira nyilvánvalóan keresztények voltak. Ugyanakkor azonban szerették a pénzt, ez pedig „minden rossznak gyökere” (1Tim 6:10); olyan probléma, amit Isten kétségkívül meg akart szüntetni, és át is formálta volna őket az Iránta való

nagyobb szeretetre – ha életben maradnak. Ám a Sátán is tudatában volt a szellemi gyengeségüknek ezen a területen. Ezért tervelte ki, hogy Anániás szívéből hazudjon, és nagy gonddal úgy rendezte a dolgot, hogy azt gondolja, az egész az ő ötlete. (Hiszen még egy testi keresztény is valószínűleg elveti azt a gondolatot, amelyről tudja: az ördögtől származik.)

A Sátán nemcsak azt vitte keresztül, hogy Anániás a maga ötleteként fogadja a hazugságot, hanem azt is elhitette vele, hogy rendjén való hazudni. Ahogyan Ádámba és Évába is beoltotta a gondolatot, miszerint okos dolog áthágni Isten parancsát és enni a tiltott fáról, mert ezáltal bölcsesé lesznek – ugyanúgy Anániásnak is bogarat ültetett a fülébe: abból mindenki csak nyer, ha hazudik a föld vételárával kapcsolatban.

Ez állandó taktikája az ördögnek. „Mikor hazugságot szól, a sajátjából szól, mert hazug és hazugság atyja” – mondta róla Jézus. (Jn 8:44) Ezért tisztán kell tartanod a gondolkodásodat, mégpedig úgy, hogy horgonyt vetsz Isten Igéjében, ahogyan erről a legutóbbi fejezetben szóltam. Csak így tudod felismerni a Sátánt, amikor megpróbál meggyőzni arról, hogy a bűn – a kényszeres kívánságokat is beleértve – nem is olyan rossz, sőt akár „szellemi” is lehet.

Az amerikai kincstár ügynökeinek egyik feladata a hamisítók lefülelése és működésük megakadályozása. Ehhez egy ügynöknek fel kell ismernie a hamis bankjegyeket. Az Államkincstár rájött valamire: a lehatékonyabban úgy képezhetik ki az ügynököket erre a feladatra, ha megtanítják őket az eredeti bankjegy abszolút biztos felismerésére. Ily módon annyira jól tudják, hogy néz ki az igazi, hogy azonnal kiszúrják a hamisakat. Abban a minutumban észreveszik, ha a pénz nyomása nem teljesen megfelelő, vagy rossz fajta papírt használtak hozzá.

Hasonló módon Isten Igéjének alapos ismerete vértéz fel téged azzal a képességgel, hogy a Sátán hazugságait azon nyomban leleplezd. Ha elmélyedsz a Szentírás tanulmányozásában, az sokkal hatékonyabb „hazugságdetektorrá” tesz – nem beszélve e tevékenység közvetlen szellemi hasznáról –, mintha folyton magukat a sátáni hazugságokat kutatnád. Fontos azonban szüntelenül résen lenned: ne feledkezz meg soha a tényről, hogy az ördög briliáns hazudozó! Ezért írta Pál a korinthusi hívőknek: „Félek azonban, hogy amiként a kígyó a maga álnokságával megcsalta Évát, akként a ti gondolataitok is megrontatnak és eltávolodnak a Krisztus iránt való egyenességtől.” (2Kor 11:3)

Nagy ellenségünk folyton-folyvást keresi a módját, hogy tönkretegyje a házasságokat (lásd 1Kor 7:5). Megvakítja a megtérés előtt álló emberek szellemi szeméit (lásd 2Kor 4:4), és elfeledteti velük az evangélium igazságát még akkor is, ha éppen hallják (lásd Lk 8:12). Mindaddig, amíg képes megosztani figyelmünket és összezavarni gondolatainkat, ellenállhatatlan, romlott kívánságokkal is körül tud bátyázni, és szellemileg hatástalan, az Úr iránt közönyös állapotban tarthat bennünket.

Ismerd meg az ellenségedet!

Miközben azon töprengsz, hogyan is küszöbölhetnéd ki életedből a sátáni befolyásokat, fontos tisztában lenned az ellenség természetével. Először is, ő nem isten, nem egyenlő az Úrral. Hozzánk hasonlóan ő is teremtett lény, de nem ember, hanem angyal – magának Isten trónjának a befedezésére, azaz őrzésére rendelt kerubok egyike volt (lásd Ez 28:14), mégpedig különösen elragadó, vonzó megjelenésű. „Feddhetetlen voltál útaidban attól a naptól fogva, amelyen teremtettél, míg gonoszság nem találtatott benned – mondja Ezékiel. – Szíved felfuvalkodott szépséged miatt, megrontottad bölcsességedet fényességedben.” (Ez 28:15,17)

A Sátán hihetetlen kevélységét Ézsaiás próféta így jellemezte: „Miként estél alá az égről fényes csillag, hajnal fia? Levágattál a földre, aki a népeken tapostál! Holott te azt mondtad szívedben: Az égbe megyek fel, az Isten csillagai fölé helyezem ülőszékemet, és lakom a gyülekezet hegyén

messze északon. Felibük hágok a magas felhőknek, és hasonló leszek a Magasságozhoz.” (Ézs 14:12–14)

A Jelenések 12:4 arra enged következtetni, hogy amikor a Sátán föllázadt Isten ellen, az angyalok harmadrészét a maga oldalára állította. Hadd kérdezzem meg tőled: ha meg tudta győzni Isten minden harmadik angyalát, hogy megpróbálják az Urat letaszítani a trónjáról, akkor mire képes az angyalokhoz viszonyítva oly erőtlén emberi lényekkel szemben?

Ám mint jogerős ítélet alatt álló lázadónak a sorsa megpecsételtetett, még ha jelenleg aktívan gátolhatja is Isten munkáját. „Pedig a sírba szállsz alá, sírgödör mélységébe! Akik látnak, rád tekintenek, és elgondolják: Ez-e a föld ama háborgatója, aki királyságokat rendített meg? Aki a föld kerekességét pusztasággá tette, városait lerontotta és foglyait nem bocsátotta haza?” (Ézs 14:15–17)

A Szent Szellem inspirációja alatt a jövőbe tekintve János apostol így írt: „És az ördög, aki elhitette őket, vetteték a tűz és kénkö távába, ahol van a fenevad és a hamis próféta, és kínoztatnak éjjel és nappal örökkön örökké.” (Jel 20:10)

A Sátán veresége azonban nem a jövőben történik. Jézus feltámadása megsemmisítő csapást mért rá (lásd Kol 2:15). Minthogy pedig Krisztusban vagyunk, osztozunk az Ő győzelmében (lásd Róm 6:5). Ezért írhatta Jakab: „Engedelmeskedjete az Istennek; álljatok ellene az ördögnek, és elfut tőletek. Közeledjete az Istenhez, és közeledni fog hozzátok.” (Jak 4:7–8) Isten nem ad olyan parancsot, amelynek ne tudnánk engedelmeskedni. Ha tehát alávetjük magunkat az Úrnak és közeledünk Hozzá, a Sátán el fog menekülni. Újra azzal az elvvel találkozunk, hogy a jó választása lényeges része a gonosztól való szabadulásnak.

Az Efézusi levélben Pál a következőt mondta: „Se az ördögnek ne adjatok helyet!” (Ef 4:27) A római hívőknek (és nekünk is) pedig ezt a parancsot adja: „Ne győztesse meg a gonosztól, hanem a gonoszt jóval győzd meg!” (Róm 12:21) Ezek a versek – a Jakab levél negyedik fejezetével és sok más bibliai passzussal együtt – azt állítják, hogy tudsz nemet mondani az ördögnek. Nem ő az urad! Szilárdan ellenállhatsz a kísértéseknek és hazugságoknak, amiket az utadba vet, mert „nagyobb, az, aki bennetek van, mint az, aki e világban van”. (1Jn 4:4)

Mindezt a Sátán is tudja, de ez nem jelenti azt, hogy könnyedén feladja. Megpróbál átverni, hogy azt gondold, még mindig a kontrollálhatatlan kívánságok hálójában vergődsz, és a jövőben is ez lesz a sorsod. Sajnálatos módon sikerült elhítenie sok kereszténnyel, hogy a Krisztusban való győzelem csak agyszülemény, és nem naponta megélhető realitás.

Larry Christenson író világosan bemutatja ezt a realitást. A Sátánt mint „régii háziurat” ábrázolja: „Képzeld el, hogy egy apartmanban élsz, és a főbérlet igazán megkeseríti az életedet. Felháborítóan magas lakbért követel, és ha nem tudsz fizetni, uzsorakamatra ad kölcsön, hogy még mélyebb adósságba verjen. Az éjszaka és a nappal bármely órájában betolakodik a lakrészedbe, kedvére tör-zúz és szemetel, s aztán még jól meg is büntet, mondván, hogy nem tartod be a szerződési feltételeket. Az életed valóban nyomorúságos.

Azután arra jár valaki, és közli veled: »Megvettem ezt a házat, én vagyok az új tulajdonos. Tovább élhetsz itt, ameddig csak akarsz, még hozzá ingyen és bérmentve. A lakbért is kifizettem ugyanis. Én is itt fogok élni veled, a gondnoki lakrészben.«

Micsoda öröm! Megmenekültél! Kiszabadultál a régi háziúr karmai közül!

De mi történik? Szinte alig volt időd élvezni újonnan talált szabadságodat, amikor egy koppantást hallasz az ajtón. És ott áll megint ez az alak – az előző főbérlet! Alattomosan, fenyegetőzve és követelőzve, mint mindig! Közli veled, hogy a lakbérért jött.

Mihez fogsz most? Fizetsz neki? Hát persze, hogy nem! Akkor talán kimész, és orrba vágod? Nem, sokkal nagyobb termetű nálad.

Ehelyett határozottan kijelented: »Az új tulajdonossal kell rendeznie a dolgot.« Erre talán üvöltözni fog veled, vagy fenyeget, esetleg hízelgéssel próbálkozik, de te egyre csak annyit mondasz csendesen: »Rendezze az új tulajdonossal!« Ha tucatnyi alkalommal visszajön, és mindenféle fenyegetéssel és érveléssel áll elő, törvényesnek látszó papírokat lobogtat az orrod előtt, akkor is egyszerűen közlöd vele, újra és újra: »Az új háziúrral kell megegyeznie!« Végül aztán nem marad más választása; ő is nagyon jól tudja. Ezért egyre csak abban reménykedik, hogy blöffökkel és fenyegetéssel becsaphat, elhitetheti veled, hogy az új főbérő nem is törődik az ügygel.³⁰

Mint Christenson rámutat, a Sátán félelmetes ellenfél. Nem tanácsos vele kukoricázni. Ostobaság arra gondolni, hogy egyedül is legyőzheted – az ilyen próbálkozás csak katasztrófához vezetne, mert „sokkal természetesebb, mint te”. Ezért húzódj közelebb Istenhez imádkozva és Igéjében bízva, majd mondd meg a Sátánnak, hogy beszéljen Jézussal, ha úgy gondolja, valami követelése van veled szemben! Nem testi, emberi eszközökkel nyered meg a szellemi csatákat, hanem úgy, ha magának a Mindenhatónak az erejére támaszkodsz. Egy bölcs ember ezt mondta egyszer: „Ha a kísértés legyőzéséhez segítségül hívod Jézust, az mások szemében gyengeségnek tűnhet. A démonok azonban főnökükkel együtt tudják: ez a veszítet jelenti.” Júdás levele az Újszövetségben jól érzékelteti a Sátán erejét, amikor a hittől való elszakadásról, valamint a jó és gonosz angyalok küzdelméről szól. A 9. versben olvassuk: „Pedig Mihály arkangyal [Isten legfelsőbb és leghatalmasabb angyalainak egyike], mikor az ördöggel vitatkozván Mózes teste felett vetélkedett, nem mert arra káromló ítéletet mondani, hanem azt mondta: Dorgáljon meg téged az Úr!”

Amikor Mózes, Isten embere meghalt, „eltemette [Isten] őt a völgyben, a Moáb földjén, Béth-Peórral átellenben; és senki sem tudja az ő temetésének helyét e mai napig”. (5Móz 34:6) A Sátán nyilván megpróbálta ellopni Mózes testét, talán azért, hogy gyűlöletében valamiképp beszennyezze, hiszen ez az ember nem akármilyen tövis volt az oldalában. Mihály pedig ott volt a helyszínen, hogy megvédje a testet. Egyedül azonban nem tudott megbirkózni az ördöggel, ezért segítségül kellett hívnia az Úr nevét.

Ha így történt Isten arkangyalával, mennyivel inkább így kell lennie a mi életünkben is! Hosszú-hosszú ideje szolgálók távoli földrészekén, ahol sokszor üztem démonokat az emberekből. Első kézből szerzett tapasztalatból mondhatom: nem én tudom távozásra kényszeríteni a gonosz szellemeket. Kizárólag az ima műveli ezt velük – amikor segítségül hívom az Urat és az Ő mindenható erejét. Jézus ugyanerről beszélt a tanítványoknak. (lásd Mk 9:14–29)

Szellemi fegyverzet

Ne feledd azonban: amilyen mértékben rászorulsz Isten segítségére, Isten épp annyira számít rá, hogy te is teszed a dolgod. Már jóval azelőtt igent mondhatsz Istennek, hogy egyáltalán eljutottál volna arra a pontra, ahol a Sátánnal és a kísértésekkel szembe kell szállnod. Ezt úgy teheted meg, ha felkészülsz a harcra, amely elkerülhetetlenül előtted áll – magadra öltöd a szellemi fegyverzetet, amellyel Ő felszerelt téged.

„Öltözzétek föl az Istennek minden fegyverét, hogy megállhassatok az ördögnek minden ravaszágával szemben. Mert nem test és vér ellen van nekünk tusakodásunk, hanem a fejedelemségek ellen, a hatalmasságok ellen, ez élet sötétségének világbírói ellen, a gonoszság szellemei ellen, melyek a magasságban vannak. Annakokáért vegyétek föl az Istennek minden fegyverét, hogy ellentállhassatok ama gonosz napon, és mindeneiket elvégezvén megállhassatok. Álljatok hát elő, körülövezvén derekatokat igazlelkűséggel, és felöltözvén az igazságnak mellvasába, és felsaruzván lábaitokat a békesség evangéliumának készségével; mindezekhez

³⁰ Larry Christenson, *The Renewed Mind* (Minneapolis: Bethany Fellowship, 1974). 41-42. o.

fölvevén a hitnek paizsát, amellyel ama gonosznak minden tüzes nyilát megolthatjátok; az üdvösségnek sisakját is fölvegyétek, és a Szellemnek kardját, amely az Isten beszéde.” (Ef 6:11–17)

Az az igazság, amelyről itt szó van, az Isten Igéjének igazsága. Jézus ezt mondta: „Ha ti megmaradtok az én beszédemben, bizonytal az én tanítványaim vagytok; és megismeritek az igazságot, és az igazság szabadokká tesz titeket.” (Jn 8:31–32)

Az igazság mellvértje az istenfélő normáknak való örömteli elkötelezettség. Amikor minden utadat Isten irányítja, az ördög semmiféle bűnös vagy ellenőrizetlen szokásba nem kapaszkodhat bele az életedben; semmi ilyet nem tud kihasználni, hogy a zabolátlan vágyak hálójába vonszoljon. Az evangélium békessége az a jó hír, hogy akárhányszor estél is el, Jézus már kieszközölte békességünket az Atyával. Ha elbuktál, nem kell a földön maradnod – rendelkezésedre áll egy isteni erőforrás, amelyhez hozzáférhetsz, amikor csak akarod.

A hit pajzsa az a biztosíték, hogy az éppen elszennvedett kísértésektől és attól függetlenül, hogy milyen kemény a harc, vagy pillanatnyilag mit sugallnak az érzelmeid, Isten veled van, szeret téged, és mindig az Ő parancsainak való engedelmség az igazi boldogsághoz és tartós örömhöz vezető út. Az a tudat, hogy meg vagy váltva – Jézus vére volt a váltságdíjad, hogy többé ne magadnak élj –, tisztán tartja a gondolkodásodat és értékrendedet. Ez az üdvösség sisakja. A Szellem kardja, Isten Igéje pedig rövidre zárja a Sátán összes hazugságát – és saját okoskodásaidat, felszínre hozva indítékaidat és mindazt, amire sóvárogsz.

Ilyen szellemi fegyverzettel felszerelve haladhatsz előre az Úrban, bízva a győzelemben. Ám ha bármi repedés van a fegyvereken, a Sátán megtalálja, ebben biztos lehetsz, és e sebezhető pontokra fogja zúdítani a támadását.

Jézus példája

Az egyik ismertebb bibliai passzus Jézus megkísértése a pusztában. A Lukács evangélium 4. fejezetében találjuk a történetet. Szép példája ez annak, ahogyan a sátáni befolyásnak ellene kell állni.

Káprázatos történet ez, mert a Sátán tisztában volt azzal, hogy Jézus teljesen Isten, ugyanakkor teljesen ember is. Egyebek közt ez azt jelenti, hogy hozzánk hasonlóan Ő is elfáradt, megéhezett, megharagudott vagy szorongás alá került – csak hogy mindezekben sem vétkezett soha. Ez utóbbin a Sátán eltökélten próbált változtatni. A Szent Szellem pedig a kísértés helyére vezette Jézust, nyilván azért, hogy a próba idején segítsen Jézusnak mint embernek elmélyíteni odaadását az Atya iránt.

Jézus negyven napig böjtölt a pusztában, természetes hát, hogy ugyancsak megéhezett. Azonkívül – ember lévén – el is bátortalanodhatott egy kicsit, azon tűnődve, vajon igazán mellette van-e az Atya. A Sátán e két gyengeségre építve mondta: „Ha Isten Fia vagy, mondd e kőnek, hogy változzék kenyérré!” (3. vers)

Való igaz, a Megváltó adhatott volna ilyen parancsot, és a kő abban a pillanatban kenyérré is változott volna. Ez a tett azonban az Atya szeretetébe és tökéletes akaratába vetett hitének hiányosságára mutatott volna rá. Jézus tudta: akkor és ott az Atyának fontosabb célja is volt a számára, mintsem hogy megtöltse a gyomrát, és demonstrálja isteni erejét az ördögnek (aki egyébként már pontosan tisztában volt Jézus kilétével).

Jézus tehát a Szentírásból vett idézettel válaszolt, ami kifejezte, mit tart fontosabbnak: „Meg van írva, hogy nemcsak kenyérral él az ember, hanem az Istennek minden Igéjével.” (4. vers)

Ekkor a Sátán az egész világ fölötti hatalom ajánlatával próbálta megvesztegetni Jézust, mert tudta, Neki szándékában áll azt megszerezni (lásd 5–7. versek). „Mindössze” annyit kellett volna tennie, hogy térdre borulva imádjja az ördögöt.

Jézus tudta: a javaslat mögött két szörnyen rossz dolog áll. Először, az Atya teljesen más utat jelölt ki számára a világ fölötti hatalomhoz, és ez az út a kereszten át vezet (lásd Ef 1:19–23). Ha kapva kapna a Sátán ajánlatán, az Isten akaratának elutasítását jelentené, és a kereszttől való menekülés kísérlete lenne. Másodszor pedig, az Úr természetesen megparancsolta már évezredekkel korábban: „Ne legyenek néked idegen isteneid én előttem... Ne imádd és ne tiszteld azokat, mert én, az Úr, a te Istened féltőn szerető Isten vagyok.” (2Móz 20:3–5)

Ennek értelmében Jézus felháborodva utasította el a sátáni ajánlatot: „Távozz tőlem, Sátán, mert meg van írva: Az Urat, a te Istenedet imádd, és csak neki szolgálj!” (8. vers)

Végül aztán az ördög a Szentírással való visszaélés csapdájába akarta csalni Jézust. Ha valaha kételkedtél abban, hogy az ördög ért ahhoz, hogy céljai érdekében a Szentírást kicsavart, ám vonzó módon idézze, csak nézz a 9–11. versekre! Feltételezte, hogy emberi büszkeség és félelmek Jézusban is vannak, és ezeket a gyarlóságokat vette most célba: felszólította, hogy nyújtson valami olcsó bemutatót istenségéről. Ez azonban semmi értelmes célt nem szolgált, és Jézust pusztán a gonosz bábójává alacsonyította volna.

Jézus ismét bibliai idézettel válaszolt, ám az Ő szájában ez Isten Igéjének igazsága, s nem csupán betűje volt: „Megmondatott: Ne kísérsd az Urat, a te Istenedet!” (12. vers)

Minden kísértést a Szentírás igazságával vert vissza. Ő nem megtévesztésre és manipulálásra kiválasztott passzusokat idézett, hanem helyesen hasogatta az Igét, olyan módon, ami Isten akaratát tükrözte. Így közeledett Istenhez – a szívébe és gondolataiba zárt Ige által –, s az ördögnek a játszmát föladva távoznia kellett. Ugyanígy jutunk mi is győzelemre fölötte.

Tarts ki mindenáron!

Fontos még egy leckét megtanulni Jézus megkísértésének előbb idézett példájából, ez pedig az, hogy ki kell tartanod. Ha minden szükségeset megtettél, akkor sem jön könnyen a győzelem. Már beszéltem arról, hogy a Sátán szeret vissza-visszajárni hozzád – megpróbálja újra ellenőrzése alá vonni az életedet. Minden biztonnal Jézus is ezt tapasztalta. Ő azonban kőkeményen kitartott, és ugyanígy kell tenned neked is. Kísérthet az ördög, ahányszor csak akar, és az sem számít, hányszor próbál győzködni arról, hogy sose szabadulhatsz zabolátlan vágyaidtól – te szilárdan vedd meg a lábad az Úrban, s onnan tapodtat se mozdulj!

Figyeld meg, mi áll az evangéliumban: Jézust a Szent Szellem a pusztába vezette, ahol „negyven napig kísértetett az ördögtől”. (Lk 4:2) A negyven nap során – már a részletesen leírt három kísértés előtt is – a Sátán végig környékezte Őt, egyik vonzó ajánlattal a másik után. A három „nagyágyút” a végén vetette be, amikor Jézus már közel volt a kimerüléshez.

És mintha az ördögi molesztálásokból nem lett volna elég, a történet végén ezt olvassuk: „És elvégezvén minden kísértést az ördög, eltávozott tőle egy időre.” (13. vers, kiemelés a szerzőtől) Azaz, bár akkor a Sátán elment – Jézus egy szusszanásnyi időre megkönnyebbülhetett –, a szemét rajta tartotta, és ugrásra készen várta a következő lehetőséget a kísértésre. Ha rajta múlik, egy pillanatnyi nyugalmat sem hagyott volna Jézusnak.

Csakhogy Ő szilárdan ellenállt minden kísértésnek, dicsőség az Úrnak! Az Atya segítségével kivívta a győzelmet, élve az általa biztosított szellemi fegyverzettel, és előttünk is ott áll ugyanez a lehetőség. A Sátán hatalmas és álnok ellenség, aki semmit sem akar jobban, mint bűnösen fékevesztett vágyak fogságában tartani. Az Úr azonban, aki szeret bennünket, és kívánja látni, ahogy élvezzük az általa adott szabadságot, erősebb nála!

Tizenkettedik fejezet

Kérj segítséget!

A második világháború vége felé az amerikai bombázók megállás nélkül, tonnaszám szórták a robbanóanyagot Japánra, hogy az ellenséget térdre kényszerítsék. A japánok persze megpróbálták lelőni a gépeket légelhárító ágyúikkal.

1945. június 1-jén az egyik B-52-est is találat érte Tokió fölött. A légelhárító lövedék leszakította a gép fél orrát. Az ülésbe szíjazott pilóta halott volt. A másodpilóta bal karja bénán csüngött, a testét vér borította – ilyen állapotban küzdött azért, hogy az óriási gépet ellenőrzése alatt tartsa. A műszerfalon semmi sem működött; fogalma sem volt róla, mekkora sebességgel, milyen irányban és magasságban haladnak. Nem remélhette, hogy visszatalál a bázisra, Iwo Jima szigetére, amelyet az amerikai tengerészgyalogosok csak pár hónappal korábban foglaltak el a japánoktól. Ha viszont katapultáltak volna az ellenséges terület fölött, az egészen biztosan a teljes legénység fogságához vagy halálához vezetett volna.

Mikor már minden teljesen reménytelennek látszott, két amerikai P-62 Black Widow éjszakai vadász tűnt elő a semmiből. Jobbról-balról a bombázó mellé szegődtek, majd visszavezették a sérült gépet a több mint ezer kilométerre levő támaszpontra, ahol épségben landolt.

Közel negyven évvel később, 1984-ben a három repülőgép legénysége összejött Kaliforniában. Megemlékeztek arról a napról, amelyen a bombázón szolgálatot teljesítő katonák már-már lemondtak életükről, amikor bajtársaik a segítségükre jöttek, és koordinálták őket, míg biztonságban földet nem értek.³¹

Ahogy a B-52 legénységének segítségre volt szüksége, hogy egy darabban visszaérjenek a bázisra, ugyanúgy nekünk is szükségünk van a segítségre fékevesztett kívánságaink legyőzéséhez.

Noha egyeseknek (ők igen kevesen vannak) sikerül összeszedni az akaraterejüket, és maguktól is áttörésre jutnak – legalábbis egy időre –, a legtöbben támogatásra szorulunk, és ezt Isten is így látja helyesnek.

Önmagunkban túlonn túl könnyű áldozatul esni a sátáni megtévesztésnek, ellustulni, belefáradni a küzdelembe, vagy azt gondolni, hogy célba értünk, jöllehet még menetelnünk kell tovább. A megfelelő segítséggel azonban sokszorta jobbak az esélyeink a tartós sikerre.

A keresztény társak segítsége

A szükséges segítséget egyfelől hívő társainktól kapjuk, akik ismernek minket, és akikkel rendszeresen tartalmas és mélyreható beszélgetéseket folytatunk. A kicsoportos bibliatanulmányozó összejövetelek kitűnő lehetőséget nyújtanak erre, de barátságok vagy bibliaiskolai foglalkozások is segíthetnek.

Tény, hogy Isten mindannyiunkat egy test tagjaivá tett, úgy, hogy egymásra szorulunk (lásd 1Kor 12.) Szükségünk van egymásra, gondoskodnunk kell egymásról. „Új parancsolatot adok nektek – mondta Jézus –, hogy egymást szeressétek; amint én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást. Erről ismeri meg mindenki, hogy a tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok.” (Jn 13:34–35) „Egymás terhét hordozzátok, és úgy töltsétek be a Krisztus törvényét” – tanított Pál apostol is. (Gal 6:2) „Miképpen egyik vassal a másikat élesítik, akképpen az ember élesíti az ő barátjának orcáját.” (Péld 27:17) Jakab apostol pedig

³¹ Jack Gullede, *Inspirational Talks* (Nashville: Broadman 1986) 34-35. o.

hozzáteszi: „Ha ellenben megtartjátok a királyi törvényt az Írás szerint: Szeressed felebarátodat, mint tenmagadat, jól cselekesztek.” (Jak 2:8)

Mi az a különleges segítség, amellyel egymást támogathatjuk az elnyomás alatt tartó vágyak leküzdésében? Ennek egyik módja egyszerűen az, hogy találkozunk, megosztjuk egymással, mi történik az életünkben, és bátorítjuk egymást. „És ügyeljünk egymásra, a szeretetre és jó cselekedetekre való felbuzdulás végett, el nem hagyván a magunk gyülekezetét, amiképpen szokásuk némelyeknek, hanem intvén egymást annyival inkább, mivel látjátok, hogy ama nap közelget.” (Zsid 10:24–25)

Amikor zabolátlan vágyainkkal küzdünk, hajlamosak vagyunk azt gondolni, hogy teljesen magunkra maradtunk, és azt képzeljük, csak mi nem tudunk zöld ágra vergődni az adott gyengeséggel. Amikor viszont összejövünk és őszintén feltárjuk a problémákat, ráébredünk: nem vagyunk egyedül. Ezt tudni már önmagában is vigasztaló.

Ám ennél még sokkal többet nyerünk: más hívóktól megtudhatjuk, hogy őket mi segítette legjobban a győzelemben. Ösztönzést kapunk, hogy újítsuk meg elkötelezettségünket az Úr iránt: indítékaink akkumulátora feltöltődik. Reménységünk megújul abban, hogy mennyei segítséggel a bűnös késztetéseket Istentől származó vágyakra cserélhetjük. Azok a keresztények, akik ugyanolyan küzdelmeken mentek keresztül, világosabban megmutathatják, hol dőlünk be a Sátán hazugságainak.

A nálunk több tapasztalattal rendelkezők bátorítása és bölcsessége mellett egymás feltétlen elfogadására is szükségünk van, és meg is kaphatjuk ezt. Az ördög el akarja hitetni velünk, hogy ha egy bizonyos bűnnel küzdünk – akár el is esünk benne gyakran –, Isten leír minket és kárhozzat. Sajnos mi keresztények sokszor a Sátán igazát erősítjük, mert készségesen kárhozzatjuk egymást. (Valaki egyszer megjegyezte: az egyház az egyetlen alakulat, ahol a saját sebesülteket lelövik.)

Jézus azonban szigorúan intett az ilyen magatartás ellen: „Ne ítéljetek, hogy ne ítéltessetek! Mert amilyen ítélettel ítélték, olyannal ítéltettek, és amilyen mértékkel mérték, olyannal mérnek nektek. Miért nézed pedig a szálkát, amely a te atyádfia szemében van, a gerendát pedig, amely a te szemedben van, nem veszed észre? Avagy mi módon mondhatod a te atyádfiának: Hadd vessem ki a szálkát a te szemedből! – holott íme a te szemedben gerenda van? Képmutató, vedd ki előbb a gerendát a te szemedből, és akkor gondoldj arra, hogy kivessed a szálkát a te atyádfiának szeméből!” (Mt 7:1–5)

Míg buzgón keressük, miként élhetünk az Úrért, a megbocsátás és helyreállítás szellemében kell kapcsolódnunk egymáshoz. Jézus egyértelművé tette, hogy Isten nagyon komolyan veszi ezt a dolgot: „Mert ha megbocsátjátok az embereknek az ő vétkeiket, megbocsát néktek is a ti mennyei Atyátok. Ha pedig meg nem bocsátjátok az embereknek az ő vétkeiket, a ti mennyei Atyátok sem bocsátja meg a ti vétkeiteket.” (Mt 6:14–15)

Amikor Pál apostol arról ír a korinthusiaknak, hogy meg kell bocsátaniuk egy bizonyos személynek, egy külön okot is ad: „Akinek pedig megbocsátok valamit, én is: mert ha én is megbocsátottam valamit, ha valakinek megbocsátottam, ti értetek cselekedtem Krisztus színe előtt; hogy meg ne csaljon minket a Sátán, mert jól ismerjük az ő szándékait.” (2Kor 2:10–11, kiemelés a szerzőtől)

A Sátánnak az az egyik kedvenc, a hívők megtévesztésére és gyülekezetek tönkretételére alkalmazott taktikája, hogy kiépíti bennük az engesztelhetetlenség szellemét – nem tudnak megbocsátani valami sérelmet, pedig gyakran csekélyeségről van szó, ha pártatlanul nézzük. Egymás után sorolhatnám a szomorúnál szomorúbb történeteket olyan ízekre szakadt gyülekezetekről, ahol a keresztények nem voltak hajlandók megbocsátani és felejtetni. Bizonyára te is tudsz ilyeneket, de ez itt nem alkalmas hely a taglalásukra. Most csak annyit akarok

mondani, hogy ha a Biblia tanítását követjük, és megbocsátunk egymásnak, ahogy kell, beismerve, hogy mindannyian tökéletlenek vagyunk, és megvan a magunk harca a bűnnel, akkor a gyülekezet olyan helyé válik, ahol szeretetteljes fogadtatásra találunk – erre szükség van a problémákkal való őszinte szembenézéshez és ahhoz, hogy segítséget találjunk a leküzdésükhöz. Peter De Vries a következő megállapítással fejezi taláta a szöveget: „Nem azért élünk itt a földön, hogy keresztülnézzünk egymáson, hanem hogy kiálljunk egymásért a végsőkig.”

A bátorítás és az elfogadás helyet készít annak az állapotnak, amelyben az ember felelősségre vonható, az elszámoltathatóság pedig rendkívül üdvös dolog a gyógyulási folyamatban. Tegyük fel például, hogy a csillapíthatatlan étvágygal van problémád. Túl sokat eszel, amikor éhes vagy, ráadásul folyton hizlaló csemegéket majszolsz akkor is, ha tele a gyomrod. Ezért aztán túlsúlyos vagy, s csak lagymatag és rövid életű erőfeszítéseket teszel a fogyás érdekében. Ha azonban megengeded egy személynek vagy csoportnak, hogy felelősségre vonjon, ugrásszerűen megnő az esélyed a sikerre.

Mondjuk beleegyezel, hogy minden héten találkozz a pártfogó csoportoddal, és beszámolj előttük minden olyan esetről, amikor eltértél a diétától az előző hét nap során. Azt is elmondod, hogy ezen idő alatt mennyit vesztettél vagy gyarapodtál súlyban. Vajon a tudat, hogy három nap múlva el kell számolnod, segít neked ellenállni a doboz jégkrém késő esti kísértésének? Naná, hogy segít! Ez az, ami miatt a felelősségre vonást alkalmazó fogyókúra programok messze hatékonyabbak az olyan terveknél, amelyeknek követésében csak magadra támaszkodsz.

Az elszámoltathatóság a kulcsa az Anonim Alkoholistákhoz hasonló csoportok sikerének is. E szervezet tagjai hetente legalább egyszer találkoznak, amikor őszintén feltárják egymás előtt gyengeségeiket, elmondják, hogyan zajlik az életük, és erőt merítenek a társaktól. Minden új tag a program valamelyik tapasztalt résztvevőjének szárnya alá kerül, aki pártfogójaként működik, és éjjel-nappal elérhető, hogy segítsen ellenállni az alkohol kísértésének. Gyakran az ilyen egyéni elszámoltathatóság az, ami a mérleget a siker vagy a kudarc irányába billenti – az alkohol utáni sóvárgás közvetlen pillanatában és hosszú távon egyaránt.

Hasonlóképpen neked is segíthet nemet mondani a kísértésnek – bármilyen kívánság zsarnokoskodik is az életedben –, ha számadási felelősséggel tartozol egy egyénnek vagy csoportnak.

Természetesen mindenekelőtt ima útján segíthet egy keresztény, és ez lehet a legfontosabb a támogatás valamennyi módja közül. Isten hallja és megválaszolja az egységben élő keresztények imáit. „Ismét mondom néktek, hogy ha ketten közületek egy akaraton lesznek a földön minden dolog felől, amit csak kérnek, megadja nékik az én mennyei Atyám” – mondta Jézus. (Mt 18:19) Jakab pedig ezt írja: „Valljátok meg bűneiteket egymásnak és imádkozzatok egymásért, hogy meggyógyuljatok: mert igen hasznos az igaznak buzgóságos könyörgése.” (Jak 5:16)

Óriási áldás hallani, amint valaki az Úr elé emel imában. Sokkal nagyobb reménységet olt beléd, mint amikor egyedül imádkozol. Ami azt illeti, könnyen lehet, hogy a sikered útján ez lesz a vízváltató.

1972 őszén egy keresztény hölgy – nevezzük Susannek – azt tervezte, hogy eldobja magától az életet. Mélyen depressziós és boldogtalan volt, és úgy tűnt, számára az öngyilkosságon kívül már nincs más megoldás. Két gyermeke a lázadás útjára lépett, a férje pedig ahelyett, hogy mellette állt volna, teljes közönybe burkolózott. Susan egyedül volt, és nagyon gyámoltalannak érezte magát. Nyugtatókon és altatókon élt, csak így volt valami könnyebbége. Végül eljutott arra a pontra, hogy semminek sem látta már értelmét.

„Véletlenül” úgy döntött – azon a napon, amikor meg akarta ölni magát –, hogy elmegy egy női összejövetelre a gyülekezetben. Ott ült, de nem énekelt együtt a többiekkel, csak csendesen sírt. A közös étkezésben sem vett részt, de egy asszony azt ajánlotta, hogy menjenek át az imahelyiségbe lelkipozásra. Susan erősen vívódott, vajon így kell-e tennie, mert nem állt szándékában bárkinek is elmondani, mire készül.

Végül mégis átment, négy másik hölgy társaságában. Együtt olvasták a Bibliát, majd imádkoztak. Térdre esve kiáltottak az Úrhoz, hogy szabadítsa meg Susant önmaga elpusztításának vágyától, és adjon neki erőt szembenézni a próbákkal az életében. Susan egy órán át küzdött az érzéseivel, míg a többiek könyörögtek.

Mire ez az idő véget ért, Susan teljesen kicserélődött. Már nem a halál látszott a problémák kezelése egyetlen vagy legjobb módjának. „Egész életemben sosem éreztem magam ilyen elevennek” – mondta. Persze a harcai nem értek véget egy csapásra, ám most már szemernyi kétely nélkül hitte: Isten az ő oldalán áll. „Bár még több pofont kaptam a Sátántól – írta –, elmondhatom: Isten mindent elrendez, mert Ő az erejét valóban az emberi erőtlenség közepette mutatja meg. Van ugyan egy egészségügyi problémám, de a depresszióknak vége!”³²

Az ima egyszerűen a leghatalmasabb erőforrásunk, és mikor egymásért közbenjárunk, Isten csodálatos dolgokat tesz válaszul. Nagyon élvezi, ha így avatkozhat be a gyermekei életébe!

A hívő társainktól kapott buzdítás, bölcsesség, segítőkész elszámoltatás és ima – mindezek hathatós eszközök a fékezhetetlen kívánságok legyőzéséhez. Isten valóban megáldott azzal, hogy a hívők olyan testületébe keresztelt be bennünket, amelyben a tagok támogatják egymást. Az ilyenfajta közösség – ebben nincs semmi meglepő – áll a világ legnagyobb keresztény közösségének, a Paul Yonggi Cho által pásztorolt koreai Yoido Teljes Evangéliumi Gyülekezetnek elképesztő növekedése mögött. (A könyv amerikai kiadása óta Cho pásztor Davidre változtatta a nevét – fordítói megjegyzés.)

Cho gyülekezetében minden egyháztag házicsoportba jár; egy-egy ilyen kisközösséget tizenöt vagy annál kevesebb család látogat. Cho pásztor elmondja, mi történik, amikor összejönnek:

„Ezek a tagok minden héten a szomszédságukban működő csoportban találkoznak, ahol alkalmuk van dicsérni az Urat, együtt imádkozni és Bibliát tanulmányozni, a Szent Szellem ajándékaival szolgálni, csodákat és gyógyulásokat látni, és élvezni a szeretetteljes testvéri közösséget.”³³

Ennek következtében – folytatja Cho – a Yoido Gyülekezet tagjai buzgó keresztények, folyamatos ébredésben élnek az év 365 napját.³⁴ Amikor ugyanilyen kapcsolatba kerülünk más keresztényekkel, mi is élvezhetjük az ébredéssel járó áldásokat minden nap. Nemcsak értelmi szinten ismerjük el, hanem belül át is érezzük Jézus szavainak igazságát: „Mert ahol ketten vagy hárman egybegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük.” (Mt 18:20)

³² Erwin Lutzer, *How to Say No to a Stubborn Habit* (Wheaton, 111.: Victor, 1979). 110-111. o.

³³ Paul Yonggi Cho, *Successful Home Cell Groups* (Plainfield N J Logos, 1981), 50-51. o.

³⁴ *Uo.*, 52. o.

Segítség az Úrtól

E könyv lapjain mindenütt hangsúlyoztam, de most újra megismétlem: A zabolátlan vágyak fölötti bármilyen mértékű sikerben Isten szerepe a legfontosabb. Nélküle minden erőfeszítésünk haszontalan és kudarcra ítéltetett, ám „Istennél minden lehetséges”. (Mt 19:26)

Már láttuk, mennyire nélkülözhetetlen a sikerhez Isten Igéje. Ráadásul Isten közölte velünk Szent Szellemét, aki fantasztikus erőforrás mindennapjainkban. Földi pályafutása végéhez közeledve Jézus ezt mondta a tanítványainak: „Jobb nektek, hogy én elmenjek: mert ha el nem megyek, nem jön el hozzátok a Vigasztaló, ha pedig elmegyek, elküldöm Őt hozzátok... mikor eljön Ő, az igazság Szelleme, elvezérel majd titeket minden igazságra.” (Jn 16:7,13)

Pál egyszerűen így fogalmazott: „Mondom pedig, Szellem szerint járjatok, és a testnek kívánságát véghez ne vigyék. Mert a test a Szellem ellen törekedik, a Szellem pedig a test ellen; ezek pedig egymással ellenkeznek, hogy ne azokat cselekedjétek, amiket akartok.” (Gal 5:16–17)

S vajon nem ez a kényszeres kívánságok lényege – azon kapjuk magunkat, hogy újra és újra olyasmit teszünk, amiről jól tudjuk, nem szabadna elkövetni, csakhogy erőtlenek vagyunk a leküzdéséhez?

Ezután Pál felsorolja a test bizonyos cselekedeteit, és a listán egyik kényszerítő bűn a másikat éri: „házaságtörés, paráznaság, tisztátalanság, bujálkodás. Bálványimádás, varázslás, ellenségeskedések, versengések, gyűlölködések, harag, patvarkodások, visszavonások, pártütések, irigységek, gyilkosságok, részegségek, dobzódások és ezekhez hasonlók”. (Gal 5:19–21)

Most figyeljük meg ezek szöges ellentétét: „De a Szellemnek gyümölcse: szeretet, öröm, békesség, béketűrés, szívesség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség.” (Gal 5: 22–23, kiemelés a szerzőtől) Pontosan ezeket keressük, amikor szabadságra akarunk jutni zsarnoki vágyaink fölött, ugye? E gyümölcsök pedig a Szent Szellem munkáját kísérik az életünkben.

„Ha Szellem szerint élünk – vonja le Pál a következtetést –, Szellem szerint is járjunk.” (Gal 5:25) Az apostol ugyanilyen értelemben írja az Efézusi levélben: „És meg ne részegedjétek bortól, amiben kicsapongás van, hanem teljesejétek be Szent Szellemmel!” (Ef 5:18) Ez azt jelenti, hogy minden pillanatban Őrá támaszkodunk és az Ő végtelen erejéből merítünk, tudva, hogy a magunk képessége elégtelen, az Ővé azonban több, mint elegendő.

A Szent Szellem másként is segít nekünk a gonosz kívánságok elleni harcban, mert gyakran egyszerűen nem tudjuk, hogyan kellene imádkozni. Isten terveiről, szándékáról alkotott fogalmaink ilyenkor bizony meglehetősen ködösek, hiszen csak arra tudunk gondolni, hogyan szabadulhatnánk föl azonnal a nyomások alól. Pálnak erről a helyzetről is van mondanivalója: „Hasonlatosképpen pedig a Szellem is segítségére van a mi erőtlenségünknek. Mert azt, amit kérnünk kell, amint kellene, nem tudjuk, de maga a Szellem esedezik mi érettünk kimondhatatlan fohászokká. Aki pedig a szíveket vizsgálja, tudja, mi a Szellem gondolata, mert Isten [akarata] szerint esedezik a szentekért.” (Róm 8:26–27) Más szavakkal, az Atyától kapott feladata részeként a Szellem szüntelenül imádkozik értünk. Hát nem fantasztikus? Engem egészen izgalomba hoz annak a tudata, hogy Isten Szent Szelleme, a Szentháromság egyik tagja éjjel-nappal közbenjár értem, kipótolva a saját imáim hiányosságait.

Nemcsak a Szent Szellem imádkozik értünk, hanem Megváltónk is. „Ennekokáért Ő [Jézus] mindenképpen üdvözítheti is azokat, akik általa járulnak Istenhez, mert mindenkor él, hogy esedezzék érettük.” (Zsid 7:25) És ne feledd, amikor Jézus könyörög érted, Ő pontosan tudja, min mész keresztül: „Mert amennyiben szenvedett, Ő maga is megkísértetvén, segíthet azokon, akik megkísértettek.” (Zsid 2:18)

Dicsőség Istennek, nem vagyunk egyedül! Isten Szelleme és a Fiú mellettünk áll. „Mit mondunk azért ezekre? Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk?” (Róm 8:31) Valóban, kicsoda?

Az Úr még valamiben segít: Szava által emlékeztet bennünket arra, hogy Ő kicsoda, és kik vagyunk mi – Ő teremtő Isten, méltó a tiszteletünkre és a bűn elleni haragja miatt a félelmünkre, mi pedig a teremtményei vagyunk. E tényeket a Szentírás jó néhányszor leszögezi, ami újra és újra az Ő útjának keresésére sarkall, és arra, hogy akaratumkat alá vessük az Övének. „Az Úrnak félelme az élet kútfeje, a halál törének eltávoztatására.” (Péld 14:27)

Az Atya tervének és értékrendjének ilyen istenfélő elfogadása jellemezte Jézus magatartását is a Gecsemáné kertjében, amikor így imádkozott: „Atyám, ha akarsz, távoztasd el tőlem e poharat; mindazáltal ne az én akaratom, hanem a tiéd legyen!” (Lk 22:42) Mindabban pedig, amit Isten az életünkbe hoz vagy enged, uralkodó szándéka az, hogy Jézushoz tegyen bennünket hasonlóbbakká. „Mert akiket eleve ismert, eleve el is rendelte, hogy azok az Ő Fia ábrázatához hasonlatosak legyenek, hogy Ő legyen elsősülött sok atyafi között.” (Róm 8:29)

S ha így állnak a dolgok, talán jól tesszük, ha fontolóra vesszük a hajdan élt szent, Thomas Wilcock gondolatát a zsarnok vágyakkal szembeni küzdelemről: „Semmiféle kísértések közepette se csüggedj el! Azok a hullámok nem azért jönnek, hogy összetörjenek, hanem hogy önnön zátonyodról átemeljenek téged Krisztusra, a Kősziklára.”

Ha erőszakos kívánságaink ezt a célt szolgálják, még az is lehet, hogy utóbb azt találjuk: Isten a javunkra fordította őket. S akkor talán jobban megértjük majd a Római levélben leírt igazságot: „Tudjuk pedig, hogy azoknak, akik Istent szeretik, minden javukra van, mint akik az Ő végzése szerint hivatalosak.” (Róm 8:28) És talán az alábbi parancsnak való engedelmességet is buzgóbban keressük: „Mindenkor örüljétek! Szüntelen imádkozzatok! Mindenben hálát adjatok, mert ez az Isten akarata a Krisztus Jézus által ti hozzátok!” (1Tessz 5:16–18)